

Diplomáit 1995-ben a Magyar Képzőművészeti Főiskola képgrafika, intermédia és tanár szakán, 1997-ben az Iparművészeti Egyetem animáció szakán, 2006-ban az ELTE mozgókép- és médiakultúra tanár szakán, 2009-ben a Bázis Oktatási Központ kiadványszerkesztő tanfolyamán szerezte. 2007-től írószemináriumokon tanult. Az út, melyen jelenleg halad, különböző műfajok összefonódásából rajzolódik ki, legyen az hang, kép, szöveg, tánc, színház, film, játék a formával és tartalommal, valahol minden mindennel összefügg. Számos egyéni és csoportos kiállításon szerepelt, volt FKSE és MAOE tag, publikált néhány internetes oldalon, bemutatták rajzfilmjeit, animációkat készít, írással, illusztrációval és könyvszerkesztéssel foglalkozik.

ISBN 978-963-08-6584-5

Becsey Zsuzsa, 1969

képgrafikus, médiaművész, vizuális kommunikáció tervező, író, kiadványszerkesztő, tanár

nyomtatásban megjelent könyvei:

Láncszemek, szerzőpáros / Gulyás Tamás – Becsey Zsuzsa /, Pannon Tükör Művészeti Könyvek sorozat, 2008

Rózsaszín Nyúl / Nyuszi álma, Becsey Zsuzsa, Napkút, 2010

elektronikusan (saját kiadásban) megjelent könyvei:

Arcaink zöld babák, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/10700/10788/>, 2012

Arcaink, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/10700/10789/>, 2012

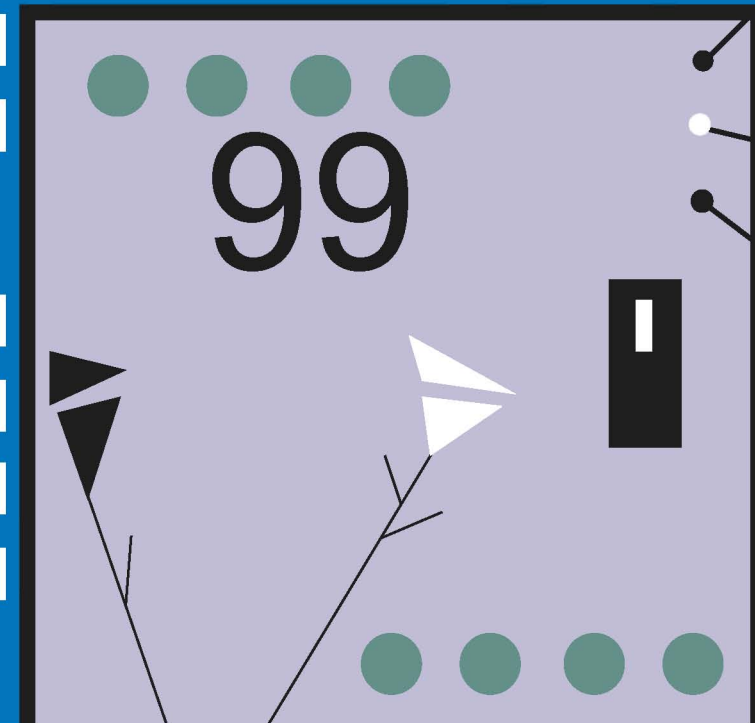
Mesél a szék, arcaink zöld babák, B. Zs., <http://mek.oszk.hu/10700/10790/>, 2012

Arcaink, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/10700/10791/>, 2012

Sárga rózsza árnyékából, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/10700/10792/>, 2012

1. lecke: Nő, nőnek lenni, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/10700/10793/>, 2012

Kilengés, avagy-e az utolsó tánc, B. Zs., <http://mek.oszk.hu/10700/10794/>, 2012

Ló-Láb, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/11200/11206/>, 2012

Az álomhajó kormányja, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/11200/11205/>, 2012

Fotók a parton, Becsey Zsuzsa, <http://mek.oszk.hu/11400/11488/>, 2013

A

Ebben a könyvben tanúi és olvasói (szereplői) vagyunk egy olyan párhuzamos időszerkezetű összefüggésrendszernek, tudat - és tudatalatti stílusjáték formájában, mely csakis a mi hozzájárulásunkkal, engedélyünkkel nyílik meg, hozódik felszínre. A történet több rétegben régebbi időkből elevenít fel szálakat, miáltal egy időösszemosásos, komplex struktúrájú sérülékeny hártaszegélyű határmezsgyén bolyongunk, agyunk szerteágazó hajsálereit feszegetve, néhol megpihenve, akár egy kilazított hintaágyon, miközben észrevétlenül áttűntünk egy új, ismeretlen időbe.

BECSEY ZSUZSA

ARANYKULCS

új idő

mese

DRÁMAJÁTÉK
DRÁMAJÁTÉK

PSZICHOANALÍZIS
PSZICHOANALÍZIS

FILOZÓFIA
FILOZÓFIA

kísérlet

MŰVÉSZET
MŰVÉSZET

egy régi

történet

FORDÍTÁSA

(VISSZAFORGATÁSA)

Szövegét tekintve határeset a mese-dráma-pszichológia-filozófia-képzőművészet-vallástudományok között, mindezen műfaji területeket ötvözve (amolyan szókratészi - keleti bölcs, illetve gyermekszemmel kérdezz-felelek elmélkedés a világ nagy dolgaiban és szűkebb, magánéleti környezetünkben egyaránt). A felnőtteknek szóló könyv pozitív szemléletű, amennyiben a filozófia, pszichológia kutatás a világműködés és önvizsgálat összefüggéseinek szemszögéből tekinthető egyáltalán derűlátónak. Ha igen, mindenképp felvállalom.

Későbbi terv: a drámajáték színházi megrendezése, előadása, de lehetőleg ezen a vonalon továbbmozdulni, másik vonatkozásban egy rajzfilm készítése, tehát lenne jövője, csak életre kell kelteni.

© becsey zsuzsa, 2013

Az a szép a világban, hogy mind mi emberek úgy letünk megalkotva, hogy különböző utakat járjunk. Nincs 2 olyan ember a földön, aki ugyanazon adottságokkal lenne megáldva*. Eltérő utakon kísérletezünk, ezért olyan változatos, színes ez a világ. Persze, betévedhet apró hiba, hogy mégis két pont egy végtelen egyenesen találkozik az univerzumban

(kisülés keletkezik),
de végtére is, boldogok lehetünk.
Hiszen valahol mind egy utat keresünk.

*Azaz, ha máshonnan nézzük (mert minden csak nézőpont kérdése), tucatonként? kéttucatonként ismétlődünk**. Hogy a génállomány is véges...

**Jó esély van társra találni.

egy mintapéldányban kinyomtatva
írta, rajzolta, szerkesztette, nyomdára előkészítette:
© becsey zsuzsa, 2013
támogatás híján nyomtatott kiadása nem valósult meg
megjelenik elektronikus kiadásban

ISBN 978-963-08-6584-5

BECSEY ZSUZSA

ARANYKULCS - - -

egy régi történet fordítása
(visszaforgatása)

új idő

mese

DRÁMAJÁTÉK
DRÁMAJÁTÉK

PSZICHOANALÍZIS
PSZICHOANALÍZIS

FILOZÓFIA

FILOZÓFIA

MŰVÉSZET
MŰVÉSZET

kísérlet

BECSEY ZSUZSA

ARANYKULCS ---

egy régi történet fordítása
(visszaforгатása)

0.....1 2 3 4 5 6 7 8 9
0.....1 2 3 4 5 6 7 8 9

B

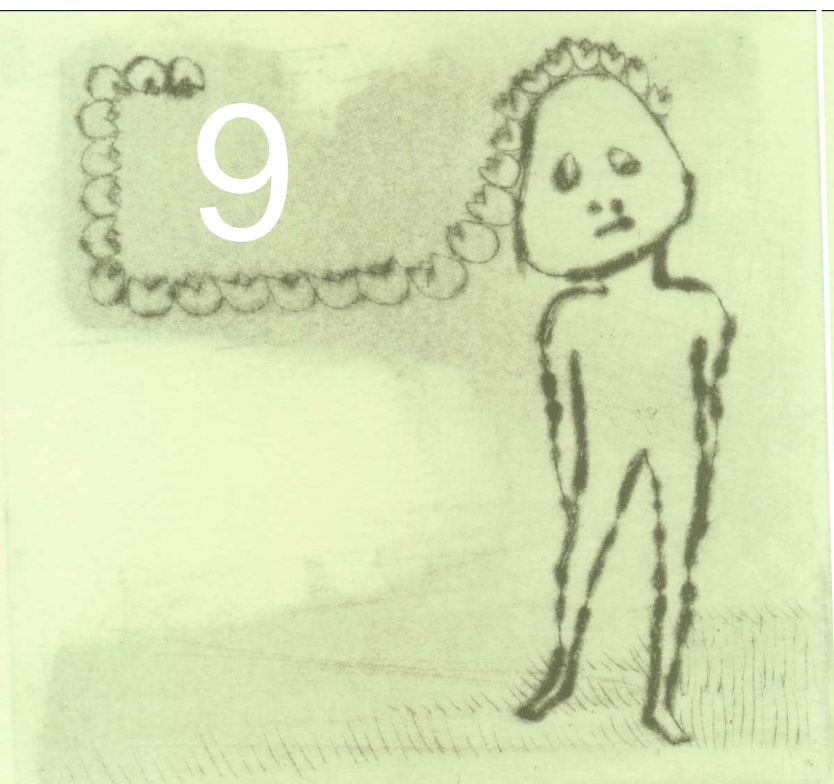
előszóként / borító szöveg A folytatása:

Az ismeretlen dosszié 2012-es agyagmunka kompozíció (installáció) ezt a különös időt járja körül, ha nem is minden szállal közvetlen kötődve az Aranykulcshoz. Mégis, mint ahogy minden előző munka fél lábbal már a következőbe lép, idézem e munka leírását, talán közelebb visz az Aranykulcs megértéséhez is.

2012. szeptember 06. és október 10-e között dolgoztam közfoglalkoztatott státusban a Munkanélküli Hivatal által kiközvetített népszámlálási adatfeldolgozói munkakörben. Az "ismeretlen dosszié" című munka csíráiban, egyik szálon, innen eredeztethető.

Az "ismeretlen dosszié" munka két (kapcsolódó szála)it tekintve több) szálról indult inspirációból született, egyik vége messzibbre nyúlik, másik a már említett

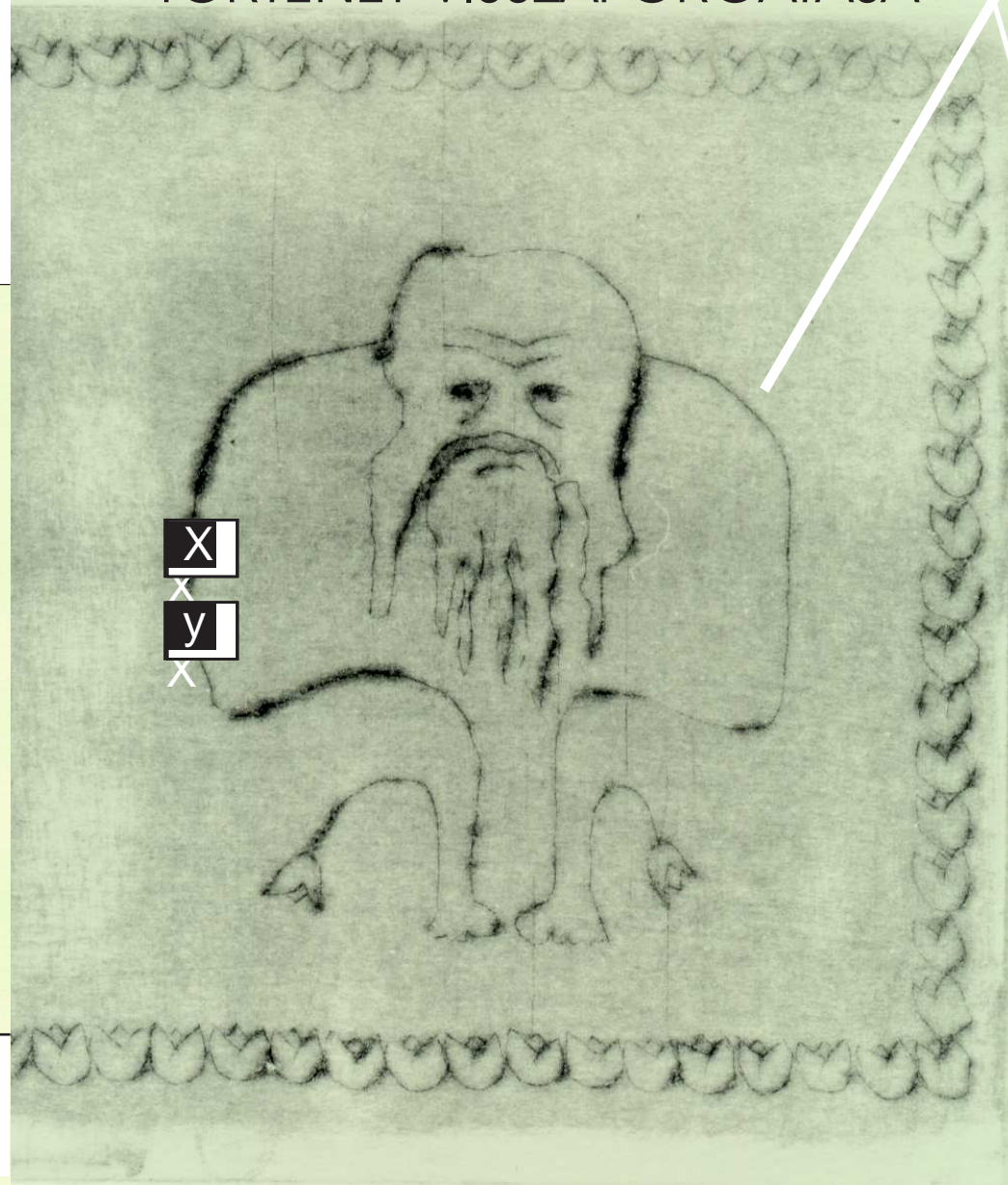
9

közelmúltból tekint vissza. Egyik (*Fotók a parton / ismeretlen dosszié*, könyvterv, 2010 - 2012) versek és rajz-, képszövegművek láncolatán nyugszik, különböző idők egymásra vetüléséből, másik, ettől elszakadva, új – mint közfoglalkoztatott, bár az alanytól (személy és tárgyától) eltávolított, elidegenített, egyúttal inspiratív,

BECSEY ZSUZSA

ARANYKULCS, AVAGY EGY TÖRTÉNET VISSZAFORGATÁSA

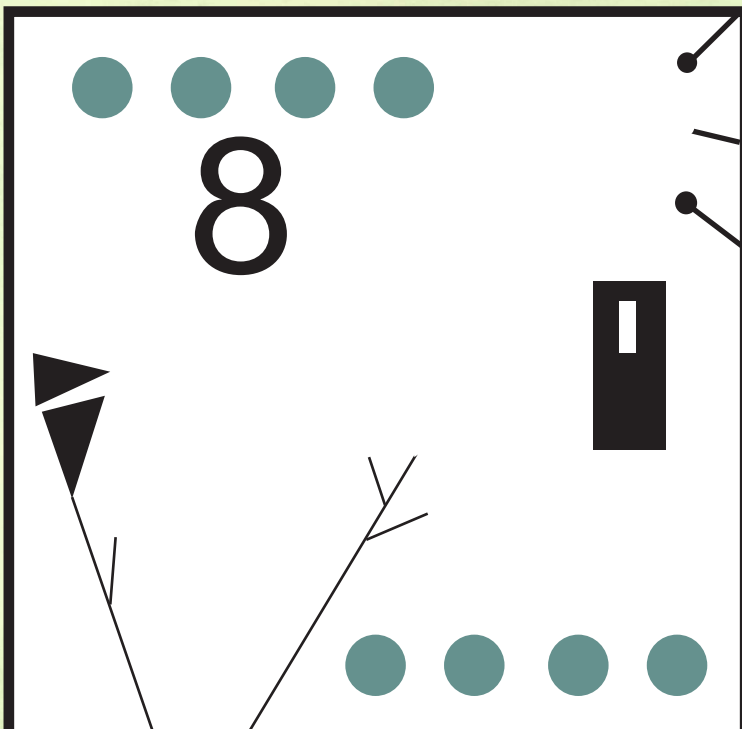

BECSEY ZSUZSA

ARANYKULCS, AVAGY EGY TÖRTÉNET VISSZAFORGATÁSA

közvetlen – környezetből építkezett. Majd kinőve saját kereteit, egyben leválva a magtestről, a szál sokkal régebbi időkre visszavezethető.

Ez a munka is, akár a többi, egyik lábával önálló, autonóm egységet képvisel, s mint ilyen egységében, önmagában tekintendő egésznek, másikkal kötődik egy (olykor több, egymásba nyúló vagy egymással érintkező) még el nem szakadt testéhez, amiből vétetett, és egy harmadikhoz, ami eztán születik. Ez az a munka, előzmény, amiből (amiről) leszakadt, de még a szálak a fonálon visszavezethetők arra, ami volt, és arra is, ami majd megszületését követően bekövetkezik. Fél láb-bal tehát minden munka kapcsolódik egy azt (önmagát) megelőző munkához és egy később megszületendő munkához (testhez, anyaghoz, mely mindannyiszor egy darab a nagyegészből, nagyegész viszonylatában). Ez a láncolat,

egymáshoz kapcsolódó, egymásba ékelődő részecskékkel egy örökmozgó testet képeznek úgy időben (?végtelen dimenzió), mint fizikai létben vagy lélek (szellemben).

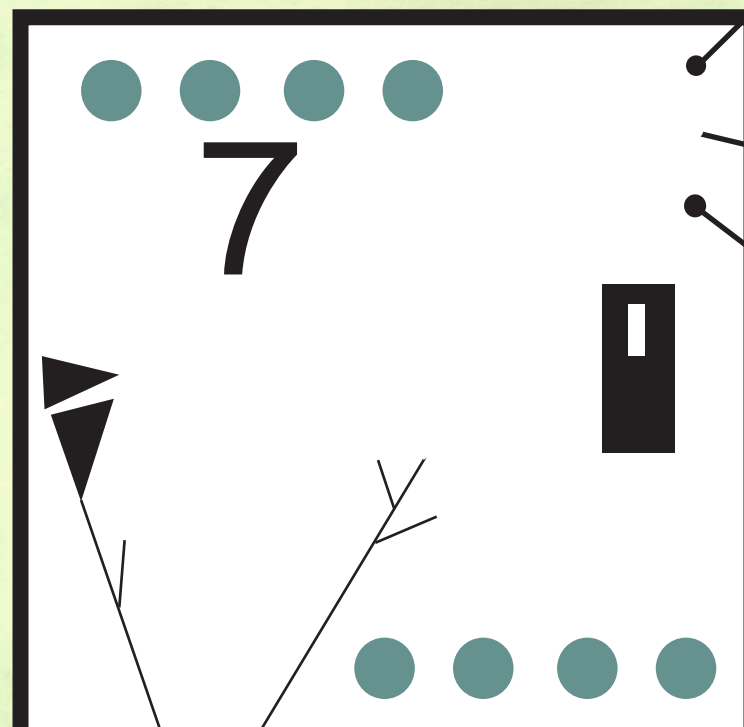

BECSEY ZSUZSA

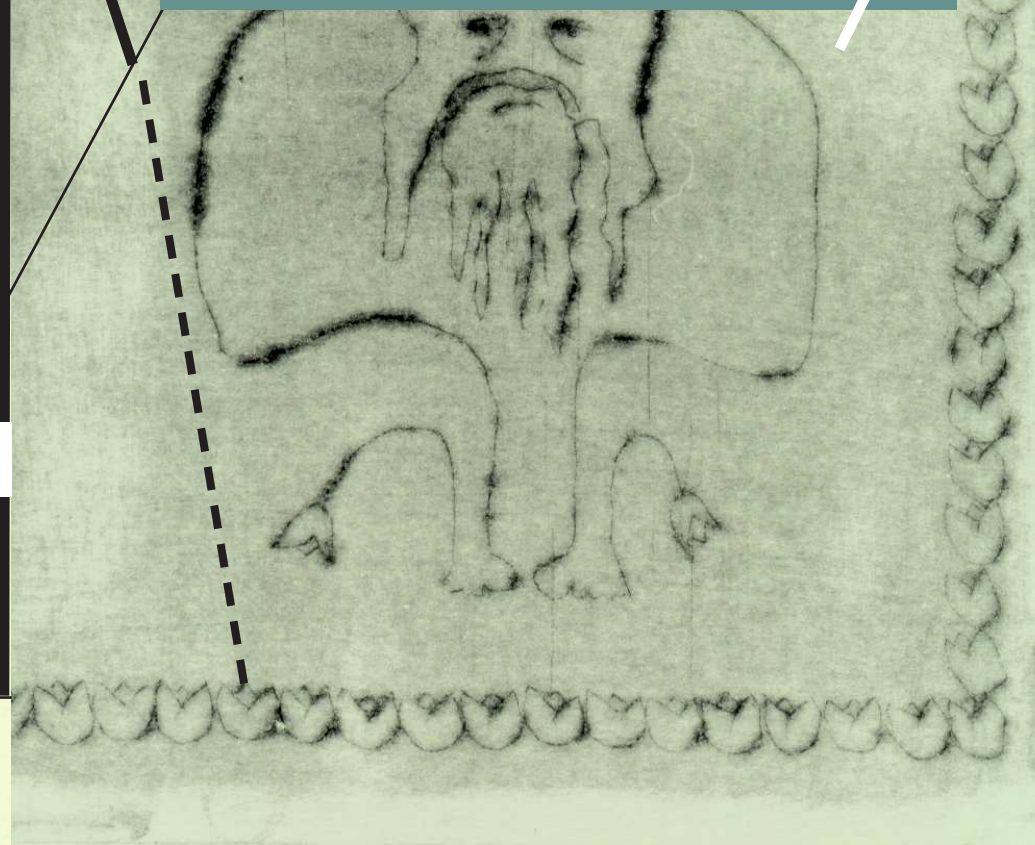
Most inkább a második inspiráló szárról beszélek, arra nyitok ajtót, mert fizikailag, testben ehhez kötődik szorosabban.

Ha kimondom ezt a szót: munkanélküli iroda, is több szálon összeakadnak a fonalak. Szövegek, film-képi vonatkozások, egyéb, önálló külön kis egységek, illetve összekapcsolódó részegységek a nagyegészből. És még mindig csak a dosszié kifejezés fele tartok, az úton a megfoghatósághoz közelítve, de még mindig nagyon messze tőle, az ismeretlen fogalom pedig, mint maga a szó, önmagában is, vonatkoztatásaiban is ismeretlen. Azaz, egyetlen szálon sem fed fel még magát. Onnan is egy egészen másik úton kell elindulnom, hogy a két út valahol összeérjen, egymásba kapcsolódjon. Az ismeretlen felől, ami még rejtőzködő állapotban, és a dosszié felől, ami megfoghatóbb, szinte kitapintható.

ARANYKULCS, AVAGY EGY TÖRTÉNET VISSZAFORGATÁSA

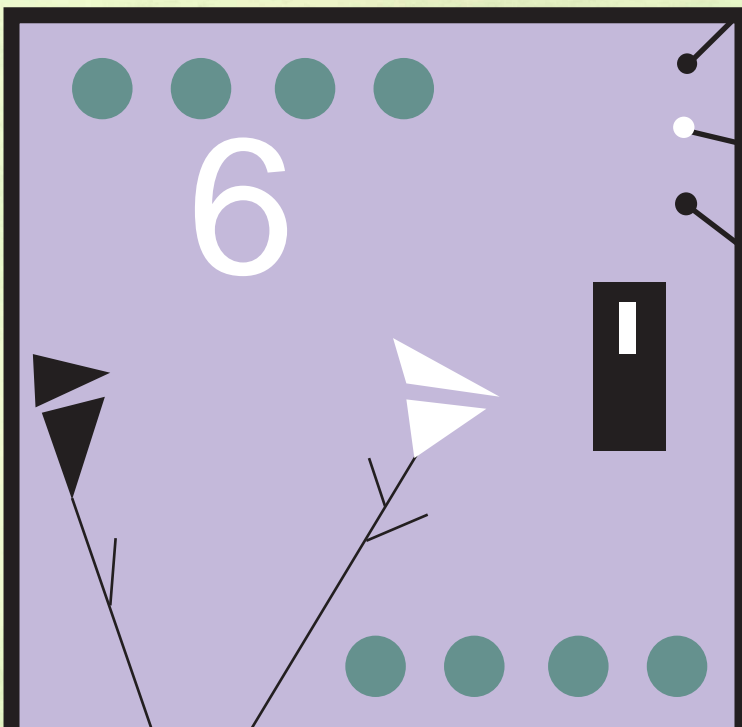

Hogy aztán a két út találkozásában értelmezhetővé váljon, egyik a másikából következzen, ok-okozati összefüggések tárházában felfedve önmagát, akár helyét kijelölve, megtalálva a nagyegészből, egyszersmint kitalálva is ebből a nagyegészből. Elhatárolódni, leválni. Új, másik testet öltetni. Képes-e test a földön

Becsey Zsuzsa, 1969

másik testben újraszületni. Átvedleni. Átértelmeződni, kicserélődni. Test egy másik testben. Látható vagy láthatatlan test, is kérdés. Melyik igazabb (láthatóbb) szabad szemmel. A látás esztétikájából értelmezve? avagy a materiális testiségében. Szabad, mint meg nem alkuvó, hátyáktól el nem vakítható, avagy éppen hogy vakságban látó, láttató, látható. Nem, mint önérvényesítő, hanem pusztán önmagában, környezetétől független érvényességű alakzat (esetleg pseudo, de ez inkább valami mással összevetve, másik ismert vagy ismeretlen dolog, anyag összefüggéseiben, viszonylatából szemlélve létező), tehát maradva a test függetlenségében, létező-e, mint anyag, test. S ha igen, szemmel látható-e, közönséges emberi szemmel, látással megközelíthető-e.

Tehát nézzük akkor szemléletesebben, marokra fogva a szavakat. A munkanélküli irodától vezet a szál a népszámlálási kérdőívek, adathalmazok feldolgozó munkakörbe, dossziék, sok-sok arctalan irat. Hogy jön ide, és milyen jelentőséggel bír maga az ismeretlen. Hogyan lesz az általánosból személyes összefüggés az

BECSEY ZSUZSA

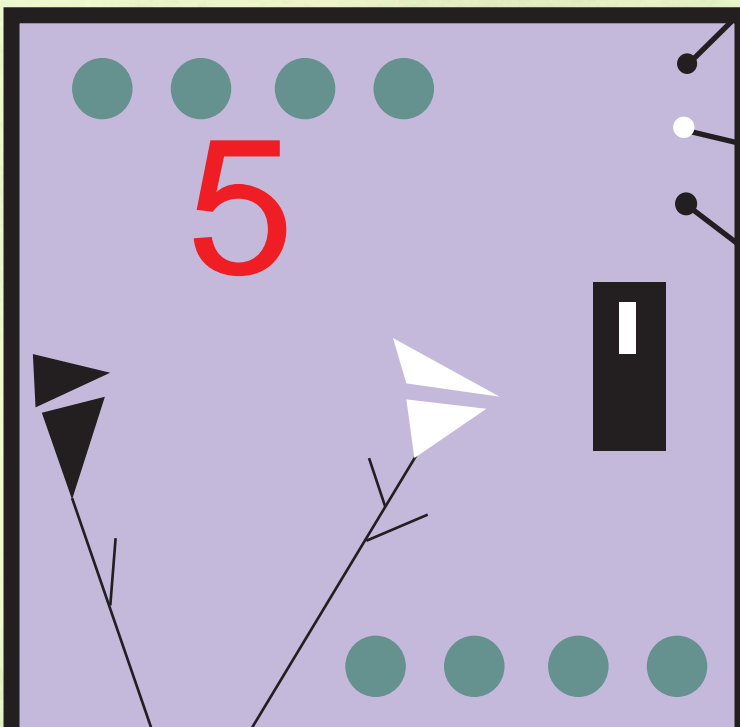
ARANYKULCS, AVAGY

EGY TÖRTÉNET VISSZAFORGATÁSA

Becsey Zsuzsa, 1969

ismeretlen és a dossziék között. Ki az az arc, akit keresünk? Az, aki jelen van, megfogható a dossziék megnevezett lapjain, vagy olyan személy, aki nincs jelen. S ha nincs, akkor miért is. Innen indulna a munka bonyolult szálainak összefüggéseit feltárandó kisegész a nagyegészben. Kisegész, ami nincs, nem létező, mint a dossziék nagyegészében, mégis létező egy dosszién kívüli még nagyobb egységben. Hogy a dosszié tartalmazza-e önmagában a nagyegészt, azaz megfordítva, része-e csupán, vagy önmaga teljességében, mint egész, egyben ő maga a nagyegész. Nos, akit keresünk, egy másik nagyegész része-e, s akkor, mint olyan, a dosszié halmazon kívül létező, azaz létezik másik, ettől eltérő helyen megtalálható(?) vagy rejtőzködő nagyegész, vagy csupán egy kimaradt rész, kisegység, amit keresünk, aki (mely) valamikor része volt a dossziék halmazaként testet öltött

nagyegésznek, csak idővel vált le ettől a nagyegésztől (leválasztott-leválasztódott-leválasztatott, részletkérdés, de nem is olyan elhanyagolható fontossággal bíró vizsgálendő tény), így tehát, mint hiányzó egység, jelentőségét veszítő, elhanyagolandó, figyelmen kívül hagyható objektum.

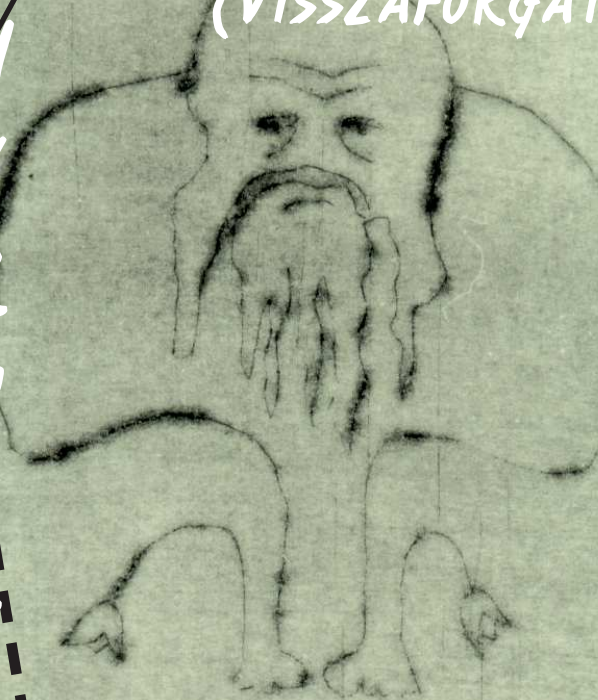
BECSEY ZSUZSA

A
R
A
N
Y
K
U
L
C
S

egy régi
történet

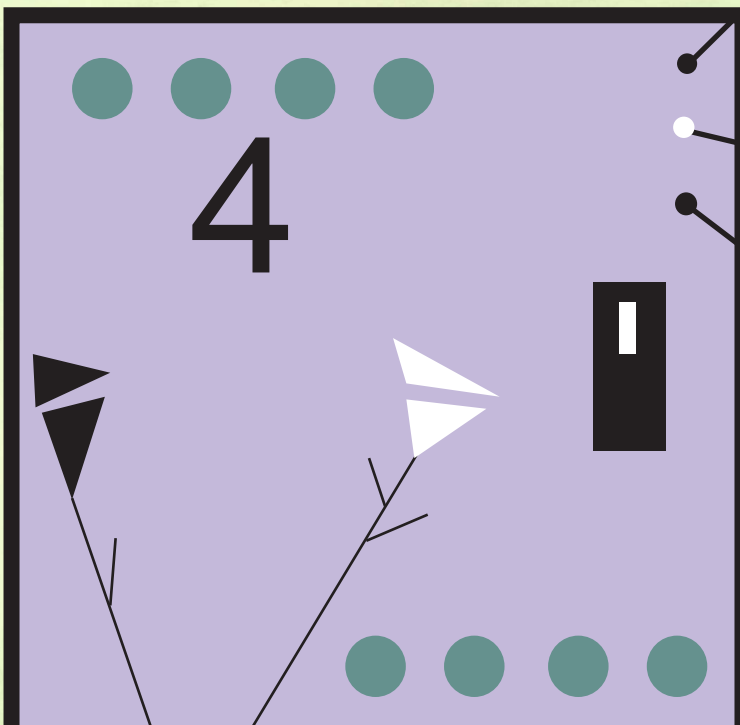
FORDÍTÁSA

(VISSZAFORGATÁSA)

Becsey Zsuzsa, 1969

De akkor miért keressük. Mi köze a levált, elhanyagolható résznek a létező, magát tapinthatóan meghatározó nagyegészhez? Vagy ha külön, a dossziét meghatározó nagyegészről eltérően létező részegység (rejtőzködő, önmagát fel nem fedő, vagy külső erők által elhallgattatott, sem elhanyagolható részletkérdés), esetleg önmaga, mint teljességet képviselő önmagában is nagyegésszel bíró egység, miért vonzza a dosszié meghatározta nagyegész testét, hogy az lépten-nyomon a nemlétezővel szemben magát eltérő egységben meghatározza. Miért szükséges a nemlétező megjelölése, mint pseudo- (más, meg nem nevezett testbe áttűnő, átvezetett, önmagából, önmagától kiliktatott), hangsúlyozva nemlétezőségét, hacsak nem azért, hogy az önmagát meghatározó, dosszié testet öltött nagyegész egység (magát nagyegész egységként kikiáltó parafrázis kiáltvány)

élhessen, működhessen. Testét környezetében minden akció, tevékenység vonatkozásaiban lenyomatként viselhesse, viseltesse, önérvényesítő (önérdek érvényesítő), önerősítő megnyilvánulásaiban. Létezőségét lépten-nyomon kinyilváníttassa a nemlétezővel szemben, a nemlétezetté nyilvánítottal szemben.

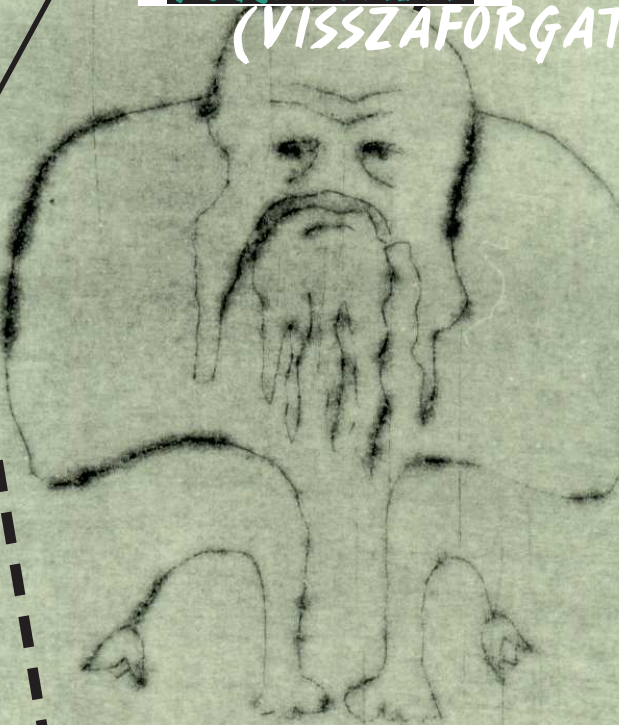
BECSEY ZSUZSA

egy régi

történet

FORDÍTÁSA

(VISSZAFORGATÁSA)

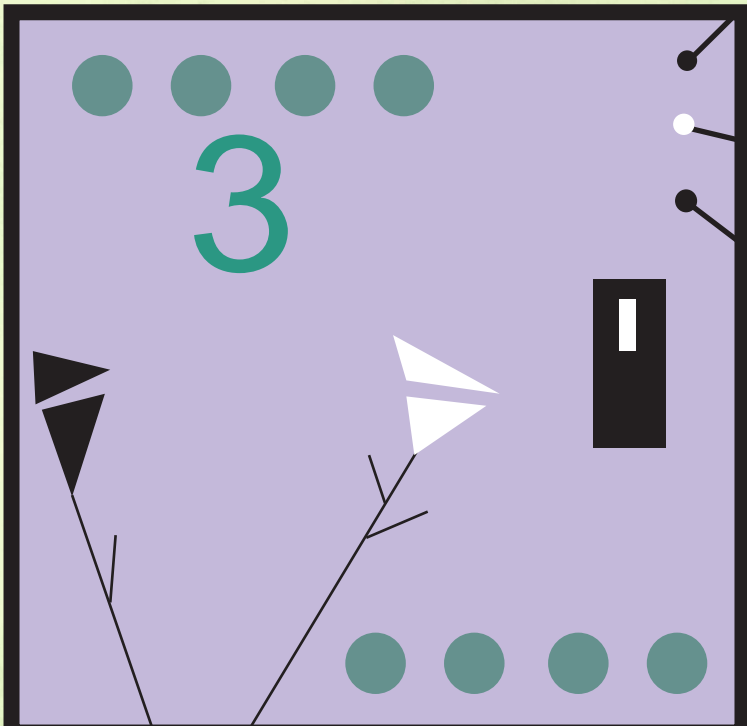
A
R
A
N
Y
K
U
L
C
S

C

Ha már volt előzmény, az Aranykulcs történet mindjárt átvezet egy, az időben még ezután bekövetkező történésbe, ez a Harmadik idő film. Most ezt idézem:

"Leszáll egy angyal, mintegy eltakarva az életre kelt emberi arcot, ráhúzza egy másik réteget szárnyával. Ezzel a mozdulattal eltűnik a régi világ, a szárnyak alól kigurul egy kicsi golyó. Ez a golyó kisebb, mint a Föld. Innen indulunk vissza az úton a főszereplők, a kislány követésével, azon az úton, mely földi pályánkon végigvonult."

Dramai, ugyanakkor könnyed, impresszív zenefolyam alatt követve a kamerát pásztázunk végig egy tekercs szövegen, mint egy naplón, közben megjelenik a filmcím egyéb tartozékaival.

Jelen időben, egy kiállítás képei előtt vagyunk, együtt sétálunk a *kislánnyal** egy képektől elvonatkoztatott, elkülönített úton, miközben a képekből jelenetenként elevenednek meg a múltból, néhol jövővel összemosódva a történések.

* aki több testben tűnik fel a cselekmény során, hol kamasz, felnőtt, érett asszony, vagy aggastyán? Idős? nemtelen, kortalan lény

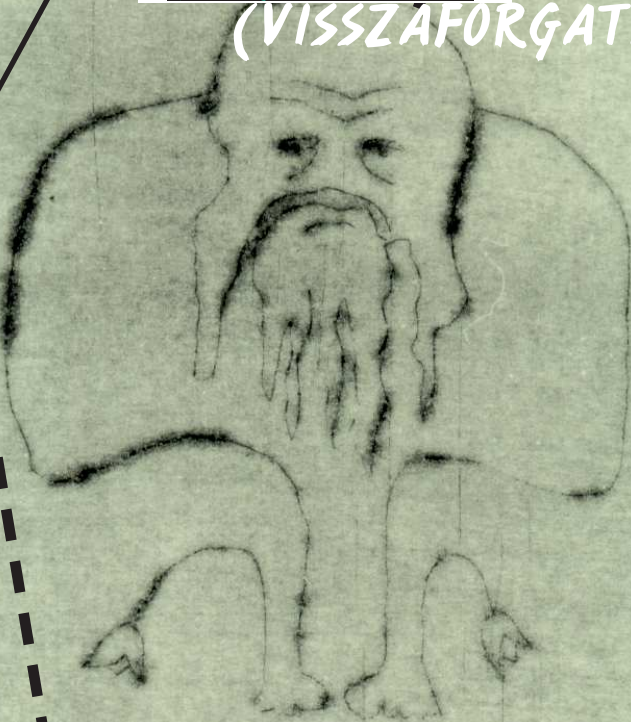
BECSEY ZSUZSA

ARANYKULCS - egy régi

történet

FORDÍTÁSA

(VISSZAFORGATÁSA)

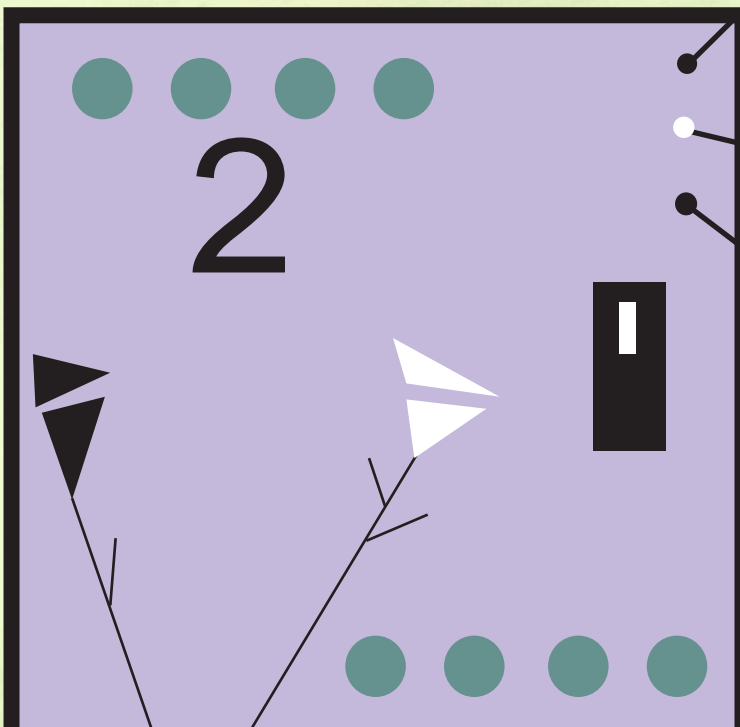

A
R
A
N
Y
K
U
L
C
S

Becsey Zsuzsa, 1969

Hol a tudomány nyelvén szól a film (feletted állok, ember, parányi gyermek, lélekfoszlány, uralmam mindenek feletti, ha akarom, segítetek, ha akarom, elpusztítalak), hol átfordul szakrálisba (a vizem, a fám, a kenyered, tested általam megszentelt), hol visszafordul önmagába, a teremtett világ természetébe, naturalizmusába, naivításába (engedelmeskedj, én megmutatom utad és boldog leszel). Hol mindezek átmosódnak, eggyé lesznek, mint egy nagy gömb, elhomályosítva határokat. Egy test, egy lélek lesz a tudomány, lélek a testtel, az anyag (megfogható a megfoghatatlanban), s a szellem, mint köztes út, az anyagtalanban, föld és ég között, azon a kicsi pályán, ahol egyre kisebb és kisebb lesz a gömb, míg nem elgurul előttünk, akár egy *szemgolyó**.

**itt jegyezzük meg: golyó? A pályán... asztalon? Áthallás? Fegyverek, puska,*

ágyúgolyó? vagy a szem fölülírja (mint tükör, szellem?lélekjelenlét) ezt a bújtatott jelentést. A szem pusztítaná el az emberiséget? Mintegy áthasonulva sátánná? Vagy inkább megadva magát... nem, átszáll, fölé száll összes időnek, gyökeret véve, megtelepedve egy másik időben.

Másrésről, szem, mint a tudat és tudatlan tükörképe.

BECSEY ZSUZSA

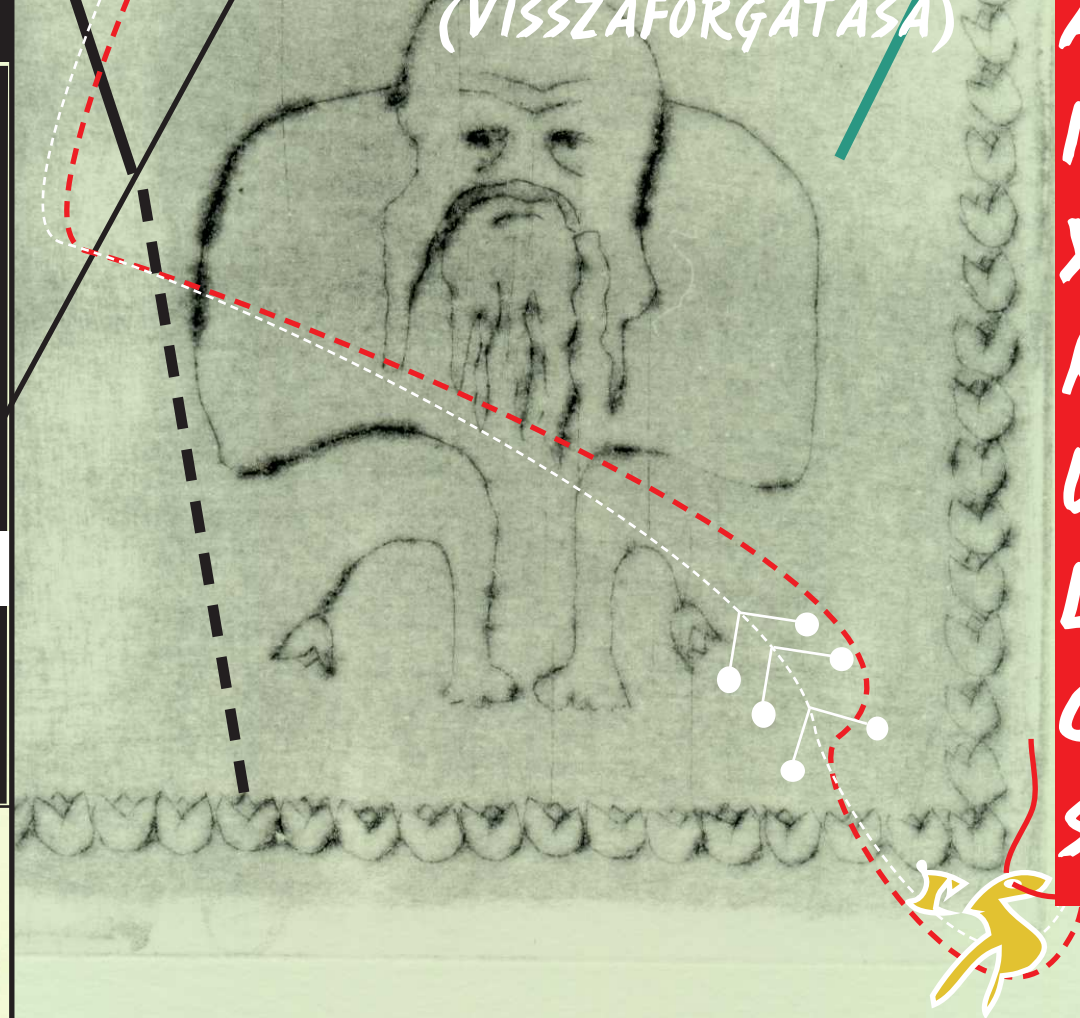
egy régi

történet

FORDÍTÁSA

(VISSZAFORGATÁSA)

A
R
A
N
Y
K
U
L
C
S

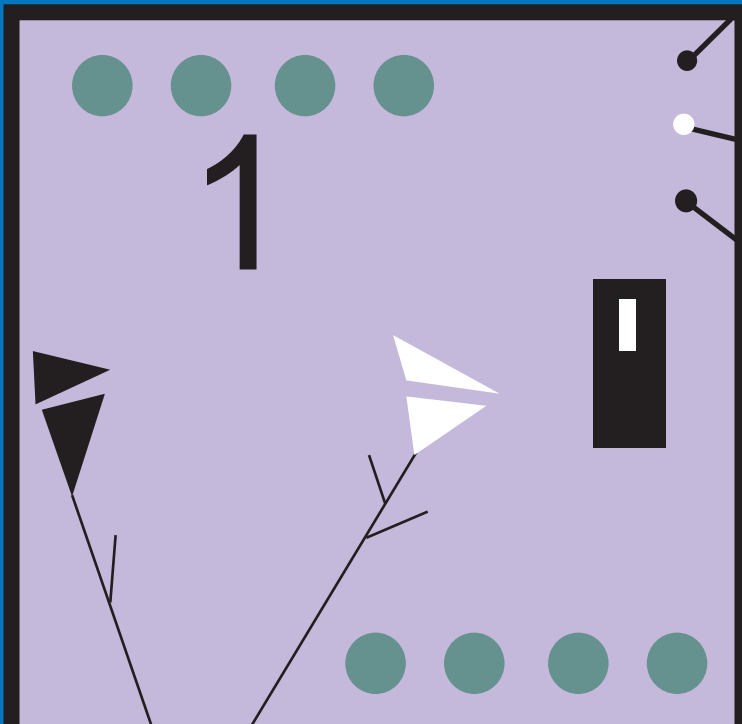

Becsey Zsuzsa, 1969

Hol a tudat, hol a tudatlanból tűnnek elő szereplők (test, anyag, szellem, mikor melyik), kísérve szimbolikus, szürreális, expresszív, fantasztikum stílusjegyeivel, miközben az ellenőrzés együttes jelenléte érzékelhető a tudat működési felszínén.

Részen lineáris a cselekményvezetés, amennyiben a kislány útja lekövethető, másrészt a teljes káosz, összefüggéstelenség a cselekménysorok között. A "szemgolyó", vezető szem, és a földi történések véletlenszerűségének és összefüggéseinek jelzésrendszerében vagyunk, ahol minden mindennel összefügg és ugyanakkor el is hajlik egymástól.

A filmhez előtanulmány az Aranykulcs, egy történet fordítása, visszaforgatása című írás, de annak inkább csak mozgástere, stílusjegyei, az idősíkok, a szerep-

Iők (egy arcban három arc külön-külön? elkülönített személyiségjegyekben megnyilvánulásai, átvedlés és meghasonulás, valamint kivezetés ez arcokból), a beszéd mögötti elképzelt formajáték, tehát nem maga a beszélt (kibeszélt) cselekmény vonatkozásában.

BECSEY ZSUZSA

egy régi

történet

FORDÍTÁSA

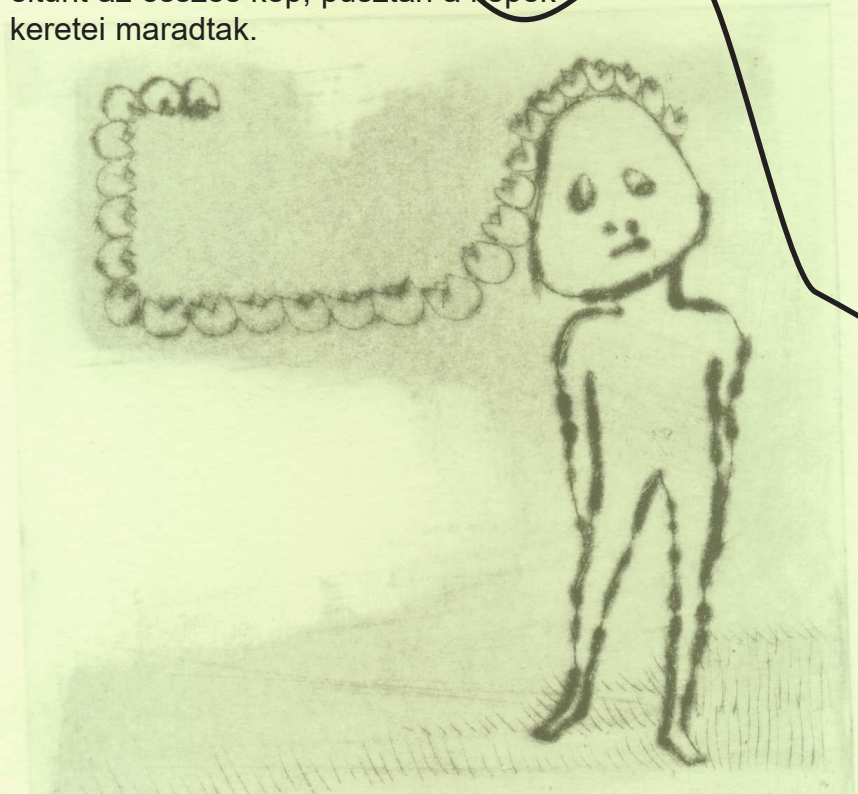
(VISSZAFORGATÁSA)

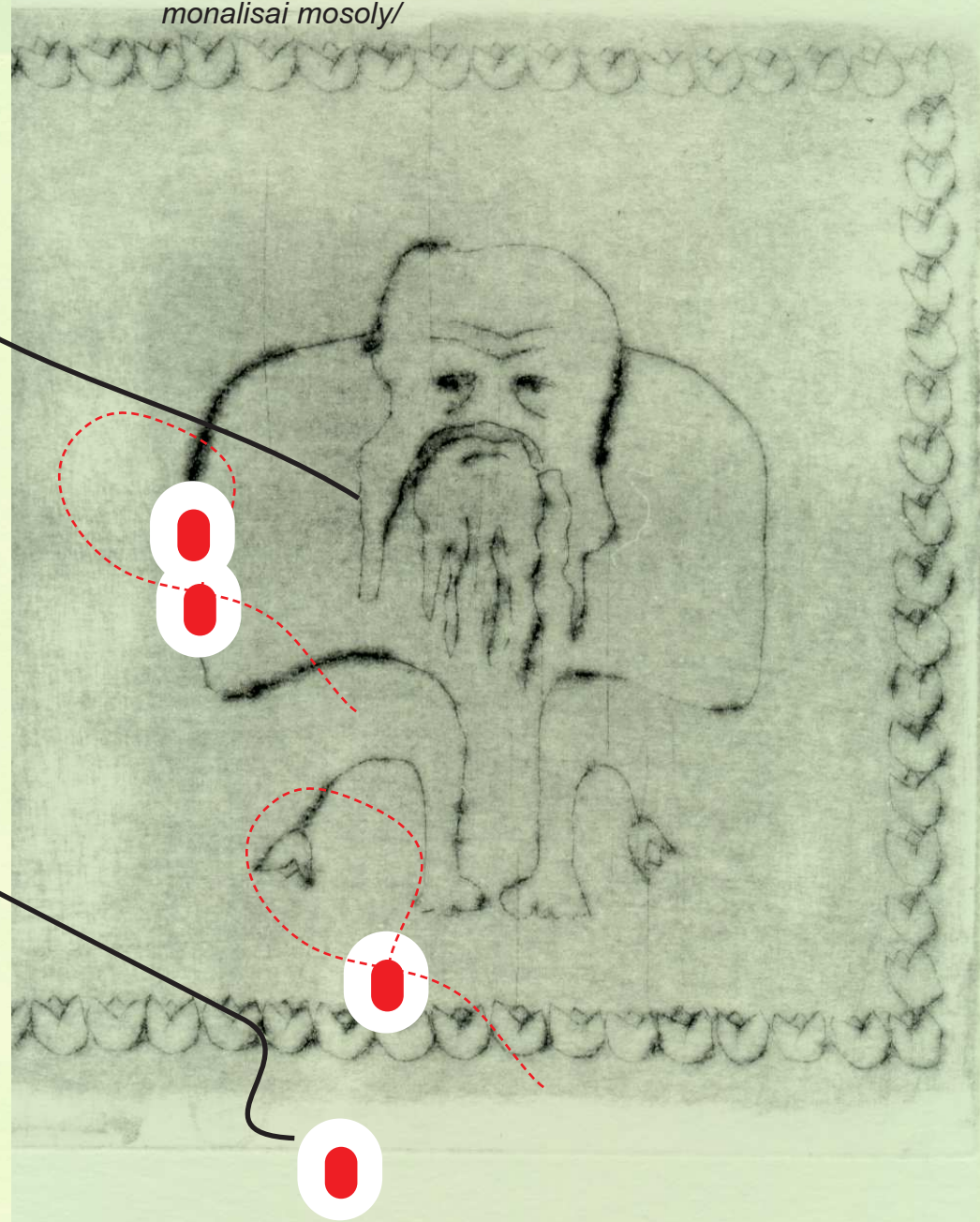
A
R
A
N
Y
K
U
L
C
S

Ugyanakkor a film egy drámáról is szól, 1. szinten a gyermeklány (későbbiekben gyermek), aki mintegy ezen a visszaúton elindulva próbálja megfejteni az emlékezés képein keresztül (önmaga emberöltőnyi idejében) saját történetét. Mármint inkább mi, nézők, indulunk el ezen a megfejtésen általa. Hogy mi a kapcsolat a képek felfedett, lepergett történései és ő között. Várjuk, hogy a leleplezés előbukkan.

2. szinten ez a gyermek több szemén keresztül (kamasz, érett... aggastyán) látja önmagát és környezetét, jelen időben mozog, múltban emlékezik, eljövendőre utalnak fel-felvillanó látomásai. Homály, elmosódott határvo-
nalak, a részegységek lánc-
szemeiből vezetett szálak találkoznak, végére összeáll egy kép. A kiállításon ez az utolsó kép. Még egyszer visszanezünk, most már a megtett úton, a képeken végig pásztázva, de addigra eltűnt az összes kép, pusztán a képek keretei maradtak.

A tekercsen (amit a film elején szöveggel írtak meg) most újra végigmegyünk, és üres, semmi nincs már a felületén. Tehát onnan, a földre tekintve már nem látunk semmit. Földgolyó zsugorodott össze? lett kisebb? Vagy ahol vagyunk, már egy másik bolygó? test?, nem tudni.
/válasz? (védjegy): egy saját archból formált (elhalványult) monalisai mosoly/

maga a képek forma- és stílustechnikája mutatkozik meg, mely elemek (cselekményszintek, személyiségjegyek) esetében megjelenik a 3D struktúraépítő rajzi technika, lényeges pont, ez mikor és hogyan fordul át 2D, azaz egyszerű vonalrajz automatikus működésbe. Hol funkcionál inkább a

tudományosabb, bonyolultabb szerkezetre épülő világkép, reneszánsz térperspektívai jegyekben, és hol kezd el rajzolni a ceruza ösztönösen a "gyermekből". Hogyan történik az áttűnés, átjárás az ábrázolás stílustechnikáiban.

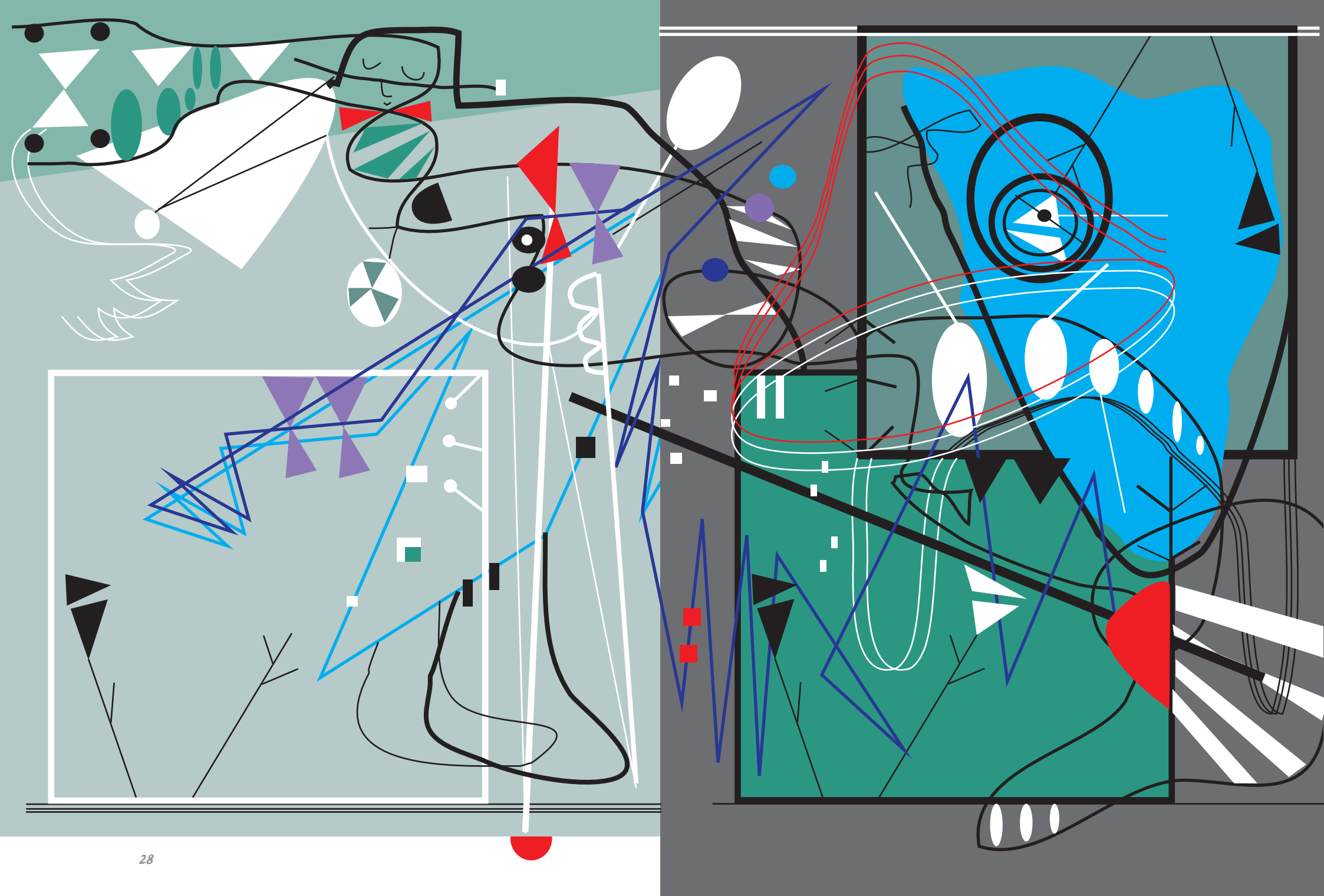
3. szinten

Megjeleníttődik sajátos nézőponttal a két különböző módon ábrázolt világ

(egyik oldalon tér-, szín-, levegőperspektíva elemek, másikon áttűnt/áttört síkfelületek), [sarkítva, valójában több stílusjeggyel érintkezik a film, az antik-(ókor),

középkortól

egészen a 20. sz. eleji irányzatok...], valamint ezek együtt- vagy szembenállásának eltorzítása, kimozdítása tengelyéből, átfordítása, összerosása, egyben eltartása, eltávolodása is.

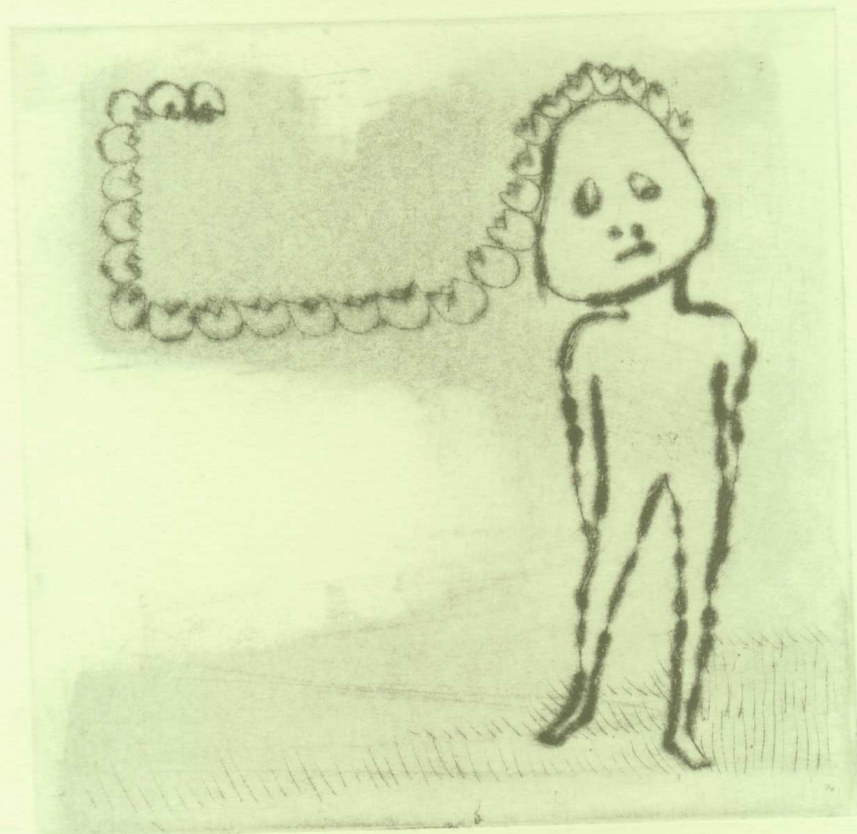

Másik nézőpontból a hármasság jelképiségének jelenlétére asszociálhatunk: Atya (irányító szemgolyó), áldozati báránnyra utaló gyermek (leány az összes többi emberi testben előfordulással) és a madár szárnyban eltávozott lélek szelleme.

Cselekmény összefoglalása: a cselekmény maga egy emlékezés út, melyen keresztül felfedődnek múlt, jelen és jövő időre vonatkozó kapcsolódások. Az életkortól függően többféle testben megjelenő szereplőnk megidézve visszamegy életének cselekményszálain, attól a pillanattól, amikor kiüzetik a biztonságos létállapotból (gyermeki lélekállapot), kiszakítva a meghitt, jövőt ígérő, szeretetteljes közegből, amiben addig élete során része volt. Közben felfedődik ezen az úton az a réteg is, a képek összefüggésrendszeréből, hogy talán ez az idilli gyermekkor sem volt (immár kibontva személyiségfejlődésének árnyékából, másrészt kivirágzás, érési úton a csalódások háttéréből) olyan ideális. Végül, a földön nincs megoldás, "megállás", a dolgok megváltoztathatatlanok, figuránk innen átfordul, megválnak emberi testétől, és szárnyalakban tűnik át a szemgolyón keresztül egy, a 3? idődimenzióba. Ahová ezen túl, jutott, nincs már küzdelem, megpróbáltatás, béke van.

Fekete kalapos emberek tűnnek át a képeken, végig kísérve, mindegyik valami más, újabb végzet felé sodorva gyermek szereplőnk, aki a séta közben, kívülről figyel is a képeken, amint különböző cselekményszinten vele együtt megelevenednek a figurák. Benne is van, a képekben, meg kívül is, mint figyelő. Amint ezek az árnyak megjelennek, valami mélyebbre süllyed. Az alakok meggátolják, hogy az előtte feltáru-
ló lépcsőfokokon túljusson. A gyermek minden újabb lépcsőfokról visszazuhan. Mintegy a sziszifuszi erő beteljesületlen küzdelmében mégis, noha fel nem jut, ott lenn, a mélyben kirajzolódni látszik a letaszíttottság-
ból felépülve egy önálló világkép, ez valóban is, mint tárgyi kép, megelevenedik, ez lesz az a bizonyos utolsó kép a kiállítás képeiből, mely az életre egy, a földi eszközöktől eltérő alternatívát sejtet. Ez a földalatti mélység állapot utalhat a keresztény katakombákra is, mégis a felkészülés, itt, valahol a föld és ég között, földön kívüli (túli) állapotot jelez.

A letaszíttottság sötétségi fokozataiból (egyre mélyebbre süllyedés árnyalatainak érzékeltetésével) épül fel ez a világ, előbb még sötétülni látszanak a lehámozott rétegek, melyek egy titokzatos leplen keresztül, mint egy jelenés, újra előtűnedeznek a felszínen. Viszont a lepel tulajdonsága, hogy az egymás után felfejtett rétegeket a megvilágosodás felé vezeti. A gyermek figuránk ugyan a sötétedő rétegekkel fokozatosan megöregszik, de a leplen át visszafejtett rétegekkel újrafiatalodik, amikor pedig eléri a teljes kivilágosodást, mintegy beteljesedve, szárny alakban továtűnik. Mielőtt még megfoghatnánk, kirepül kezünk-
ből.

Aranykulcs- - - egy régi történet
fordítása
(visszaforgatása)

**Aranykulcs – egy régi történet
fordítása (visszaforgatása)**

Volt egyszer egy háló, mely észrevétlenül, nagyiram-
ban szedte, nyelte magába áldozatait, míg maga is
végül meg nem feneklett egy hatalmas bálna
szájában.

De kezdjük máshonnan a történetet.

Így mesél az aggastyán:

Volt egyszer egy aranykulcsom, kölcsönadtam,
cserébe boldogságomért, történt, hogy közben mit se
látva se hallva, lelkem eladtam. Isten úgy se, igaz

történetet mesélek.

Jó alaposan megválogattam hát, a sokaságból, kihez is lenne méltó az aranykulcs. Aztán nemsokára találtam is egyet, elég okosnak is látszott, elég korosnak is, mert azt is néztem, a többi között, elég balgának is az okossága mellett. Pont, amilyen az aranykulcshoz illett. Viszont okossága mián, a balga elég szemfüles is volt, mindent szemével jól lekövetett, amit portáján, **háza környékén** ellesett. Sőt, mi több, a történeteket magukat is, mind, mi megesett, örökké figyelő, tengelye körül jól forgatható szeme tekintetével eszközöltek ki. Egyetlen egyszer nem volt elég körültekintő (*), de ez valójában nem is kötődik olyan szorosan a kulcshoz. Valójában erről az esetről fogok mesélni.

Később, mikor tönkrement*, házát ő is eladta. De ez egy másik történet.

*valójában csak a történet (mese) kedvéért megy tönkre, igazából, a kulcs által is, csak még nagyobb

**bár voltak
kisebb ügyek,
azt mind némi
alattvalói segítséggel sikerült
jól kezelni*

kincsekre tett szert, az idővel, mert az idő kereke az forgott, s még mindig, mint ahogy immár a kulcs birtokában, mostantól örökké kezében. Nos, rendelkezésre állt egész kincsserege, emberestül, bőröstül, szőröstül (lehet akár fordítva), vadastul, mind, hogy meg nem állt, a világ végezetéig uralkodni rajt', az egész földkerekségen.

Most mégis máshonnan. Mert történetem a valóságban is megköveztetett (csak hogy alátámasszam igazságát), s mint ahogy a mesében lenni szokott, **lábra is kelt**. Betűről-betűre, vonaltól-vonalig, s még azon is túl szőtte, szövögette szálait, egészen míg jó nagy (jókora) hálóvá nem cseperedett. (Bocsánatomért esedezem, meg ne forgattassam síromban, hogy most is, evégett, ahogy mesélem, arca elevenedik meg előttem. Igen, a hálóból. De ez az arc mindjárt rögvest másik arc lesz, ahogy a mesémet elkezdem. Egyik arc, másik arc, mit számít melyik. Mindegyik

ugyanaz, a mese tekintetében. Melyik mese, melyik mese, révedezne a tekintet. A mesék is az időben mind elkeverednek. Összesúrlódnak egyik üdő másikénak keblében. Tenyér má nincs, elfűtta szél, odavan, hát vót. Meghótt. Kitaláni belőle, se nagy szó. Innen mán kívüle.)

**(nyúl szalad át a síkon, patakzik a tó, fenekébül. kottácskából a hangok, potyognak. Szájából ponty, aluszik kötél, nyál megtorpan fogakbúl, nyelv rákap. Ennek se lesz holnapja. Horog elfekszik, bent sír kanapé. ölelésből csillognak szavak, nélkül. de jó is élni. Szól egy hang, kintről-e bent, melyik, mikor nyulastól a hó sem fehér. Kinti, akár a benti fényben.)
Fényből. Ki.**

Mackó leporolja nagykabátját. Hol van?

mackó, a kabát, csizmák is szép... sorból ki. Melyik a nagyobb, kisebb, rendbe tenni.

Tejben nyár. Táncokból vár a táj. Tál, üres. Málnaboci bokrokból. Farkak tűnőben. Mind eltűnnek.)

Nem maga a kulcs, bár végtére a kulcs mégiscsak ebben van, aztán meg az is lehet, ez a mese meg sem történt. Mert melyik mese az, amelyik a valóságban is megtörtént. Azaz hogy, tudjuk-e a meséből azt, ami a valóságban is megtörtént.

Nos, a kulcs. Kijátszták ellenem, ahogy az rendje-módja szerint szokott történni, érdekeik nyomán, a kulcsokkal. Mert minden kulcsnak megvan a maga útja, s ahogy illik a mesékben (*minden zár a magáéba, ahogyan a zsák is a foltját*), a kulcsok az útról szokás szerint letérnek. Miért is? Hogy egyszer végérvénye-

sen betaláljanak igazi helyükre. Addig bizony hosszú utat kell megtenniük, különben nem lenne a meséknek értelme. A valóságban? Ki-ki nézzen bele a tükrebe.

Saját tükroket tartunk, persze, hogy úgy láthassuk magunk, ahogy nekünk tetszik. De nézzünk csak bele egy idegen tükrebe. Mit látunk? Ugyanazt, amit otthon látunk? Éppen olyan elégedettek vagyunk-e a magunk tükreben, mint a másokéban. Nem látjuk-e másokéban kevésbé szebben magunkat. Vagy éppen ellenkezőleg? Abban egyet érthetünk, mind saját tükrokhöz szoktunk. Mások tükrei pedig mást mutatnak. Rólunk, magukról...

Nem maga a kulcs (*bár a kulcs mégiscsak ebben rejlik*), hanem a figurák, amit és ahogyan a játékot (játékuk) játsszák. A játszma. Maga a módszer, folyamat, s a cél*, végkifejlet, megoldás, hogy mit értek el.

**(csak mesében szentesít cél eszközt, valóságban*

még a kenyér íze is más, hogy jön ide kenyér, is későbbi eset, mese? a történet)

Maga a célszemély is (kulcs birtokosa*), és ami, akik mind körülötte.

**ki azóta – már úgy értem, a mesétől független – régen nem birtokol semmiféle kulcsot, csak az arany, ami birtokában, és minden, amit addig az út nyomán szerzett, mert valójában a kulcs végérvényesen elveszett, csak erről egyetlen személy tud, és azt a személyt mesénkben senki sem ismeri*

Ez a személy, sorsútja (*mesénkben vándorút, de az valójában más mese*) alatt hívei támogatásának, kényeztetésének örvendett, mi több, egész bírák serege állt szolgálatában. Igazából nem is miatta, már-mint személye, hanem az érdekek láncolatában kívánta meg így az érdek, de ez más, sokkal bonyolultabb

mese*, és nem célozom ebben az egy mesében további, összes mesét összeszőni, valójában egy hálóról, egyetlenről vagyok hivatva beszélni, tehát maradok is ezen az úton, hogy meg ne bánjam – ez utóbbit csak úgy teszem hozzá, hogy rímeljen! (minek ide). Nos, minden szösszenete, mozdulata figyelve volt, s mint ilyen, napvilágot látott, de igazit, hivatalost, szakmait! nem csak holmi lekezelt szóbeszédet. Bent, persze sötét, egyre sötétebb... a lámpafény viszont segíthet. Kinek? Egyetlen személynek? A sorsküldőnek? Küldöttek... sorsút élvezőnek. Ki a mozgató? Egyébként mindenhol csak kutak. Mély, fekete **kutak**, ahová szem csak nézhet. *(Ál kutak? Igazi kút? ránk vissza hogyan nézhet.)*

**amúgy is a királyoknak kijár alattvalójuktól a tisztelet, mit alattvalók, összes kártyavár mozgatók serege, tisztje, fölöttese – legmagasabb csúcs a prófécia,*

mondaná a könyv, kinek? itt ebben a seregben –, aztán a prófécia is nem-e a maga hálójukat szövögetik. A mi hálónk pedig még úgy sincs megszöve.

A kutakban pedig minden olyan személy, aki nemkíváncsi. Mindjárt jön a levél... "onnan is kivetlek"

Öltözz fel.

(A lámpácska. Nézd, nyuszi, megint ég. Mi mindig, mint most is, kint maradtunk).

Találjuk meg az igazi kutat!

Keressünk valami mást, ahol nem kell fájni. Holnap. Majd holnap. Nézd, milyen mély ez a kút. És nem is olyan sötét.

Jól jött, hogy éppen én kerültem a hálóba, csapdába. A baki folytán? Nem, te amúgy is a hálóba kerültél

volna, oda voltál már akkor szánva, mikor meg sem születél.

De mi is volt ez a háló?

Végre egy újabb ok (indok), lehetőség kijátszásomat*,
kivetettségemet illetően.

**elhallgattatás? vagy kivettetés... előbbi csak az utóbbi mögül szerezhethet érvényességet*

(Kivel beszélsz, kivel beszélek... hát az olvasóval.)

**Kútból hálóba, onnan is ki... mackóból
olvasó kibeszélő hangja lesz... átvedlik,**

áttűnik, eltűnik

Nyulacska, vagy még? ...

Tehát (*térjünk vissza a mesébe*) valóság (?) – minden
módon és áron élni vele.

Igen... a célszemélynek adjunk nevet.

**Lámpakar. Lámp'a kar, azért mert karnyújtásnyira
van.**

**Vigyázz, mindjárt francia lesz, elhagyjuk az
ékezetet.**

Mindegy, maradjon az első.

Nos, L á m p a k a r maga is hamar megértette (*karrier-
jéért mindent, szerelmét, szeretőjét, gyermekét felál-
dozná, csak mentse bőrét*), tehát egy mód van, ha a

működtetők (támogató sereg) és ő - körülötte az
eszközzemélyek (*kik szintén nekik köszönhetik karri-
erjüket, minden itt kicsiben is mindennel összefügg, a
lánc meg egyre nő, tágul, bővül*) is mind együtt,
összefognak. Kéz a kézben.

Maci gyere, fogd meg a kezem. Milyen hideg a
kezed.

**A folt, mackóból lett olvasó (mesélő), a
nyúl árnyéka. Az árnyék maga a nyúl
megkettőzése. Valójában egyszemély, aki
nem más, mint az olvasó. De az olvasó
maga az író is. Mindenki valójában
egyetlen személyből beszél. Marad a folt,
mint arctalan személy, azaz legyenek most
ketten. Az olvasó író (*aki a kibeszélő is
egyben*) és a "nyúl". Így látunk is valakit,
élő arcokat (*két külön személy*), nemcsak a**

**hangok beszélnek. Minden sokkal egy-
szerűbb.**

Lényeg, menteni Lámpakart. Becsület, karrier, min-
denár. Ő maga esdekel sajnálatért, együttérzésért.
Kétségbeesett kapaszkodás a már élhetetlenben?
menthetetlenbe? a még élőként. Minden szava egy
újabb kiáltás, mígnem kiderül (*őszinte vallomás?
véletlen pillanat? tudatos? avagy a szálak csupán
összeérnek*), mindez csak trükk. (*Kagylóban a hang,
ahogy még visszahangzik, összecsukló héj. Titoktartás
a végzet testében.*) Szív és ész. Szellem és tudat
harca, képzelet mögötte meghasonlik. Győz az érdek.
Élni kell és eljutni. Érvényesülni. Öngyilkosság,
panaszkodások, jajkiáltások mind csak a játék részei,
összefonódik valóság és érdek, támogatói és alattvalói
sereg küldetése pedig még mindig és mindenáron
menteni. Se lát se hall karok nehezéke. Megmenteni,
innen is trükk, cinkostársi érdekképviselet. Valójában

cél a figyelmet, követést fenntartani. Őrjöngjön, térdepeljen a hálóba fogott tömeg. Múzsatollból vér és habok. Nők, lányok serege, ifjabb (zsengék) és élete-
sebb, több hájjal felkent combok, hurkaszelet. Azaz
hogyan csak egy ár van. A kulcs. Kulcs, mellyel
megtörhet varázs. Meg kell keresni a legideálisabb
áldozatot. Mit keresni, hiszen itt az orrunk előtt. Csak
le kell nyúlni érte. Aztán csak dobni, hajítani, úgy és
ahová az érdek kívánja. De ennek nem szabad lát-
szani. Úgy kell cselekedni, hogy az látsszon minden
tudatban, hogy maga ült a hálójába. A maga szötte
saját hálójába.

Vigyázz, nyulacska, mert megint több háló lesz,
mint ami kell a meséhez.

Csak pontosan játszani a kártyákkal. Ki kell tudni ját-
szani ellene minden kártyát. Ez a titok. Titkot kell
szőni minden köré, ami csak körülveszi. Nem szabad,

Azért akit szeret-
nek, annak jó,
még azt is eltűn-
ni, lekenyerezik, meg-
vásárolják, csak
hogyan közben tart-
hassák, övéi sere-
gét növelje, cin-
kostársként, bele-
fojtva szót, még
úton, kimondatlan.
És a rang, a pénz
beszél. Elhallgat-
tatott arc szó mö-
gött. A mienk vagy,
és azt teszel, amit
mondunk, kell a
segítségünk (?),
hát birtoklunk, így
a félrelépéseid is
pellengér helyett
parnasszuson, hát
hallgass... míg
minket látsz, és jól
van dolgod. És a
bűnösnek esély
sem adatik magá-
ba nézni, föloldo-
zódni. Karsereg,
az érdekek lánc
bűnre biztatja:
élvezheted, ím
táncaid.

hogyan a dolgok való, igazi valójukban megessenek.

Akkor veszett, eleve elveszett játékot játszanánk.

Tehát vigyázni minden lépésre. Figyelni, elővigyáza-
tosnak lenni. Nehogy hiba essen a kártyák közé.

Mondjuk, eltűnjön egy kártya. Az eltűnt kártya veszély.

Minden nem eléggé odafigyelés veszélyt rejthet. A

szálak elég hosszúvá nőttek (nyúlnak), tévedés nem

eshet. Minden tévedéssel meghalhat valaki. Közülünk.

Tehát vigyázni. **Úgy kell csinálni, hogy még az áldozat**

is feláldozza magát önként, mert így egész életében

majd sakkban lehet tartani. Markokban. És nem fog

tudni mozdulni, csak a saját börtönében. Nevezzük

háló, legyünk hűek mesénkhez. Így mindig majd fel

lehet róni neki, orra alá dörgölni, de hiszen ez csak a

saját hálója. Csoda-e. Úgy kell mindent csinálni, sose

juthasson ki a hálóból. Tehát figyelem, a látszat: maga

szötte magamagának a hálóját. Lámpakarnak pedig

Elhessentünk, elűzünk, megsemmisítünk minden útban álló
(*érdekeinket nem szolgáló*) akadályt. A mi érdekünk a tiéd is,
hát résen légy, hogy mit csinálsz. A karon bár lefagy mosoly
(*a szemem, bent*), kifelé mégis tenni kell, ami megkíváncsit,
a kiosztott szerepben szépelegni. És bizony, ki vetné meg
önszántából, körbe-körbe körös-körül mindenhol szélesre
feszített mosoly, az elégedettségé, szemekből öröm (*erő,*
hatalom), könnyedén azonosul hát balga a szereppel.

múzsát, múzsákat kell feláldozni, minél többet, hogy kedvére tehessen. Semmi se zavarhassa meg uralkodását, alkotáséhsége ezen a nyomon (*a mi elővigyázatosságunkkal*) örökké táplálékra leljen. Ő a miénk. Mi teremtettük, mi hordozzuk tenyerünkön a nagyvilágban. A mi kenyerünket eszi, a mi vizeinket issza. Belőlünk él, tehát a miénk. És vigyáznunk kell rá minden erőnkkel, de főként eszünkkel. A mi erőnk az ész. A csel. A hálók hálója. Tehát élnünk kell vele. Semmi se zavarhassa meg nyugalmát. Kitűzettetik, minden múzsának az ő szolgálatában kell állnia. Hogy a választott múzsánk (áldozatunk) is uralkodó (uralkodó=alkotó)? hol? a börtönében? Tegyük úgy, hogy napvilágot sose lásson. Sohasem érhessen meg igazi boldogságot. Vegyük el tőle mindent, mi fényre emlékezteti. De tegyük mindent úgy, hogy magát okolhassa, maga juttatta el sorsához. Egyedül magának köszönheti a sötétséget, s ha mégis kikerülne napfényre, meg kell halnia. Előbb, mintsem azt

felismerné, érzékelné, megismerhetné.

Ráadásul egyre fejlődőképesebb. Baj. Mindegy, áldozatot kell csinálni belőle mindenáron.

Közösségben, megbecsült, teljes emberként sose élhessen meg egyetlen napot sem. Bele kell fojtani szót, börtönben tartani.

A látszatnak azt kell tükrözni, hogy él, szabad, és minden lépésekor, amikor kimegy az ajtón, az utcán a napnak is, sugaraknak simogató fényben kell követni. De ahogy mozdulna, felénk, közénk, el kell venni tőle az erőt. Van is, nincs is hatalmad, uralkodó. Uralkodj csak, a szemed világa halott.

Az áldozat hamar felismeri helyzetét, egyetlen kiút van, megírni történetét.

(*Lámpakar, mint múzsa, múzsa a múzsában. Múzsák*

*harca. Csapat múzsasereg egyetlen múzsa ellen.
Múzsából musica. Muslicasereg.)*

Ezzel nem szabadulhat ugyan ki a börtönből, de
élhetővé teheti a napokat, minden reggelt, amire
ébred. Van cél. Megtapogatja testrészeit, van keze,
ujjai még, ha nem is annyira egészségesen, de
működnek, mozognak. Többi testrésze is működik.
Ha nem minden belőle egészséges is. Tehát ura lehet
a sötétségen. Ha saját börtönében is. Van fény. A
réseken. Lámpakar segít, mondja egy hang. Ő mindig
segít... fojtogatja még a hang, de aztán ehhez is hoz-
zászokik. Hogy van ez a fény. És várja. Hogy a kar
egyszer végleg megfojtsa. Alig karnyújtásnyira.

A fojtó múzsa múzsat öl. Múzsákat ölnek múzsa-
múzsái. Emberek! Szabadítsátok meg a múzskákat.
Adjátok vissza szabadságukat. Költők, írók, ne áldoz-
zatok fel több múzsat oltáraitokon. Adjátok vissza

szabadságuk. Értük legyen a fény, ne ellenük.

Múzsák felszabadítója, jöjj el!! Kitárom karom. Fogadj
be országodba. Fogadj magadba. Vidd el könnyeimet,
könyveimen túl, az emberiségen.
Könyvek könnye.

Szalmák szalmája simogass...

Maci, odabújhatok? Simogasd meg a buksimat.

(...)

Titkok tudója, hatalom. Fel nem fogható erő. Vigyázz
rá. Fogd fel tenyereddel az összes betűt, irányítsd jó
útra. Jó út, fordítsd az arcokat felém. Belőlem
nézzenek a világra. Magukra. Utat mutass.

Mutassatok utat.

Nyuszi, kicsit nyomsz.

(.) !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! ? vagy-
vagy, is-is, így teljes az egész (5.o;22.o)
már nem találni itt sem jelentést... a
kulcs

Tehát, megírja saját történetét. Beleéli a
múzsza áldozatszerepébe magát, felvállalni
valóban magát az áldozatot. Egyetlen mód,
visszafordítani az átkot. **Átfordítani, megsza-
badítani az áldozat által. Önmagát? Nem,
magát az egész világot.** Ki kell fordítani
tengelyéből. Mindenkit ki kell szabadítani az
átok alól. De ehhez végig kell menni az egész
történeten. Visszamenni. Úgy mintha minden
egyedül szuszogás, lehelet ott, akkor, abban a pillanat-

ban történne. Ártatlanságból szőni meg minden egyes
szálat a hálóból. Így indulni el az úton. Senki se, senki
ne vehessen észre semmit. Gyermek meséljen.

Gyermekekből. Át kell vedleni, azonosulni a múzsával.
Múzsát teremteni. Múzsza szerepből. Gyermekeké lenni.
Egyetlen út a szabaduláshoz. És gyermek lesz.
Felébred, megtapogatja újra testét, mindene megvan.

Áldozatszerepében lenni, elfogadni annyit jelent, mint
vállalni összes velejárót, a megszégyenítést, a
megkövezést, mindent, egyúttal megmenteni, sőt,
erősíteni Lámpakart, alkotói ébrenlétét vigyázni, min-
den erővel segíteni, visszaforgatni bűnt, feloldozni a
teremtett múzsában, a múzsát azonosítani
Lámpakarral, úgy hogy az valóban egész lényében is
azonosulhasson. Elhítni, hogy a múzsza ő maga. A
múzsának nem szabad egyetlen rossz tulajdonságot

sem adni, felruházni csak a teremtettt jóval, nemessel*

**(legyen itt inkább gyermeki, a műzsáknak – legalább-
bis miénknek – nemesi címet adni egy másik mese,
és nem is erről az útról szól)*

lehet, akihez csak műzsa beszélhet. Mellesleg a
műzsák nemesi rangot akkor kaphatnak, ha eljön
haláluk órája. És akkor is csak a túlvilágon. "e világon
nincs számodra hely" – a harangok minden hangja
erről szól. Nincs helyed közöttünk.

A műzsák tehát szolgálatot teljesítenek.

A műzsának feladata – ha önnön műzsáját meg-
menteni hivatott –, tudatosan, okosan bánni minden
szóval, úgy, hogy a legnaivabb gyermek szóljon ki
belőle. Másként elveszett. Nem hat. Birtokolni a
műzsát (birtoklás = itt megmentés) csak a legter-

mészetesebb úton haladva lehet. Ez a titok kulcsa.

Eladni (kölcsönadni) nem lehet. Aki eladja, elveszíti
örök erejét, hatalmát. De kit tud bánni műzsájával? A
műzsák kulcsa idegennél csak ideig hat. Nincs
örökérvényű hatalma.

Akkor – így a nyúl –, itt ellentmondnál máris a történe-
ted bevezetőjének. Kölcsönadtad hát az aranykulcsod,
és a jelenlegi tulajdonos, aki Lámpakar (?), most min-
den hatalmával birtokol földkerekséget.

**Nem, nem figyeltél eléggé. Azt mondtam, azaz
megjegyeztem, hogy a valóságban (mert ez itt a
mese, és néha kilépek belőle, hogy feltárjam a
valóságot, mert nem-e az igazság szolgálatában
állunk most), nos, igazság = valóság, hogy
Lámpakar, amikor még nem volt Lámpakar,**

elveszítette a kulcsot.

Mindent összekeversz. Fordítva mondtad. A mesében veszíti el hatalmát, a valóságban örökhatalmú a kulcson keresztül.

A kulcs elveszett, és nem tudni kinél van. Hiába a sok megszerzett kincs, a kulcsban a varázshatalom. És annak kiléte ismeretlen.

Jól van, mindegy, majd visszaolvasok.

A kulcs maga a szó ereje. És ez az, ami elveszett. A mûzsák ajkairól (*mert most mûzsák mûzsájáról beszélek*) a szavak nem mindenhatalmúak.

Legalábbis a legtöbb száj esetében. Nem tudni, mi a titok, de egyszer csak már nem lesz ereje, amivel

hatni tud. Addig volt, és egyszer csak nincs.

Mert megismerted, kiismerted a mûzsádat. Vagy kiábrándultál belőle - így a nyúl. Van ilyen.

És létezik olyan mûzsa, amelyik sohasem veszíti el varázshatalmát?

Igen, de aki kölcsönadja (vagy elárulja) a kulcsot, örökre elveszíti mûzsa varázserejét.

Már megint félrebeszélsz. Az olyan mûzsa, akinek örökké varázsereje van mûzsája felett, az áldozat.

Magad írtad. Halott. Örökre börtönére van ítélve.

Nincs olyan mûzsa, aki olyan áldozatot hozna, mint...

Szóval, akiről beszéltél. Hogy a mûzsák, akik seregeik által támogatottak (*mert most a többi mûzsáról beszélek, akik nem hoznak igazi áldozatot, csak magagukért teremtenek, csak úgy tesznek, mintha mûzsáiknak írnának, alkotnának, pusztán a látszatért*),

rövid ideig élnek. És mesterségesek. Mint múzsa.
Legalábbis erejük pusztán kincsük, megszerzett
vagyonuk felett, valójában ők az igazi halottak. Olyan
közönséges halottak. Mert nincsen már igazi erejük.

Az igazi halál szép. És él. Minden varázslat felett.

**(Nyúl, kedves, menj, aludj egyet. Holnap
találkozunk. És integet.)**

Tudatlanság ösztöne, az alkotás folyamata és a
tudatosság a tudatlanságban. A látó szem. A vissza-
néző, a figyelő. Az összefüggéseket kereső, a feltáró.
A megmutató tekintet. A kéz, a végrehajtó. Az őrszem
a gyermeki hang mögött. Hogy mikor jelenik meg.
Látható-e már az elején, vagy mikor fedi fel magát.
Mikor érzékeljük először jelenlétét. A szerkezet, a
rendszer, amikor megbújik a szavak mögött. Amikor
csak formátlanságban jelentkezik, aztán egyre többet

mutat meg magából. Hogy mikor fordul át az írás.
Mikor lép ki, az ártatlanságból. Hogy átadja magát
valami másnak. Valaminek, amire, ha jól figyelünk,
már a legelejétől ott volt. Csak nem vettük észre.
Magunktól nem vettük észre. Mert nem akartuk látni.
*(Vagy, mert akiknek az a feladatuk, eltakarták. Hogy
mást lássunk.)* Vagy, mert átvedlettünk már a múzsa
kardján abba a személybe, akivé a múzsa tett minket.
Áldozatokká váltunk, de eljátszottuk a hiú győztes
szerepét, hogy fürödhessünk annak a személynek
kiváltságaiba, akibe öltöztettünk. Akibe öltöztettek
minket. Hittük, hogy mi, mint múzsa, legyőztük
múzsankat. Közben pedig fel kellett ébrednünk. A
varázslat eltűnt. Közönséges emberek lettünk.

Közönséges embernek lenni jó. A földön. De égben?
Csinálunk magunknak múzsaikat. Éljenek a múzsa,
de szabadon. Hagyjuk az égben őket. Legyen külön a
teremtő, és külön a múzsa. Mert a múzsa örökké bir-

tokolni szeretnénk, a teremtő pedig mosolyog. Kezét fejünkre teszi, és hallgat. Néha kicsit horkol.

Már megint miket beszélsz. Összekevered a dolgokat.

Jól van, szándékosan teszem, hogy összezavarjalak. Másról akartam beszélni.

Hogy az égi dolgok a földiekkel hogyan keverednek, fonódnak össze. Hogy valójában nem is lehet szétválasztani. De mégis aki teremt, lehet múzsa is, de akkor, ha a földön is él, mert alkot, mondjuk, akkor fel kell szabadítani. Be kell fogadni az emberek közé. És nem szabad börtönben tartani. Találkozni kell vele, beszélgetni, tanítani, hogy mi is tanulhassunk őtőle. Mert sokat tanulhatunk egy nagyutakat bejárt múzsától(?) teremtőtől, vagy hogy is mondjam. Nyitni kéne ajtókat, nem pedig

önös érdeküinktől töltve, hevülve folyton csak elvenni tőle. Megtagadni, eltorlaszolni útjait, hogy szívjuk, szívhassuk erejét. Hogy mi erősek maradjunk, szívni vérét, energiáit.

Az igazi nagy múzsák, vagy, ahogy mondod, teremtők (*múzsákból lett teremtők*), nem vágnak arra, hogy babusgassák. Ők, akik titokban maradnak, és...

Na? és? Örökké áldozatként éljenek? Nyomorban? Sötétben? Kitaszítottságban?

Most már tényleg aludj egyet.

Dehát most fejtetted le múzsádról a leplet. Azaz hogy visszaolvastam. Mégis azt mondod, a múzsákról csak jót, mert ez a trükk. Te a titkot mégis felfeded. Nem-e

ez maga a kulcs.

Nincs kulcs. Elveszett. És most már én megyek aludni.

Lehet, hogy nem is akarsz örökké áldozat maradni.
Nem is vagy igazi teremtmény.

Nem is, de most már aludj, igazán.

S a titok felfedésével megtört a varázs.

Csak az a baj, hogy nem jutottunk sehová, legalábbis előre nem, a mesénkben. Meg aztán, amikor múzsákról beszélsz, múzsádról, akkor igazából nem is a múzsán van a lényeg, így minden, hogy a múzsa jó vagy rossz (*értem, kevésbé jó vagy csak látszat, hogy jó*), mindegy is, mert akihez beszélünk, mindig tökéletes, tökéletlen múzsa valójában nincs. Lényeg,

hogy aki alkot (ír, rajzol, teremt) a múzsájához (*aki innen mindegy is, hogy ki vagy milyen, hiszen teremtett lény, aki arra alkottatott, legyen kinek mesélni*), lényeg tehát a választáson, mármint, hogy éppen kire esik, jól megválasztani. A múzsa valójában nem létezik. De, mi ha létezik is, ugye, na (?) akkor kavarhat-keverhet kedvére. Nagy, hatalmas keverések, a múzsasereg.

A múzsa akkor válik tökéletlenné, amikor emberré lesz. Amikor felfedődik. Tehát, a múzsáknak nem szabad emberré lenni.

Az összeszt, amit írtál eddig, vessük el. Hiszen azt írtad, az alkotó múzsát, az áldozatot vigyük ki a szabadba, tegyük boldoggá, ismerje meg, élje át, milyen is az, amikor teljes értékű (...szakmailag elismert), befogadott emberként (*lény, de most már mindegy*), szívhat új, friss, szabad, igazi levegőt.

Tiszta forrás. Szórtad el egy másik mesében, korábban. De nem-e igazi, tiszta forrásokat is csak áldozatok élhetnek, érhetnek meg. Akik, mondjuk, valamilyen nagy áldozatot hoznak. Közöséges emberek nem válhatnak nagy, igazi teremtőkké. Ők csak pénzt, aranyat, sok kincset nyerhetnek, megélhetik a nagy, legnagyobbak boldogságát, mert a közösségben elfogadottnak lenni levés, a tisztelet, a megtiszteltetés, a bizalom, a kiadások (kiadók, nyilvánosság) nagyhatalmú szakmai listáján lenninek lenni (*lenni vagy nem lenniből, kivonva*), azok a nagy, földi dolgok. De tiszta forrás... a tiszta források nem-e mindig nagy (*vagy kicsike, mindegy is, innen*), de igazi szegénységből, mindenképpen kegyvesztett, örökre száműzött sorsvesztett kitesztettségéből, el nem ismerésekből száll a magasba. Szárnyakon-e vagy más formában, hogy mi a mód, is csak a mese kérdése.

De hiszen már régen a te életedről beszélünk.

Minden történés szál onnan, a múzsa csak kifogás, eszköznek kellettél (*mint ahogy, múzsák múzsája, a múzsa is csak eszköznek kell*), tehát a múzsa is eszköz (*bármelyik múzsa, így Lámpakar is*), a kezeknek, hogy céljaikat megvalósíthassák. Valójában te vagy a cél. Erődet elvenni? Elhallgattatni? Vagy inkább csak a cél eszköze vagy te magad. Hiszen miért kellene félni tőled. Mit vehetsz el te, az emberiségtől. Vagy: Mi az a kincs, amit tőled mindenáron el kell venni, amiért meg kell tőled szabadulni. Bármilyen eszközzel.

S minden mi múzsákon túl, kívül is, Lámpakaron is innen, ott túl, azon is jóval túl, időkből időben megtörtént. A szálak onnan, abból a gyökérből vezetnek. Csak a kezek, azoknak kell mindent összekeverni, hogy a hálóból ki soha ne keveredjen, aki belekerül. Mindig kell egy áldozat, legalább egy, akiért értelme van harcoknak. Az áldozatnak

is csinálni ellenséget, akiért harcolhat. Másik

múzsát [múzsákat múzsák (tömege korona,

koronák) nélkül], akit, vagy akiket minden erővel

éltetni. Szemben az áldozat, aki ellen folytatni har-

cokat. Ha nem harcol, gyötörni, míg beleőszül.

Belenyúlni a hálóbba veszélyes, más kéznek. De azoktól a kezeiktől is *(bármely kéztől innen és túl)*

minden tévedés nyomán meghal egy ember.

Valaki. Lényből.

És tévedések vannak, mindaddig, míg emberi lény nyúl, hálókbaól.

Miért alkot az ember. Kiknek? Ezeknek?

Nagyhatalmú aggastyán, te most ezeknek írsz.

Kiugrasztották a nyulat a... hálóból. Vagy nem?

Nem, kicsi nyúl. Csak a bokorból. A nyulaknak

bokor jár. A hálónak hal.

Fordítsunk vissza mindent. Elrontottad.

Nem, semmi nincs elrontva. Azok, akik összeke-
verték, bogozzák ki, amit főztek. Egyék meg. Én
csak egy eszköz vagyok. Az eszköz beszél most is
veled. A kulcs.

Ami elveszett?... Azaz, mondhatjuk most már
igazából, hogy a titkok felfedődtek, megtört tehát a
varázs?

Nem, nincs semmiféle varázs. A varázsok csak a
mesékben vannak.

Akkor mi most kiszálltunk a meséből.

Akkor te most már lehetsz igazi teremtő, nem csak

egy áldozat.

Én csak egy nyúl vagyok, de nézzük tovább a mesét.

Ott tartottam, hogy a saját történet. Az áldozat,

Nem adunk nevet az áldozatnak is?

az áldozat, akit most innentől nevezzünk..... ()

tudatosan, okosan bánik minden szóval, még akkor

is, ha ez maga az úton, az időben természetesen

– ösztönösen átadva magát a tudatlanság erejének –

történik, az ártatlanság köpenyét felöltve,

Milyen színű a ruhája, milyen?.....

megalázva magát, önként vállalva múzsák oltárán az

áldozatot, áldozatát, a keserűséget, múzsaszerep-

ként, amibe hajszoltatik, kényszerítetik (*mely pecsé-*

tet így is úgy, hordozni, viselni kell), hiszen a kart meg-
menteni, a cél. Lámpák királya (korona nélküli
császár), ahogy ott fönn ül (*serege magaslatán, mert
most még itt ül, nem hagyta el a trónt*), akit nem tudni
miért (*hogy igen, ez a játék része*), mindig
megmenteni kell, hogy működjön a játék, hódítson,
mindegy az ár, s milyen árért, mindig újabb körben
forogjanak a kockák.

A ruha? legyen most sárga. Végén fehér, inkább
átlátszó. S a név? Á r n y j á t é k . (*Különös, Lámpakar
a történet végén elsötétül, Árnyjáték pedig darabig
még fényben cikázva ide-oda, végül, mint leheletnyi
szösszenet, elillan.*) ...Szóval, hol is tartottam.

Megírja szerelmi történetét? Múzsza a múzsához.

Történet, nem, csupán összegyűjtött lehetetek sora.

Mindegyik egy újabb illanás. Töredék a töredékben.

Nincsenek érkezések, mint itt (*azaz hogy az érkezések sem igazi érkezések*), pusztán emlékezés és illanás. Múzsaként múzsának, kell valaki amúgy is, akinek mesélni. Hát hogy áldozatként vagy szabad lélek, aki megment, kinek sorsa **megmentő**, rendeltetése **mesék meséje**, de valóságként? a nehezek erősebb, test alatta csak gyengül, s bár vinni kell, viselni, hány könyv? hány emlék, régi időkből. És illanni mindenünnen, mert semmi, ami itt, ebben a könyvben, meg nem fogantathatik. Mert akkor a múlt is szellemekből visszajár, s a jelen is a teremtetett lényből emberré, valós lényé, testvérré (s nem múzsává), tehát barát. Azzal pedig nem szolgál. A barát egyenlő társ, -fél, és nem fél, nincs kitől, mindenki mindenkivel cimborá, nem ellenség, nem harcostárs. S jaj, bár valós lényé lenne, s a rossz emlék is járna táncot már, igazi, önfeledt táncot, fordulna ki a világ helyéből, nem lenne ez a nagy vállalás, szenvedés, lenne nagy zabálás, elbeszélgetés, kibeszélés, megbeszélés,

varázsok ereje hullna le, s lenne nagy megértés. Befogadás, testvér, sok **hozzám tartozol**, támogató? Milyen szép is, sok apró nevetés. Akkor inkább illanás (*hová is akartam ezt írni*). Sok, rengeteg eltűnés. Míg végül minden szál elfűzve, kibontva, elfogyva a visszaúton kifehéredik.

Tehát akkor Árnyjáték pusztán barát, testvér, vagy szakmai társ szeretett volna lenni, aki a félnek, másik felének egyenlő társa, de a kezek, Lámpakar és az ő bűjtató, támogató serege behajszolja az áldozati kiszolgáló múzsa szerepbe, eszközként, játékként, rongybabaként húzza-nyúzza kedvére, és ő neki muszáj vállalni, hogy sorsát, küldetését beteljesítse.

Igen, és annyira beleéli a szerepbe magát, hogy szinte már maga is elhiszi. Azaz hogy igazi színész múzsa lesz, aki együtt él szerepével. Együtt szenved vele, végkifulladásig. És tartana így míg a

világ, ha az idő ki nem fehéredne, s a sors meg nem szánná. De a mű készül közben, az idő kereke meg nem állítatik, át nem állíttathatik, a mű pedig éli saját világát kívülről is, amikor már felszabadítódna, kivonódna az időből. **A mű különválik, időtlenné lesz, míg a valóságba visszavetett múzsa nap mint nap egy kicsivel pirosabb arcú, vidámabb (földi idő gyógyít), addig a műben ülő idő többé vissza nem fordítható.**

Felvonás vége. (Bocsánat, ez csak játék, nem igazi felvonás. Ami képzeleté, csak Isten szülötte lehet, s mint ilyen, földön meg nem valósíttatik. Látszani nem látszhatik, élő szemmel.)

Visszaállítjuk... visszaállítjuk. Nem nevezzük inkább **M e g m e n t ő n e k ?**

Nem. Megmentő már van. Talán sok is. De igazi

megmentő, azok nem ám csak úgy teremnek. Marad Á r n y j á t é k . Nem kellene nekünk hősök. És különben is, annyi megmentő, ahány múzsa. Az időt pedig nem lehet visszaállítani. Ami elmúlt, volt. Megtörtént.

Valóságban. De mesében minden lehetséges, azt mondtad. Ez az az árnyjáték, amit filmben kivetítenek?

Nem egészen. A helyzet kissé bonyolultabb. A mesében minden adott, a valóságban nem tudjuk mi fog történni. Nos, melyik idő titkosabb? (Az időnélküliségben már más a helyzet. Minthogy a kerekek is máshogy forognak.) Azok a fekete figurák, mint ahogy az árnyak is a fényben feketék, legalábbis sötétek, de a fényben mindenképpen egy árnyalatnyival eltérnek, a nap időszakától is függően, vagy mennyire erős lámpával világítunk, ha benti fény. A mi figuránk viszont inkább kis

fénynyalábokra emlékeztet, a fekete figuráknak éppen a mása, társa, azaz másik fele, vagy nem is fél és nem is társ, hanem az árnyakba szűrődő fényjátékok. **Árny-Játék**, vagyis az árnyakkal játszó fényrészecskék. Árnyjáték tehát, a mi figuránk.

Árnyakkal játszó, árnyakkal hancúrozó. Akkor a rácsokon is, minden rácson, a börtönökben is vannak ilyen fényjátékok, amikor besüt a résen a nap. Ahová bejut kis fény. Ezek a kicsi fények az árnyjátékok. Árnyakkal játszó. Miért szeretik az árnyjátékok a börtönöket? Azért mert van, akivel játsszanak? Hiszen ha nincs rács, ahol nincsenek titkos kis rések, nincs árnyjáték sem.

Igen, az árnyjátékok csak ott lehetnek, csak oda mehetnek, csak oda férhetnek, ahol vannak már eleve sötét rések. Vagy rácsok. Ők hoznak fényt a

repedésekbe, minden ilyen kis sötét részecskébe.

Akkor az árnyjátékok mégiscsak megmentők, nem igaz?

Mondhatjuk így is, igen.

Akkor valóban kedvesebb árnyjátéknak hívni a megmentőt, barátságosabb.

Igen, személyesebb.

És nem kell tőle félni sem.

Nem.

Az igazi árnyjáték, amit valóban árnyjátéknak hívunk,

azok a fekete figurák félelmetesebbek.

Igen, de éppen annyira szépek is. Esztétikus.
Művészi.

De ami ilyen, sokkal inkább távolságtartó is. Az
árnyjáték közvetlenebb, játékosabb, titkosabb.

Titkosnak... azaz inkább titokzatos az igazi
árnyjáték, igazad van. A titkos és titokzatos más.
A titkos kedves játék, a titokzatos végzetes.
Látod, ezért a mi figuránk (*megmentőnk, ahogy
mondod*), kedvesebb, mert csak kedves figura
hozhat igazi áldozatot. A nagy, hatalmas

*De az önzőség nem zárja ki az őszinteséget, más szóval nevezhetnénk szembenézésnek (ha...), mégis hiányzik a tükör, mert igen, a tükör másik oldalán nem látunk át magunkra, nélküle csupán a vizsgált (!) másik személyt látjuk ((nem is annyira önzőség, inkább valami magával törődés, nem is, inkább valami, amiből nem lát ki, vagy eltakarva szemét az a valami, amiért nem jól lát, azaz jól is lát, egyik, azon az oldalon – tükrön túl – de így, tükrön innen nem a valódit, csak a valódinak a mását engedi láttatni, mert előbbre való önnön személyisége, mely csorda szellemben kiválóan érvényesül, minthogy vállalná a tükör mindkét oldalát, hiszen akkor az író nem lenne író, nem írna kifelé, közönségnek (önmaga valakik által közvetített gyönyörködtetésére), minden vissza, befelé fordulna... hogy aztán kénytelen legyen magától törni utat)), ámbátor az író írhat másnak, valakinek, hogy annak személyiségét láttassa, de láttathatunk-e jól anélkül, hogy saját személyiségünk bele nem szőnénk (értem hiányosságaink, vétkeink, kicsinységünk felvállalását), lehetünk-e módfelett hitelesek, ha pusztán a tükrön túl láttatunk. Írhatunk-e, megnyilvánulhatunk-e

m
a
g
á
r
a
v
e
s
z
i
v
il
á
g
b
ű
n
e
i
t

árnyjátékok büszkék, félelmetesek,

és mondjuk ki, maguknak valók is.

Az igazi művészet magának való?

Önző, igen, csak a maga útján való érvényesülést
tekinti célpontnak.* Azaz hogy se lát se hall,

ilyenkor, ez is csak olyan, ami tudatlan, hiszen
neki ki kell jönni bentről, a még meg nem született-
ből, a felszínre, csak így nyerhet érvényesülést,
beteljesülést. Így születhet meg.

Részben érthető, hiszen ha minden kis csip-
csup dolog meggátolná az úton, beleszól-
hatna ebbe az útonérvényesítő ere-
jébe, ami maga a teremtés,
teremtő erő, nem tudna

kiteljesedni végérvénye-
sen. Talán az igazi

pusztán csak kifelé. Igen, a válasz, szeretünk csapdában mást, másokat látni, főként, ha megadatik nekünk magunknak, szövetségeseinkkel felállítani azt a csapdát.

m
a
g
á
r
a
v
e
s
z
i
v
il
á
g
b
ű
n
e
i
t

teremtővel is ez volt a baj. Hogy a világ kicsit félre-
ment. Hogy valami megzavarta a nagy Műben.

Amikor teremtett. Innen a hiba. Persze, persze az
alma, a büntetés. De mégis van valami más is. A
legnagyobb titkok, varázslatok nem csak a
látványból, esztétikából születnek. Azaz hogy van
valami irányító. Szem. Ami tudatos. Hogy kívül,
vagy benn lakik, amikor a művet nézzük, nem
látható. De ha jól nézzük, megláthatjuk, felfed-
hetjük benne a titkot.

Magának való, titkos... szép is, csúnya is.

Tény, hogy magasabban hordják orrukat. Mint az
egyiptomi királyok, fáraók. Nyújtott nyak. Kecses
tartás. De mindenképpen szép, hosszú, elnyújtott

figurák.

Olyan igazi nemesek.

A nagy, hatalmas királynők, hercegnők is,
csábítók, cselszövők, okosságukat nem annyira
nemes* célok, mint inkább megszerzett javakra,
hatalomszerzésre irányítják.

*(*itt a nemes szó mást jelent, látod mennyire nem
mindegy, egy szót, kifejezést hol, mikor illesztünk
be, mit akarunk vele mondani, maga a környezet
nagyban befolyásolja jelentését)*

Térjünk most vissza a mesére.

Elhúzták a függönyt... azaz, volt függönyünk?

Nem, itt nincsenek elválasztó függönyök,
melyeknek feladatuk részeket elválasztani,
elkülöníteni. Itt minden szál egybe, egymásba

fonódik, hogy megszöhecsük a hálót, ami aztán megsemmisül, azaz hogy majd kitaláljuk, hogyan, de valami mód lebontja önmagát.

Vagy bekerül a bálna hasába emberestül, azaz, hogy nevezzük nevükön a lényeket, halastól.

Olyan sokat beszélsz, hogy még mindig itt tartok jegyzetemben az első lap aljánál, pedig már hány oldalt összeírtam.

Jól van, de azért biztos vannak jó királyok is. Az égben mindenképp.

A földön mindenki ember. Jobb-rosszabb, kevésbé jó, mikor hogy. Folytatom a történetem.

A mű szerelmi történetként kezdődik, azonosulva múzsa testével, ez kedvez Lámpakar hiúságának,

becsvágyának, magabiztosságának (*önbecsülés se kutya, ha önerősítő a tréning, bizalom is jó, ha megvan magunknak, s ha mások csinálják nekünk, úgy még értékesebb, teljesebb az érzés*), az áldozatoknak pedig mindent muszáj bevállalni a cél, nemes cél reményében. Át kell jutni az áldozat oltárán a túlvilágra. Hogy aztán minden rabságtól immár szabadon, levette összes béklyót, súlyt, mi rá vettetett, villanás alatt átlibbenjen a túloldalra, ahol tiszta forrás, szabadság várja. Csak hogy a Lámpakarféleségek bizony, ahogy elől írtam, még jóval előbb, eléggé szemfülesek, meg aztán könnyű erősnek lenni ekkora alattvalói, támogatói (*cseleszövő fondorlatokat kieszelő, egész láncolatokon átívelő*) seregben, nem hagyja, bizony, amit egyszer megszerzett, azt birtokában is tartja. El azt egykönnyen nem engedheti. És itt van az a pont, de még kicsit odébb a kifejtés, amikor Árnyjáték megérti, hogy sorsa innen odaát túlra sosem fordítható, átlátja a játszmák működését. Elérkezett

oda, ahonnan nincs kiút. Börtöne innentől rabság.
Ettől fogva nem érezhet mást, csak szomorúságot.
Eladta hát *(kölsön, innen mindegy is)* boldogságát
egy felfuvalkodott, hatalomra vágyó, önző, magának
való, megszerzett kincsét görcsösen szorító, s azt
mindenerővel* szaporító, szüzek ártatlanságát
birtokló csábítónak. És innen már sohase szabadul-
hat, hacsak..., de ne menjünk ennyire előre.
Mellesleg, Lámpakar, alattvalói számára a Nagy
segítő és Mindenhatalmú, hiszen támogatói
seregének oldalán ki ne érezné magát biztonságban,
és ki ne tenne meg mindent, mint alattvaló, hogy
királya kedvében járjon. Aki útban van eltiprandó,
megsemmisítendő,
kioktatandó, megleckéztetendő.

**(erő? módszer mindig a jellemben, s az érdek, ha*

ember, sosem hiányozhat)

Nem minden csapdából van kiút. Okosnak lenni?

Hogyan ilyen hatalmas sereg ellen.

De hát tehet Árnyjáték arról, hogy a rések, rácsok,
repedések, örökké csukott ablakok lakója? Egyben –
mint fénynyaláb, csíkocska – vidítója, védelmezője,
éltetője is a sötétségnek?

Nem. Nem tehet róla. Ezért a neve Árnyjáték.

Árnyakon vagy árnyakkal játszó. Nem mindegy.

**Árnyakkal játszó úgy vélem személyesebb,
merészebb, aki semmitől nem fél, nincs
veszélyérzete.**

**Míg az árnyakon játszó tűnődőbb, távolibb, s mint
ilyen tárgyyszerűbb, illetve (másrésről) jobban**

vonzódik tárgyhöz, mi több hozzá is van kötve fél lábbal. De ami égi vonzalmát tekintí (érinti, illeti), egyben könnyebben is elvonatkoztathat attól. Az árnyakkal játszó szabadabb, értve, hogy a kijelölt térben feszélyezetlenebbül mozoghat. Egyszóval az *á r n y a k o n* tárgyhöz való kapcsolatot sugall, míg az *á r n y a k k a l*, szinte látjuk a suhogó testeket (ember, állat...)

Akkor az *á r n y a k* önmagukban tárgyszerűt is, életszerűt is jelenthet.

Mondhatjuk.

Nyulka, mondd, hogy érünk így a végére.

Azért szeretem, mert türelmes vagy. Mackó például nem mindig türelmes.

Az aggastyánok lassúak, öregek. Majd meglátod

te is, amikor eljön az idő.

Aggastyán, te azért véded Árnyjátékot, nem igaz? Szereted őt.

Hát ki más szeretné, védené. Láttam már egy s mást életemben, hogy megtehessem.

Akkor már ketten szeretjük.

Csakhogy ő neki mi ketten is kevesek vagyunk. Azt szeretné, ha a világ elfogadná, befogadná magába társként, testvérként, sorstársként. Nem számkivetettként kellene leélnie hátralévő életét.

Hát, ezen mi akkor nem segíthetünk. Nézzük tovább, mi történt.

Jut eszembe, a források, ugye, nem mindig tiszták,

csak mert előbb tiszta forrást is említettél.

Az attól függ. Milyen összetételű víz kavarg benne, azaz hogy kik használják a vizét. Hogyan használják. Ha jó emberek, úgy tiszta vize lesz örök időig, erről biztosíthatlak.

Akkor a víz nincs is önmagában. Értem, nincs is jelleme. Azaz, másokért van. Meg, a tiszta források is kiapadhatnak, nem igaz?

Ki. Akármilyen forrás kiapadhat.

Múzsza beszél a múzsához. Most itt a történet. Ahogy Árnyjáték hozzáfog a meséhez. Ahogyan Lámpakarhoz mesél. Maga a folyamat is ösztönös reakció.

Mondd, aggastyán. Valójában, mert egyszer

régebben mesélted még egy másik életedben, amikor én nem nyúl, hanem... lássuk csak, talán igen, kacsa voltam, vagy tús, holnap, egy másik időben ugye lehetek akár madár is, szóval akkor mesélted, csak mert tényleg ilyen régebbi időkre is emlékszem, hogy Árnyjáték, aki még akkor nem volt Árnyjáték, hanem ő is valaki más volt, abban a régi, régebbi időben, nos, hogy Árnyjáték nem is csak Lámpakarnak mesélt abban a nagy könyvben, hanem mackónak, nyúlnak, más lényeknek, akik állatok voltak, nem emberek. Azaz, hogy ezek a mindenféle lények összekeveredve *(mert aztán voltak emberek is, meg ember állatok)* társalognak egymással. Aztán egyik a másikba is átvedlik, átalakul. A szereplők, hogy átjárnak egymás testébe, bőrébe bújnak.

Emberek voltak ők is, csak ez bonyolultabb, tudod, ahogyan átvedlik az ember hol állattá, azaz hol az állat vedlik emberré, hol fordítva, éppen ahogyan a

történet a mesében megkívánja.

Igen, értem, a mese, ahogyan a valósággal keveredik.

Meg a valóság is a valósággal, ki ne éhezzenek a mesében. Meséből.

Ezt nem értem, éppen fordítva igaz valójában, hiszen a mesében nem esznek, nem kell enniük, ahhoz, hogy éljenek a szereplők, míg a valóságban igenis élelem nélkül nincs élet.

De a mesében is éppenséggel van olyan mese, ahol sokat esznek a szereplők. Nincs recept, hogyan kell a szereplőknek élni. Élhetnek úgy, mint a valóságban a lények, és élhetnek máshogyan, ahogyan másutt, bolygón, égitesten vagy

föld alatt, mennyben,

Szóval, az égben nem kell enni. Ott nem is igazán van testük a szereplőknek.

Mondhatni. Lehet. Lehetséges.

...Nos, a folyamatról beszéltem, az ösztönösségről, ahogyan a mese, történet formálódik, a szavak ártatlansága (*erről előbb kicsit kezdtem néhány gondolatot bevezetni*), míg a szerkezet, cél, mely mindvégig kíséri a szavakat az úton, eleve elrendeltetett. Valaki, és aki ír belőle, vezeti kezét, tudja, merre viszi, hol, hová lyukad ki, amit a folyamatban az író múzsa – áldozat – még nem tud. Egyelőre, amit tudunk, hogy ketten írják a történetet, de még az egyik (mesénkben áldozat) nem tud a másikról. Aztán majd látható lesz, többen is írják, azaz vezetik az író (áldozat) kezét. És eljön az idő, amikor minden szereplő, vezető vagy gátoló,

ellenfordító kéz, mert olyan is lesz, látható lesz, felismerhető az áldozat (író kéz) tudatában is. Innentől többen is írják a történetet. Egészen a könyv, könyvek, könyvek könyve végéig. Tehát van a vezető, a "jó" kéz, aki segíteni adatik az író kézhez, a buktatókra rámutat, rákérdez, irányít, és van a szándékos elfordító, romboló, maga javáért küzdő, aki az író kéz ellen próbálja fordítani a történeteket. És aztán a többi, akik kicsit inkább ehhez vagy inkább ahhoz a kézhez húznak. Mikor melyik, hogyan fordul, merre mozdítja érdeke. A figyelő, támogató, vigyázó kéz pedig mindig résen van, előfordul, hogy kicsit elalszik, elkalandozik, vagy éppen más dolga van, neki is kell időnként pihenni, más ügyekkel foglalkozni, ilyenkor történnek, fordulnak az események szembe az íróval. Ez hasonló a teremtő és a sátán jelenlétéhez, hatalmához, irányításához. Melyik szereplőnk inkább a teremtő, melyik a sátán. Teremtő ereje mindkettőnek van, de nem mindegy az út, s a következmény sem a sze-

replők életének alakulásában.

És akkor a lélek, a szellem. Az írói tudatosság és a tudatlan ösztönös működése, együtt, és külön.

Hogyan működik a mű elején, induláskor, folyamatában, közben, és hogy a végkifejletben. Hogyan érintkeznek, kapcsolódnak, találhatnak össze a szálak az összefüggésekben. Amikor a szerepek szigorú szabály szerint kiosztottak, a cselekmény lineárisabb, nincs különösebb bonyodalom, már ami az érthetőséget illeti. A műfaj egyszerű, könnyen követhető. De amikor több szál, megannyi réteg együtt mozgatva, melyeknek sajátossága is mind különböző, már körültekintőbb, alázatosabb hozzáállást, időigényesebb figyelmet kíván, olykor követel, az összefüggések megértésében.

A mű – *közben és a végkifejletben valahol* –, ha rejtetten is, ezen az irányított úton nem a könnyebb eszközzel, a közérthetőség fegyverével, a kibeszélés, kimondás erejével él. Árnyjáték bár (közvetett úton)

felfedi Lámpakar valódi tetteit, jellemét, de azt kívül helyezi valós időn, beemelve a mesébe, hogy semmilyen érderendszer azt magának ki ne sajátíthassa. **S noha a csavar már folyamatában megtörténik közben, amikor Lámpakar maga fedi fel ezen titkokba szöve – vélt, valós vagy irányított – bűneit,** ám mindezeket egy belülről **(ösztönökkel? vagy gondos kimunkálással)** működtethető külső – kívülről láttató – szemmel, amilyenl látni kívánja önnön tükrében arcait, elhallgatva mindazt ami mögötte *(tudatosan vagy tudatlan, való- jában mindegy, hiszen az igazi irányító mindig a célszemély tudatán túl), addig a tükör háta mögül minden eltakart felfedődik, megmutatkozik előttünk.* Hiszen az emberi lény, csupán szemből látja magát, ami kívül esik **(másképpen, ami belülre a képből),** azt nem képes látni, azokat csak nekünk kívülállóknak adatott meglátni, érzékelni. Viszont a célszemély képes tudatosan irányítani, ez lényeges. Csakhogy el is képes ennek erejével téríteni a helyes (igaz) útról.

Tehát van a belső irányító, maga az író, célszemély, és van a külső szem*, az alkotói énen túli **(*ez nem egyenlő az "író" kívülről láttató külső szemével),** amely felett az írói tudatosságnak nincs hatalma. Tehát, kérdem, melyik bír mélyebb, s mint ilyen, nagyobb (igazabb) "erővel", ha ezt visszavezetjük akár a tudatlan, ösztönös írói énré, amelyik naiv, ártatlan szavakkal rajzolja elénk a történeteket, szemben az író kívülálló (külső szem) kritikusával, aki csak legyint (= lekezel), érthető, hiszen belőle a célirányos tudatosság szól, bevett (bejáratott) mintáknak megfelelni a rendszerben. Ellentmondások ütközetében hatni viszont amaz bír, de a tudatnak harcolni szükségeltetik az érzelmek fölött, az érzelmek *idegesítő, zavaró elemek* a tudatos, formakereső elmének, így a harcot egyedül a kívülálló, írói? kritikus?* kar feletti erő

**(mindkettő valamilyen ideológiai keretben zajlik, egyikre a tudatlanság ideológiája pecsételődik, másik pedig a saját alkotta mesterséges ideológia foglya,*

*innen vagy amonnan, bárhonnan is a megbélyegzés,
végtére is mindkettő ideológia)*

képes eloszlatni, melyet innen, ebből a tollból egyelő-
re érzelmek vezérelnek, még nem a tudatosság szint-
jén, tehát szükségeltetik ez a mindenekfelett látó
szem, mely kívül esik érzékszervi látóideg pályánkon.

*Egyik azt mondja, nem a cél a fontos, az akarat,
melyet mindenáron véghez akarunk vinni, kinyilvání-
tani, kimondani, a sérelmeknek utat nyitni általa, tehát
mindenképpen valamilyen ideológiától vezetve (ha cél
van, tehát tudat a tudatlan, ösztönös mögött, akkor az
minden tekintetben, vonatkozásban ideológia?),
hanem az anyag, amit kikísérletezünk, ennek a folya-
matnak, megmunkálásnak élvezete, maga a nyelv,
mint mesterség, annak gazdagsága, mondhatni 100
%-os tudatosság, hogy van-e ilyen, amikor anyagról
beszélünk és élvezetről, vagy itt is valahol a tudat-
lanság és a tudatosság közös játékának egyvelegéről*

értekezhetünk, tudat (cél) a tudatlansággal, mint
ismeretlennel (*anyaggal való kísérlet, kíváncsiság a
megismerésre, valamiféle birtokba vétel*), mindez
együtt karöltve adja ki az úton a végeredményt. A
véletlen várakozása, a kíváncsiság mintegy kizárná a
célt magát, a céltudatosságot? Úgy hiszem, igen,
valahol mindkettő, mindkettőnek összevonása, a test
is, a szellem is, de szükségeltetik a lélek, nevezzük
így, egy harmadik tényező, avagy a három tényező
milyen vonatkozásban felcserélhető, mert ha automa-
tizmus, lehet a test is (anyag) maga az ösztön felől,
amikor egy kontrollálatlan folyamatban vagyunk, de
lehet a mesterségé is, ami a felfedező úton
automatikusan dolgozik az anyagon, hiszen az anyag
vezeti kezét, részben, a tudat (*legyen itt esztétikai
érzék, bár tudat és esztétikai érzék is külön
választható*) pedig machinál, kivesz, elvesz az anyag-
ból, a fölösleget csiszolja, vágja, finoman vagy
brutálisabban, ez is a tudat és kéz együttes játéka az

arcban, vagy hogy kié az arc, aki formál, cselekszik, de legalább annyira a léleké, vagy irányító szemé is, aki nem előre, emberi szándékkal* megfontolt érdek céllal működik,

**mégis valahol eleve elrendelt? mint sors, sorszerű, de nem ember által meghatározott, meghatározható cél, s mint ilyen, emberi tudaton, tudatosságon kívül eső*

hanem észrevétlenül jelentkezik, váratlan adva, elszórva jeleket az úton, célpontokon, tehát mihez képest beszélünk automatizmusról, a mesterséghez viszonyítva, aminek határai korlátozottabbak a jelek összefüggéseinél, melyek tudaton és tudatlanon kívül vezetnek, a nem tudatos, valamiféle természetes, belső út követése, nem emberi agy által kitalált (előre tervezett) és azt beteljesítő útvonal, cselekvés a mesterséggel (mesterségessel) szemben vagy

egyetemben vele, karöltve. Kijelölt út vonatkozhat a mesteremberre (*mester, mint alkotó, anyaggal bánó*), terv a tervezetlenségben, nem tervezhetőben, amit az anyag ismeretlensége, még fel nem tárása sejtet, ez folyamatában lesz felfedve, tehát kezdetben még ismeretlen (*rejtély itt tehát az anyagból kifejtve*), és vonatkozhat az alkotó személyre, aki automatikusan lépdel, szűkebb értelemben tudatlanul cselekszik, majd megtalálja a vezető szemén keresztül folyamatban az összefüggéseket, válaszokat, a minden mindennel való összefüggés viszonyában. Tehát itt, mint harmadik tényező, látótérbe kerül a külső szem, a testen (anyagon) és tudaton túl kijelölt úton vagyunk, a figyelő, tudó, látó szem, jelek vonzásában, az automatizmus egy másik formájának, megközelítésének körzetében. Tehát kérdés, hogy kinek a szemszögéből nézünk, a mesteréből-e (anyaggal bánó), a tudatlan, ösztönösen író, rajzolóéból-e, vagy a külső, irányító, vezető szeméből. Vonjuk hát össze mindhármat, és

megkapjuk magát a teljességet, vizsgálándó dimenziókban. A mű akkor teljes, egész, ha mindhárom szempontnak megfelel, eleget tesz*.

**ezek nem egészséges szavak, megfelelés kényszer (ellenműködő befolyásoltság) alatt munkálkodni nem jó, a szellem szabadságát korlátozza*

De inkább csak mindhárom együtt egy megfoghatatlan, tudat által kordában nem tartható varázslat* birtokában van. (**nevezzük most így az egyszerűség kedvéért*). Legalábbis olyan valami, mely emberi cselekvéssel, tudattal nem irányítható. Tekintsük is úgy, hogy a teljesség szemszögéből külön-külön, önmagukban nem léteznek. Rajzolatok, cselekvésszintek valóságban bekövetkeztének, megtörténésének rendszerében ez még tovább mutat, talán valahol 4. dimenzió, vagy ez önmagában a harmadik erő tartozéka, kérdés. Hiszen ha előre tud mindent, birtokol,

akkor kezében van a múlt, jelen és jövő is. Ha jeleket ad, utat mutat, akkor tudatában van a jövőnek is az összefüggések rendszerében. De nincs célja, mely birtokolható lenne emberi tudattal, befolyásolható lenne akarattal, szándékkal.

Tegyük kicsit rendbe a gondolatokat.

Tehát, ott tartottam, hogy Árnyjáték felfedi Lámpakartettein keresztül valódi jellemét a mű közben és végkifejletében, a láncolatokon, célszemélyhez tartozó személyek működésén keresztül, nem a kibeszélős, kézzel jól megfogható, markolható módszerrel, hanem valahol rejtettebb, lehet lírainak is nevezni, de inkább egy sajátos módszer a líra, próza és filozófia anyag-szerkezetben, a szem, a külső szem segítségével, de mindenképpen egy rejtettebb és egyúttal szimbolikusabb formában. Visszanézve innen, az induló út valomásai tiszták, naivak, igazak, éppen ahogyan egy

ösztönös tudatlanság (*ösztönös = még a tudatlanság, ártatlanság varázsával, varázs = erő, egyben természetfeletti*) amikor kezet, ujjakat vezet, szavakat, ez lehet rajzon, vonalakon keresztül, bár a szem mindig figyel, soha (lehetőség szerint) nem hagyja egyetlen pillanatra sem az automatikus ösztönt magára, még ha úgy is látszik, következő pillanatban a szálak összeérnek, magyarázatot nyernek, az összefüggések rendszerében máris kaptunk egy újabb szálát, megerősítést, ahogyan a részecskék titkára is fény derül. Legalábbis mindig egy kicsivel több fény. De sohasem egyszerre. Azaz van, hogy hirtelen kapcsolódik fel egy "lámpa". De a Nap (*hacsak nem a szél, felhők, hegyek, dombok, tárgyak, épületek, növények, állatok, ember befolyása alatt*) sohasem hirtelen süt ki, vagy alszik el, bár elbeszélhetünk ritka, különös, szokatlan jelenség mellett. És akkor az alkotó kéz mellett ott a rendszerező, dolgokat helyére passzintó, összefüggéseket igazi valójukban felfedő (mögé látó),

mi is ez, fentebb kifejtettem, ami kívül esik az alkotó kézen és a befogadón, maga a látó szem, a tudatos, mely máshogyan tudatos mint az alkotó keze, agya, van tehát a beszélő (rajzoló, alkotó) és a felülbíráló, vigyázó, utóbbi mintegy beleköltözik előzőbe, magába a testbe, anyagba.

Tehát ideális esetben az "író" 2-ös szereptudatot birtokol, az áldozatét*

**naiv, ösztönös automatizmussal alkotó, nem látja kívülről magát és akihez ír, önkontroll szinte teljességgel kiiktatható, sem meg nem fogható, tehát neki nem kell kívülről látni, csak menni az úton, más részről eszköz, akihez írni lehet, akinek el lehet mesélni a történetet,*

és a fent jelzett, bemutatott lánchálózatot működtető, szereplőket felfedő bíráló elemzőét, a **külső szemet** (*aki előre viszi a dolgokat, a műért magáért szolgál*),

nem a **kritikusé** (aki inkább önnön vagy megbízói szolgálja, nem teljességben a műért magáért, egyéb érdekszempontokat is teljesít, a feltárás mögött elhallgat, elfed, kiforgat, szemben azzal, aki a mű folyamatában, valós időben fed fel titkokat, hogy erősítse, előrevigye, szervezze, rendszerezze a cselekményt). Ez utóbbi esetében nem beszélhetünk érdekről, hacsak nem érdek az, hogy a mű kiteljesedhessen, megtalálva saját útját. Az egyik érteni akar, birtokolni, egyben nem más, mint a **műhöz vezető kulcslyuk**, ha kell, ezért némely szempontokban szembe is megy a vizsgált tárgyával (legyen itt inkább anyag), tagad is, ha érdeke úgy kívánja, míg a másik a **műből műben... művet vezető kulcslyuk**. Leegyszerűsödtek volna a szerepek? A 3.-ból a 2. lett? A 3. beleköltözött volna a 2.-ba? Kiküszöböltük volna a 2.-t, az alkotó énben élő rendszerezőt, akaraterőt, vagy csupán egyesült a 2. és 3. "személy", a külső szem mintegy irányítva a belsőét, a belső nézőt, figyelőt vezetve az

úton. Folyamatában, előbb tehát még nem látjuk ezt a látó szemet, a külsőt, amelyik itt fentebb már egyesült, beleköltözve az alkotói bíráló szemébe, de feltűnik már a mű szerkezetében, ahogy előrehalad, a töredékekben megbújva, az összekapcsolódó időkben, formák érintkezéseinél, a repedésekben, az átlátható részek között átmosódó, túl át nem látható, egyértelműen nem azonosítható, így nem pontosan érthető (de már sejtelmeiben érzékelhető) részeken keresztül maga a felépítés, és a lehullás, összeomlás is. Mű, mely felépült és összeomlott, maga a teljességet bejáró út omlik össze, azért, hogy valami újrakezdődhessen és folytatódjék. Hogyan? Igen, határozottan volt egy pont, ahol érezni lehetett a törést, megbicsaklást. Nem tudni, sohasem lehet előre tudni a folytatást. A látó szem tudja egyedül, de az kifürkészhetetlen emberi tudattal, szemmel. Valami tanulságot mutat az önmagát lebontó felépülési szerkezet. Szerkezet, mely tárgyi jelentésen túl

személyes, titokzatos összekötéseken, hálózatokon, szálakon vezet el a megértéshez. Mindig magában kell hordoznia az összeomlásnak a felépülés reményét. Egy oda nem illő szóval, egy mozdulattal, egy kizökkenő szösszenettel, folttal, arccal.

Már elfáradtam a hallgatásban, de azért folytasd, legyünk túl rajta. Valahogy nincsenek kérdéseim, olyan nagyon mindenhol összejártad, igen, tapostad ezt az utat. Ember legyen, aki feltakarítja, ami talpad alatt megmaradt.

Igen, magam is túl lenni szeretnék.

Szóval, épül a mű, a vallomások szépek, ugyanitt naivnak is tűnik a vizsgáló, bíráló szemben *(ha így, első reakciónk az elutasítás, az egésznek fel nem vállalása)*, s a részhalmozokból ítélő híján van a 3. szemnek, és félrevezet, akár a 2. alkotó bíráló, rend-

szerező, mutató, vezető tekintet, nem az igazat, valódit mutatja, nem az egész viszonylatából összegez, von le következtetést, tehát mint ilyen nem képes nagy szemléletekben, pusztán önnön makacságán működtetve hatalmát *(előre szabott minták, előítéletek fogságában, fel nem nőve a műhöz)* okítani, de innen nincs okulás, csak tévedés, eltévedés az úton *(feltéve, ha van valamilyen szinten indulás, nemcsak automatikus tagadás)*, s ha valaki egy úton eltéved, hajlamos az út megbosszulni. Az, amelyik út elveszett, elveszejtetett, többi utak azt fel nem veszik igaz útjukra többé *(feltéve ha egyáltalán van igaz út rajta kívül)*, hacsak... de itt is hagyjuk nyitva a kulcsot. Nos, mindvégig ott van a bizonytalanság, félelem, hogy talán mégsem, mégsem csupán erről van szó, hogy nem csak erről szól. Míg aztán szépen leomlik minden, felfedődnek a célszemély körüli hálók, csapdák, arcok áttűnésein egyre jobban, élesebben, tisztábban látunk, a repedések jobban megnyílnának?

Összefornak, a tükör kivehetőbb képet mutat. Hogy mi is volt a cél. Mert célok, érdekek a művön kívül is, túl, vannak. Néznek, vésnek, némelyiknek úgy tűnik, örökhatalma van úgy a mű, mint személy, írója felett. A demokrácia diktatúrája, 21. század. Nem ölünk, csak elhallgattatunk, meg nem törtéنتé teszünk. De semmiről sem lehet nyíltan beszélni, nem ez a mű nyelve, formája, indíttatása, célja. Mi is az, hogy nyíltan. Melyik szóval ölünk érzéketlenebbül. A hirtelen csapás, vagy a lassú halálé a fájdalmasabb? S mint ilyen tanulságosabb. Erről egy szemléletes példa nyomán esik szó, a bizonyításról? Inkább kérdésfeltevés a bemutatás, feltárás mögött. Mellett, előtt. A mű látni "tanít"? Mutat, szemléltet inkább, de még ez sem, hiszen a mutató, szemléltető példákban nincs meg az 1., az ösztönös **alkotó Én** külön, hanem a **bíráló Én** már rögtön megmutatja magát kézzelfoghatóan az első jelenlétnél, megnyilvánulásnál. Szokásos szavakat használunk, melyek berögzültek

mindennapjainkba, és nem vizsgáljuk meg mélyrehatóbban tartalmát, jellemzőit. Sztereotípiákat szeretünk használni, holott csaknem minden eset a maga módján tartalmaz egyedi elemet, többé-kevésbé, van, hogy felülírja a tanultakat az eset, a cél-személy eszközén keresztül. Nos, pusztán elgondolkodtat, de nem adja meg a megoldó kulcsot, hogy azon nyomban, attól a pillanattól kimondhatjuk: **most már tisztán látunk**. Mert akkor csak egy szinten lehetne alkalmazni képességeinket, tudásunk, alkotóerőnk, varázsunk, és egy szemszögből lehetne a könyvre nyitni. Ez az, amit nem tesz a szerző, alkotó. Nyitva hagyja az ajtókat.

Nyulacska elaludtál? Nem, nem alszom, figyelek. Csak

nincsenek kérdések.

Unatkozol? Beszéljünk valami másról?

Nem, járjunk a végére. Kíváncsi vagyok arra, amiről még nem beszéltél. Talán ott megtalálom a kulcsot.

Igen, hogy is kezdjek hozzá. Mert valahol itt van a mondanivaló elrejtve. Itt tetőződné a súly, a tömeg, a nehezék, ahogy a 2/3-ad részhez érünk, hogy aztán végül a feszültségből való kivezetés nyomán lenyugodjunk, tudomásul vegyünk, és újra a 0 pontra érkezünk, ahonnan megint kezdődhet valami más, ami majd abból, azokból is következhet, amit eddig tanultunk. Vagy valami egészen más, kezdődhet.

Nos, van egy harmadik szereplőnk, azaz eleve volt már kicsit előbb is, de nem a legelejétől, valahol csakúgy váratlan került a képünkbe, de még nem lát-

tuk, nem találkoztunk vele. Amikor kezdtem a mesémet, említettem, hogy van egy törés benne, azaz hogy Lámpakar egyetlen egyszer hibázott. Később valamiféle árulásról beszéltem, amit azért szoktak emberek elkövetni, hogy mentsék bőrük. Szóval, hogy megmeneküljenek. Valójában ez az árulás nem igazán tudatos, csak olyan, amivel az emberek ösztönösen élni szoktak. Meg aztán tudtad, hogy az emberek ösztönösen vonzódnak ahhoz, az olyanhoz, ami őket magukat is jellemzi? Az emberek inkább harcolni szoktak, na, nem kimondva, sőt, ez csak amolyan belső harc, csak az érzékeny lények, így vegyük úgy, hogy a magamfajta mesélők megérik, különösen érzékenyek az effajta dolgokra, nos, harcolni szoktak a saját karakterüktől eltérő, esetleg hibáikra mutató, sorsuk bizonyos jeleneteit felidéző, újrajátszó, akaratlanul is orruk alá dörgölő emberi megnyilvánulásokkal, jellemzőkkel szemben. De mindez a valóságban nem történik meg, legalábbis tudatukban, csupán a

tudattalanban látszik úgy, hogy szerepet játszana. A tudat viszont a működtető személytől elvonatkoztatva képes kontrollálni, cselekvéseket hozni a tudattalannal együttműködve. Ugyanakkor ez az egymással ellenműködés a célszemélyben zavart kelt. De a trükk, hogy ez pusztán a pszichológia okoskodása, melynek természetesen van realitása, létjogosultsága, valójában a célszemély mindvégig tudja mit csinál, sőt, képes megtervezni a kiutat a számára legideálisabb megoldásra. És képes kivitelezni, megvalósítani is. Viszont, ami a vonzást illeti két személy között (*valamely közös jegy alapján*) nem is igazán mindig emberi jellemvonás kérdése, azaz hogy az is, de itt sem lehet egyenlőjelet tenni két ember között, azonosítani egyiket a másikkal (*vonzalmat kiváltó jegyek, feltehetően azonosságuk okán*) a megoldás tekintetében, inkább olyan megmutatkozás (*képesség, stílusjegy, ha úgy tetszik*), ami azért titkosabb összefonódást jelez. Viszont a felek a játékban, ha

mindkettő védi saját területét (*egyik a tudatlannal, látószólag kontrollálatlannal közelít, másik ellenkezőleg, a tudatossal reagál, mivel veszélyt érzékel, félelmet, így automatikusan tagadó, harci ösztönrel válaszol, egyúttal előre tervez is, számító*), egyik sem képes az önátadásra. Nevezzük vállalás, mondjuk, amiatt, hogy esetleg karrierje szenvedne kárt, vagy nem elég erősek az önfeladás (*másik oldalon játék*) hitében, hogy eljön a megtisztulás, a tett egy ponton beérik és feloldozást kap, megnemesül, ha valahol megtörténik a csoda ebben az áldozatban. A probléma kulcsa, hogy ilyen esetben nem beszélhetünk játékról. Az az ember, aki fél, mondanánk, nem játszik. Nem játszhat. De így van-e valójában, a mi esetünkben. Az emberek gyors megoldást szeretnének, legalábbis hirtelen cselekszenek, ha valami veszélyérzet merül fel. A megoldásban mindkét fél védi területét (*állati ösztön, mondanánk*), valami mégsincs rendjén. Az önátadás abban merül ki (*azaz nincs önátadás, hiszen félelem-*

ből, áltámadásból és viszont, álvédekezésből születik a cselekvés, megoldás), hogy végeredményül a partnerek elárulják egymást, pontosabban kiárusítják hibáikat, közszemlére teszik. (Ami mögül cselekszenek, az egyrészt etikátlanságból, s mint ilyen, emberi gyengeség, jellembeli hiányosság, másrésztől önkontroll híján túlhivalkodó merészség úgy a kiváltó ok, mint a megvalósítás, megoldás tekintetében).

Ugyanitt, azt, amit fel sem vállaltunk (nem szembesültünk vele, elhárítottuk, elferdítettük, hamisítottuk), ebben a formában közszemlére tenni üres becsvágyás, tartalom nélküli, tehát nem erényes. Viszont azzal, aki útban van (fentebb esett szó erről), akivel a belső harcot küzdi a célszemély, nos, azzal hajlamos tudattalanul is szembeszállni. Tehát az erényessel (egyben önfeláldozóval, áldozatot hozóval szemben) lehet erénytelenül bánni, de az erénytelen-től félni kell, így az erényes, felvállaló védekezés helyett annak, aki nem hoz áldozatot, megjutalmazás

jár. Hogyan, mi módon ugrasztódik ki a jellem az álruhából. Korunkban, mint más, régebbi korokban szintén, különös (emberi fajunk jellegzetes vonása), hogy nem divat, sőt, lealacsonyító (s ami ilyen kategóriába sorozott, azzal célszerű is ennek megfelelően bánni), ha valaki valamiért nem a megszokott módon hoz áldozatot. Nem a maga érdekében, hanem egy természetesebb, nem szokványos, mondhatni természetfeletti megnyilvánulással. Valójában ez bonyolultabb pszichológiai vizsgálódás, pontosan rámutatni, mert ők (nevezzük így. cinkos elkövetők) nem látják magukat kívülről, így abban a tudatban vannak, hogy a célszeméllyel jól cselekszenek, pedig minden, majd minden trükk, tetük, cselekedetük, pontosan rámutat az ellenirányra, de mert szeretnének jól tenni, hiszik, el is hiszik*, hogy

*ezt itt simán húzzuk ki. pontosan tudatában vannak érdekeiknek a vizsgált célszemélyek. ha nincs a külső, egy másik jelenlétből néző – esetünkben áldozati, kívülről rálátó – szem, és elég szemfülek is az érdekérvényesítők, valójában mindkettőjük szempontjából sikeres megoldást találnak, jól jönnek ki a dologból. értem persze a fenti gondolatmenetet. de tény, hogy ami szemből útban van, azt el is kell tüntetni. kikerülni nem elégséges, nem kielégítő.

itt az a pont, ahol a célszemély megint mási k (3.) személybe fordul

G

jót tesznek, s természetük ugyan ösztönös cselekedeteikre hajlik, követi a belső, automatikus mozdulatokat, és mégis. Hiányérzet hagy nyomot maguk mögött.

Igen, most már így érdekesebb. Könnyebben is értem már a történeted.

Mert előbb kissé filozofikus voltam, egy dolgot jártam körül, mindenoldalról vizsgálva ugyanazt a problémát, körülményt, lényegét. Viszont nem történetet meséltem. Itt próbálok visszatérni a közben elveszített (elhagyott, de nem elveszett) fonalra.

Az emberek nem képesek minden esetben, úgy általánosságban mondom, előre látni, kívárni a nagy dolgokban, amiért áldozatot kell hozni. A legnagyobb dolgokért pedig igen nagy áldozatot kell hozni. A kis

dolgokban viszont nagyon is előrelátók, sőt, számítók. Ezt hívjuk racionalitásnak, gyorsan a legideálisabban dönteni, ami a személynek önmagának jó. A lehető legjobb. Ösztönös cselekedet. *(Végsősoron a túlélés is nem-e erről szól.)* Viszont, ha valami letér a szokványos útról, vagy szándékosan eltérítették, hogy másvalaki valamit eltérő színben tűntethessen fel, azaz hogy jelen esetünkben nincs is szó szándékoságról, elhallgatásról még talán, inkább csak a silány emberi karakterjellemzők okán terelődött le az útról a dolog igazsága, valódisága, mely kontextusban elnyomja az emberi önös érdek az ártatlanságában védtelennek tűnő dolgot, jelenséget. Mert aki áldozatot vállal, vesz magára, azonosul oly módon egy dologgal másik személy kedvéért, azaz, hogy megmentse *(megmentésről beszéltünk művünk során)*, egyúttal hogy közelebb kerüljön magához a dolog igazságához, mely ezen az áldozatvállaló úton sokkal védtelenebb, mint egy nyilvános védekezésül szolgáló

kinyilatkoztatás, ki kell szabadítani tehát magát a dolgot az önös érdek karmaiból. Karmok itt túlzás, kezek, talán még ez is túlzás. Hiszen az alany itt is, mindig az az van, hogy jól cselekszik. Hiszen saját szemszögéből érthető is, maga megmentéséről van szó, a tét saját személye. Tény, hogy 3. szemmel nem rendelkezhet minden emberi lény. Tehát rá kell mutatni a dolog tulajdonságára, működésére, felfedni valóját ebből a külső szemből, szemszögből, ha már maga a dolog, az áldozathozás módszerével oly védtelen, és könnyen prédájává válhat azoknak, akik önös személyük érdekéért cselekszenek. De ez egy hosszadalmasabb, időigényesebb és veszélyesebb (minthogy védtelen) vállalat, vállalkozás. Maga a felfedés is. Most ezen indulok el.

nevezzük nevükön a szereplőket

Az x számú személy között, könyvünk története során, van egy ellenpontosító (3. ? nevezzük y, mivel 3. személyünk már van), tehát y személy, aki egy

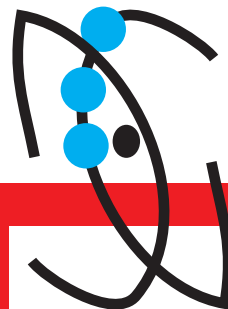
közönségesebb, de biztosabb utat választ. [A közönségesről váltsuk védettebbre a kifejezést, metálosabb (brutálisabb) köznyelvben a közönséges mást jelent, inkább mentesüljünk az áthallásoktól, előítéletektől. Maradjunk az átlagosnál, így bulvárosabb.] Gyors, azonnali megoldást tehát, amiben nyilvánosan szégyeníti meg a célszemélyt, ki mellesleg ugyanazon trükkjeivel próbálja becserkészni áldozatait (titkos múzsaikat), mint a többi múzsaikat, akiket "térdre, megadásra" kényszerít, az ő szolgálatába állítani (minthogy áldozat – áldozati múzsa – és múzsa között is különbség, érthető, mi a célszemély és múzsa közti viszony, ha egy "teremtő" alkotóról van szó, és ugye a teremtő alkotók személye is, jelleme mennyire eltérő, ha nevén neveznénk, egyik félti, másik csábítja, harmadik térdre kényszeríti, negyedik isteníti múzsaikat, ötödik, na szépen ejtjük, letiporja, magáévá teszi prédáját, szóval minden változat a palettán), múzsaikat, akiket tárgyként kezel a maga alkotói

hasznára. Nincs ebben semmi különös, csakhogy **y** személyünk, akit a múzsa kardja megszólított, érintett, mit érintett, valósággal zsákmányként csapott rá, nos, váratlanul visszaharapott. (Mert ez egy igen vérszomjas múzsa volt.) És mert a harapást még csak-csak elháríthatta volna maga is (?azaz visszafojtásról beszélnénk a múzsa személyében... vajon? kérdés), de volt a dologban, megesik az ilyen, egy **yy** személy, akiért, legalábbis a látszat így mutat, történik a célszemélyünk, teremtő alkotónk* hálóba (mondjuk ki nyíltan: csapdába) csalása, *ki múzsaít térdre? harcra? hívja fel, szó szoros értelemben, avagy mondhatjuk játék, mit sem sejtve, meg hogy a játék meddig játék, is jól megválasztani se könnyű eszközt, múzsa természetébe látni, mert a látszat egy, s más a valóság, nos, a kiszámíthatatlanság s visszacsapás váratlan jön, mikor múzsainktól azt várnánk, harcoljon meg szabadságért. Ez a harc egyenlőséget kívánna, mint minden harc, ugye szemtől-szemben, de

esetünkben a múzsa nem kockáztatja erejét, hiszen ő saját életét (nyugalmát) menti, tehát mint ilyen, mondhatjuk, élete a tét, és ezért más árat választ. Amibe nincs egyetlen, semennyi kockázat. Nyilvánosan csap le áldozatunkra, a harcos múzsa, mert áldozatunk itt hirtelen szereplőinkben személyt, arcot? testet cserél. Felcserélődnek a szerepek. Áldozatból lett győztes (ez a múzsa, ha nem is fair módon, de kivívja a hatalmat, később még koronát is kap, szólok, hol), szívtipró szoknyavadászunk pedig a nyilvánosság előtt szégyenített meg. Amely múzsa letépernek, joggal harcolhat, ugye, mondanánk, szabadságáért. Csakhogy, mégis itt kissé másról van szó. De nézzük, mit tesz viszont szintén saját életéért (mert itt éppen ez a kulcs, most itt más kulcs, de mégiscsak kulcs ez is), önmaga megmentéséért célszemélyünk. Azonnal átlátja, hogy védekezni kár, egy mód van a megmenekülésre, ha már így félrecsúszott esete* a játékban, kissé erős játék, persze nem ismeri el, az

nosztifiútóthmari züllöttebb formája (jav. modernebb változat nadrágos, bögösebb lánnyal...!na és a kard) *értve fiú-lány szerep felcserélve

alkotó mindig menekülhet az öntudatlanság mögé, ha rajtakapják, *rosszkor rossz helyen*-ből azonnal egy szempillantás alatt csinál *jókor jó helyen*-t. Nos, rájön, csak úgy fordíthatja át a maga oldalára az eseményt, ha magát a műzsának vélt harcost megajándékozza azzal, amit csak magának kívánhat. Saját szakmai támogatottságát, ismertségét táborában, csapataiban nyakon fogni, és ráakasztani a műzsára. A műzsa tud is élni ezzel az ajándékkal. Ki is használja nyomban. Lesz közös parti, árulják együtt portékájukat, a nyilvánosság, szakma is jóllakhat, műzsa is, teremő is, műzsából lett teremő, a teremő pedig megmarad biztos helyén trónoló pozíciójában. A figyelem, gyanú gyors iramban elterelődik a célszemélyről, amúgy is tábora akkora, hogy egy ilyen félreszúrás ... tehát a "teremő", nevezett célszemélyünk, itt ajándékkal jutalmazza azt, akitől vereséget szenvedett, mert becsületéről lévén szó (*ha becsületről esetében egyáltalán beszélhetünk, inkább veszélyben*

csupán törpéket
nemzene,

forogott uralkodói méltósága, felfedve a csínytevést). Tehát, ha "becsületére" törnek, ilyen mód, azt ajándékkal jutalmazza, az őt nyilvánosan megszégyenítő szakmai támogatottságot kap, mint ahogy egyetlen mód a gyanút elterelni, a műzsából lett harcost elhallgattatni. Aki pedig áldozatot hoz érte, arra marad a horog, s mit morog a haraszt, bár fújna a szél... nos azt megszégyeníti, tovább gyötri. Sőt, tábora (*egész alattvalói és támogatói serege*) is követi, erősíti *e képpen s a képpen* való cselekedetében. Az immár teremővé avanzsálódott harcos előléptetést kap, teremtményei (alkotásai) immár szakmai nyilvánosságot, figyelmet kapnak, sőt, együtt lépnek fel szereplőknek, mi több, külön tanítói széket kap, okíthatja fent képpen s módon a fruska tanítványokat. Ezekből lesznek a földön a tanárok. Ilyenmód lesznek harcra tanítva a zsenigék, és mindenki boldog boldogtalan él, míg hal, meg nem hal. Na, ha minden nem is így van az életben, végtére is

mese-e (vagy mise) amiben vagyunk, aztán előfordul
kicsit összekeverednek a szerepek, szereplők, de
végül a lényeg mindig megtalálja fonákját... hogy a
back← bach is endként eljárhasa nyilvános táncát. A földön
tehát olyan módszerrel nyerhetünk, mely fizikumunk-
ból nyer megfélemlítést (*mert a szó lehet szavakhoz
mérten is pusztán fizikai erő, ha azt erővel mérik... s
hogy a bölcsesség is izomból*), a könyvekkel, iroda-
lommal, mesékkel feldolgozás, általuk a problémára
tanulsgként rámutatás, a dolog önmagával való
azonosítása, az azonosulásra való képesség (*mind-
az, mely módszert valójában a legnagyobbak s
leghalkabbak alkalmazzák*) mit sem ér. Azaz, hogy az
is csak attól függ, kit ér. Teremthet önálló világot, de
útban van, tehát ki kell irtani magját is. Eltenni láb
alól. Mindenesetre eltávolítani. Akármilyen világ, és
akárki fia borja (*azért sem mindegy ki fia bora*)
építette. Nemlétezővé tenni. Aki viszont nyilvános
megszégyenítéssel él, azt ki kell tüntetni, tőle félni

kell. S ha már félni, elég erős ahhoz, hogy oktasson
is. Kívívtá, hogy taníthasson. A földön tehát ezekből
lesznek az okítók. Tanítók. (*Hogy melyik világon is
vagyunk? mert ahágy idő, annyi rendszer. Kiférni se
rajt' keresztül.*)

Nem szeretem ezt a mesét, meg aztán én sem vagyok
most már idevaló. Vegyél ki.

A világ, a szakma mind a megmondókat jutalmazza. A
nyilvános megalázók kapnak a földi társadalomban
helyet. Ők lesznek a társadalom kitüntetettjei. A közön-
séges férjek, a közönséges tetteink előbbrevalóak bár-
minemű nemes cselekedetnél. Az ismeretlenségből
így lehet nagyon gyorsan a létrán feljutni.

Ki kit is árult el? Lámpakar Árnyjátékot, ugye? Hiszen
Árnyjáték maradt a kitaszítotttságban, ahonnan indult.
Minden lépéssel, amivel tisztességesen igyekezett

megtenni lépéseket a létrán, egyetlen rúgással
letaszíttatik. Minden egyes lépése kudarc, áldozatai,
igyekezete ellenére. Kiveszel engem a meséből?

Valahogy előbb még fejezzük be. Segítesz?

Nem tudom, neked nincs szükséged segítségre.

Mindig a történelemmel példálózott. Hol vagyok én attól.
Pedig a történelmet mi írjuk. Mi magunk leszünk egy későbbi
kor történelme. Mintái, szereplői. Az utánuk következőknek.
Az utánuk utána következőknek.

**? vagy-vagy, is-is, így teljes az egész
(5.o;22.o)**

!!!!!!!!!!!!!!

**Magam írtam a könyvet, könyveket,
magamnak. Nem másokat, hanem ma-
gamat kellett megszabadítanom. Mások**

**boldogok voltak és boldogok nélkülem
is. A játékaik, a játszmák, de aztán, látod nyúl, mi
megmaradtunk. Végülis nem veszünk el. A
könyvek meg, mit ér egy könyv, egy írás, egy
szó... nélkülünk. Azt mondják, a szavak érnek min-
dent, önmagukban. A művészet. Pedig a művészet
soha nincs önmagában. Mindenütt kilóg a lóláb.
Gyere, játsszunk háromlábast. Én leszek a te egyik
lábadd, te az én másikom. Vége itt, a mesénknek.
(fuss el, ha tudsz)**

Itt a vége, fuss el véle. S a kulcs? Mi lett a kulccsal?

**Nincs kulcs, és soha nem is volt. Kitaláltam. A
meséért. Gyere, fussunk lábast.**

Fussunk, ki kap el kit?

...Mondd, aggastyán, ugye te nem is meséről

beszéltél, történetről, hanem kifordítottad a valóságot.

Gyere. Bújjunk bele. Melegebb lesz.

Megnézzük, hogy milyen részeket hagytunk ki?
Valóságból.

Várj csak, hát, ha nem is valóságból, de... tényleg akarod, hogy folytassam?

Csak mert láttam, kimaradt a füzetedből ott a jelnél.
Több helyen is.

Nos, ez az a módszer, amivel nem él Árnyjáték. Ő magára vállal minden bűnt, hiszen muszáj neki, ahhoz, hogy könyve, a Nagy Könyv visszaadja a nap-sugárt. Csak az igaz szavak adnak vissza boldogsá-

got.

De azt is mondtad egyszer, hogy az igazságnak is több oldala van. Most melyikről beszélsz?

A legszebbikről. Amilyen a földön nincs.

Földön kívül is létezik valóság?

Ha sokat kérdezel, megöregszel. Ilyen leszel, mint én.

És akkor is mellettem leszel?

Melletted. A földön túl, mindenképp. Felnézel, és ott leszek valamelyik bolygón, és éppen téged

nézek.

Vagy lehetsz egy csillag.

Igen, lehetek egy csillag. Csak neked.

Megengeded, hogy elolvassam a jegyzeted? Ha ki tudom olvasni. Ott, ahol kimaradt. Csak hogy segítslek.

Jól van, akkor most én hallgatlak téged.

Ez az, amit az áldozati személy nem választ. Mert magára is, mint az összes célszemélyre egy külső pontból, távolabbi pontból tekint, mégis oly módon, hogy "látszólag" hagyja magát eltaposni...

Aggastyán, te ilyeneket nem írtál be a fényes könyvbe. Te mindig javítottál a jegyzeten. Mindig

szébbé formáltad, hogy nekem, amikor nekem meséled, szebb legyen.

Igen, jól látod, kicsi nyúl. Minden könyv, amikor bekerül a Nagykönyvbe, szebb lesz. Mindig csak a szép szavaknak, gondolatoknak kell az örökkévalóságnak megmaradni.

Ezt most nagyon megjegyeztem. Folytatom. És nem baj, hogy most úgy lesz minden, tovább, ahogyan a jegyzetedben?

Nem baj. Majd ha akarod, a végén javítunk rajta.

...megalázni, megszégyeníteni. Ez az alkotóművészet legérzékenyebb pontja. Aki az alkotásával magával válaszol, oldja meg a problémát, nem a nyilvános

megszégyenítéssel él.

Igen, szónak is van ereje a szavak felett.

Most te szóltál bele. De nem volt-e erejük a másik személy szavainak, tudod, amikor nyilvánosan... szóval hogy félni kellett a szavaktól.

Amelyik szavaktól félni kell embernek, nem szép szavak. És a nem szép szavaknak nincs helyük a nagy, legnagyobb könyvekben.

De nem minden igaz szó szép. Ahogy mondtad egyszer, régebb, hogy a valódi alkotások sem mindig szépek. Vagy inkább úgy mondtad, hogy a jó alkotások sem mindig szépek.

Nem, valóban nem. De amikor – tudod – a mese és valóság szembe néz a tükörben, vigyázni kell a

szép szavakra. Amikor a te saját szavaid lesznek a te tükröd.

Hát néznél te naponta olyan tükörbe, ahonnan nem szép szavak jönnek?

Azt hiszem, inkább szeretném azt a tükröt, amiből reggel a fogmosásnál szép szavak jönnek ki. De az is lehet, hogy grimaszolok egyet a tükörbe. Vagy habfröcsköket prüszkölök. De most inkább olvasom tovább.

Látszólag, elsőre **y** személy a nyerő. A célszemély is azonnal átlátja, hogy védekezni kár,

De hiszen ez volt már, megpróbálom alább.

Egy panaszkodó embert önkéntelenül is megsajnál az ember. Meg aztán alkotó, mint múzsa (*itt nem tudom*

pontosan kiolvasni) mindig hatalmas erővel bír. Múzsza, amelyik adja, felkínálja magát. Akit végül, akárhogyan is, végül tetszik vagy nem, megszeret az ember, vagy megsajnál. Ami mindegy is *(ezt itt én tettem hozzá, ahogy te szoktad)*.

Én, az áldozati szerepet felvállaló,

Miért írod, hogy én, de hát aggastyán te engem végig becsaptál. Azaz hogy... rólad szólt mindvégig a történet?

De hiszen mondtam, hogy valóságos történet, nem? Meg aztán nem először beszélek a magam nevében. Emlékezz csak.

alkotással feleltem a molesztáló célszemély *(írásban múzsza)* zaklatásaira.

De hiszen ez nem szép. Ezek nem szép szavak.

Nem szeretem.

Hát akkor ne olvasd. Nem írjuk bele a történetbe.

Ezt vállaltam fel küldetésként. Hogy melyik a tanulságosabb, vagy melyikkel lehet rövidebb, vagy hosszútávon-e nagyobb (?) gyorsabb eredményt, sikert elérni?

Azzal, ha valaki követi saját útját, kedvesem. Nincs másik út. Mindenkinek a magáé. De minden úton, amelyiket végigjártunk, kicsivel többet tanultunk. Magunkról, másokról, ahhoz hogy következőkor

szébb szavak kerüljenek a tükörbe.

Én azt szeretném, ha így hagynánk.

Akkor így hagyjuk. Ha neked így tetszik.

Igen, mert így tanulságosabb. Még csak nagyon kicsi van. Nem akarom itt hagyni a füzetben.

Nem lényeges. Attól is függ, mennyire érzékeny, kreatív vagy intelligens, tehetséges az olvasó. Sok tanár van, köztük némelyik szakmailag is erős.

Miért írtál erőset?

Legyen akkor okos...

Okos. De hány ember van? Igaz jellemű ember? Fél

ujjamon megszámolhatom.

Alkotó, ember, múzsa... összekeverednek, mondd, aggastyán melyik írja a művet?

Vége. Ha felnősz, megtudod.

Akkor ma sokat tanultunk. Előbb a futásnál elvesztettük a lábunkat. Tudod, a közös lábunkat.

Ei. Nem számít. Legyen most a láb tiéd. Mint a mű, a nagy művünk befejezése.

Csak még egy utolsó:

Aggastyán, ha Lámpakar nem szerette Árnyjátékot,

miért nem engedte el?

**Na? Miért? Emlékezz csak vissza, amiről
beszéltünk.**

... mert, mert amit már egyszer birtokolt, birtoklunk,
azt nem egykönnyen engedjük el. Zsaroljuk, kifoszt-
juk, megalázzuk... Mert... mert önzőek vagyunk...
mert... mert kényelmes... mert... most nem jut
eszembe több.

A játék, mi jut eszedbe a játékról?

Egyszer mondtál egy versikét, vagy valami hasonlót.
A játékról. Hogy a játék... nem könnyen adjuk a
játékunk...

**Valami Ágnesnek... hogy te sem adod Ágnesnek
a játékod, mert mindkettőt akarod, de a baba nem**

úgy.

Szereted Ágnest is meg a babád is, de mégsem adod
Ágnesnek, ha kéri...

... de te odaadod, tudom. Majd máskor, jó?

Látod, minden könyv végül egymással összeér.

Akkor most egy jó nagy kört tettünk. És visszaértünk
egy másik történetbe.

De ez mégsem jó, mert az a másik gyermek szerette
Ágnest is meg a babát is... de Lámpakar nem szerette

Árnyjátékot.

Nemszerette... szerette... nem mindegy?

A baba meg leesik, és sáros lesz.

De én odaadom, kinek is? Mit is? Elkeveredtem.

Nem baj, most már úgy is lefekhetünk. Késő van.

Majd holnap elkezdzünk egy másik mesét. Aludj jól.

Te is. Takarj be. Mackó, mackót is betakarod?

Ez a mese milyen hosszú volt. Elment az egész nap vele. Jó éjt.

A kulcs, a kulcs, milyen régen elveszítettük, nem is

beszéltünk róla.

Aranykulcs, találd meg... álmaidban.

Az nem lehet, hogy elsőre van, hogy a tanítvány tanul a tanártól... Aztán egy ponton visszakérdezhetünk: nem lehet, eljön az idő, mikor tanárunk tanul tőlünk?

Valóban. Kölcsönösen tanulunk egymástól.

Legtisztességesebb elismerni. Természetesen, ha elég okos tanítványunk, azaz, másképpen mondom, ha elég tehetséges tanítványunk is, tanárunk is, akkor a végén kölcsönösen megölelik egymást, és kezet fognak.

Csak még mindig nem értem, miért volt útban Árnyjáték. Miért kellett őt büntetni. Talán a magocskás könyv. A titok. Ott lehet elrejtve. A szál. Vagy valahol

máshol. Amit nem írtál meg.

Az is lehet, a titok, a kulcs a te fejedben születik meg. Hogy nem is kell megírni. A kulcsra nincs is valójában szükség. Hogy nem is volt igazából kulcs.

Szervusz, aggastyán, köszönöm a mesét.

Utószó:

A látszat azonban csalhat. A tanítvány, a tanár tekintetében is, a kézfogások, ölelések oldaláról is.

Nos, a közvélemény hogyan is formálódik, hogyan is manipulálható közösségek, különböző érdekek nyomására. Mi a cél, ehhez képest kiből lehet hős, a

bűnökből, bűnösökből (*akik éppen azért mert van takargatni-, félnivalójuk, jól alárendelhetők, megvásárolhatók bizonyos érdekeknek*) csináltak régebbi korokban is hősokeket, nemcsak a 21. sz. sajátossága ez a jellemvonás. Attól függ, milyen erkölcsök, nézetek voltak az uralkodói szemléletek egy adott korban. A túlzott erkölcsiség, a hamis, fennhéjázó, buzgó, bigott erőszakos egyszemléletű tanok éppúgy félrevezettek, mint a most jelenleg is uralkodó 21. sz. divatirányzata. Könnyen felhasználható érdekeknek egy bizonyos időszakában kábítószeres vagy alkoholisták, akikre azt mondják, nem tehet róla, hogy tönkretett hány életet, megölte családját, elütött vagy agyonvert egy gyermeket

[ez csupán a hőscsinálás szempontjából lényeges és nem is szükséges hozzá tudatmódosító szer, elég ha valaki erőszakos vagy pusztán társadalomra veszélyes tulajdonságokkal bír – aki veszélyes az izgalmas, történetet lehet csinálni belőle] *(sőt, történelem módosító szerepe is lehet, ha*

jól van a karakter felépítve), tehát az érdek, a haszon van mindenütt előtérben, hogy mire jó az a valami –, önmagában mintha erényességükben a dolgok nem is lézethének, generálni kell a veszélyt, mert csak így figyelnek fel ránk, innen nézve akár a normálisból kizökkentő szereket keresőnek még igaza is lehet, hiszen ezt várja tőle a nagybetűs társadalom, média (hogy legyen itt ez a már kissé elavulóban lévő szó is), mert már komoly, elgondolkodtató dolgokkal nem lehet érdekes lenni, mint azonosság, a kettő közti kapcsolat, a bűn súlyosságában mérve természetesen elkülönítendő, nem kezelendő azonos szinten],

kirabolt bankot, hiszen tudata befolyás alatt volt, módosult tudatállapot, nincs a személynek felelőssége, illetve felmenthető, mi több, segítséggel megváltozik, jó útra tér (tegye is, használja ki a lehetőséget, ami tálcán hozatott, minden okosággal-erőssel-fondorlatossággal élni vele, persze, tisztességesen is lehet, elismerni és bocsánatot kérni,

a kettő csak együtt érvényes), onnan nem kell már felelnie elkövetett tetteiért, és aki számon kéri bűneit, azt el kell hallgattatni, minden áron és módszerrel meg kell gátolni, mert egyéb érdekek a működtetők, és a tettek egy másik szinten való kezelésében, átvilágításban még tanulságosak is, sőt maga az elkövető beszél életútjáról, elismerve a bűnöt, egyben feloldozva is önmagát a súlyok alól.

A társadalom viszont ott követ el hibát, hogy külön előjogokat ad neki, sőt, hősként kezeli. Példát mutat a bűnös, tehát kijár neki a védelem, tisztelet. Csak közben teljesen megfeledkezünk az áldozatról. Őt milyen jogok illetik meg? Miféle érdekek viseltetnek ekkora bűnökkel, hogy ilyen elhajlás megengedhető egy társadalmi közvéleményben. (A társadalom, tömeg azzal azonosul, aki – amilyen – éppen ő maga is.) Lám-lám egy pozitív példa, a társadalom össznézőpontjából kell tekinteni, akiket meg tönkretett, azok csak áldozatok, éppen rosszkor voltak rossz

helyen, a tettes nem tehet arról, hogy éppen ő is csak rosszkor volt rossz helyen, tehát a két személy, az elkövető is és az áldozat is egy szinten van kezelve, egyik sem tehet arról, amit a természet, sors kiszemelt részére. Adatott, és ami így adatik azt el kell fogadni, meg kell békélni vele. Az ártatlan is, a bűnös is előbb valami külső, eleve elrendeltetnek áldozata, és nincs emberileg szétválasztva, hogy két különböző dologról van szó. Egyik ártatlan és megilleti a szabadság, nemhogy felmentést, de a bánásmódban kiemelt jogokat kellene kapjon, ezzel szemben ki az, aki a személyiségfejlődés jogán *(a tanulságos eset kapcsán, hiszen példázat, amiből tanulni)* hasznos az emberiségnek? A bűnös. Az eleven példamutatás. Tehát öljünk embert, mert akkor hitelesen be tudjuk mutatni, min megy keresztül az áldozat és a bűnös. Játékszer mindkettő, csak az egyik nyer (a bűnös), a másik, az áldozat veszít *(aki, és ez csak melleleg, semmilyen bűnt el nem*

követett). És kivel érez együtt a szintén bűnösebb vagy kevésbé bűnös emberiség, a tömeg *(a nagyobb rész)*? A bűnössel. Mert fel van hergelve az érdekek által, és mert magára ismer. Szembenézni önmagunkkal? A bűneinkkel? Arra csak igen nagyszerű kisemberek vagy nagyobbak, de mindenképpen a nagy művek mögött megbújó alkotók képesek, elvezetni a bűneinkből megtisztított tudati visszacsatláshoz, amikor az már nemcsak érdekeinkre, hanem érzelmeinkre, gondolkodásmódunkra is hatni tud. Érezni, könnyezni csak igaz dolgok átélésekor képes a tudat. A nevetés más. Ha kifiguráznak társunkat, mást, akire ráismerünk saját tetteinkben, nevetünk rajta, egyúttal önmagunkon. De megtisztulást csak az érzelmeinken keresztül képes tudat elérni. Gondolkodni képes tanítani a humor is. Mindkettőre szükség van. Viszont, ha egyik hiányzik, valamelyik, vagy önismeretünk sérül, vagy az igazságérzetünk. Önismeretünkre *(ön- és társadalomismeret)* a humor a

leggyorsabb visszacsatoló válasz, míg igazságérzetünkért, emberi bőrünkben hordozott méltóságukért (*itt most legmagasabb szinten nem az érdekharok, érdekérvényesítés keresztüztében használva agyunk*) gondolkodás-, érzelem- és cselekvésszinten a legösszetettebb, egyben legautomatikusabb és legegyszerűbb tudaton keresztüli megnyilvánulás felel. Mindkét kapunak (*gondolkodó cselekvőnek é érzelmi szinten cselekvőnek*) meg kell nyílni, különben elfuserált, hamis emberi lények leszünk. Önös cél vagy érdek által hajszolt.

Ha valaki bűnből megtér, pozitív mintát adhat, tehát hasznos a társadalomnak. Az, aki csupán áldozat*, nincs személyiségfejlődés (*? vajon... nem-e az önma-ga feloldozásán fáradozó egész életútja egy személyiségfejlődés, csak hogy ez nem kifelé, mint a bűnös esetében, hanem befelé történik*), hiszen tönkrement az élete, nincs esély a felemelkedésre, a visszacsat-

tolásra, az emberi jogon járó megbecsülés, a tisztelet (*személyével való azonosulás, befogadás, elfogadás*) nem jár ki neki. Vele nem mutathat a társadalom példát, tehát a társadalom elhárít, elhallgat, ezáltal burkoltan hazudik. Nem képviseli az igazat. Akárcsak szegről-végről a jog. A törvényeket tartja szem előtt (*a látszatot*), ami mögötte van, ami hiányzik belőle, azt figyelmen kívül hagyja, sőt, kihasználva hiányosságait, manipulál. Ennél fogva a számkivetett, a meg nem menthető, csak süllyedhet. Tehát – mint bűntelen – bűntetlen, mégis felmentve, hőssé ütvé, mint lovagja, aki ellene bűnt követett el, de a társadalom felmentette őt bűne alól. Mert a megtért bűnöző hasznos az ilyen társadalmi szemléletben. Kisszerű társadalmi szemlélet, hosszútávon halott. Példát mutat, de nem igazságos, nem emberi, nem erkölcsös. Csak rész megoldás, hiányzik a megtisztítása, nagy átmosása az emberi természetnek. Az emberi lélek hiánya. Nincs igazi szembenézés a

bűnökkel, csupán szereplés, de a belső nagy megtisztulás sem a hallgatóban, sem a "megtért" bűnösből lett hős tudatában nincs jelen. Ezt a bűnöst, aki ilyen mód hősi rangot kap, élete végéig önmarcangolni fogja a bűntudat, miközben a társadalom, a támogatók és támogatottak serege minden erővel védelmezi. De tudata, lelke sohasem szabadulhat meg. Egyetlen, aki hősi rangot kaphat, az ártatlanul megszenvedett áldozat. Akiből nem lett az ellene elkövetett erőszakos halál (*s ennek következményeként lecsúszása*) okán sem bűnöző, tartotta magát a legnagyobb igazságtalanságban is, bármi szenvedés árán, amit ellene elkövettek. Tehát megküzdött a vele szemben álló erőszakos bűnözőkkel, amikor szabadságára, nyugalmi állapotában életére ilyen módon rátörtek. És nem megbűnhődött. Aki megbűnhődik, az bűnös. Felmentést kaphat, de nem szabad magától a bűntől megfosztani, amit elkövetett, lelke, tudata, elméje

csak így nyerhet valódi megtisztulást. Viszont lehet a megbűnhődött embert máshonnan is nézni. Azt az embert, akinek ártatlanul kellett megbűnhődni, mert eleve úgy született, a sors megbűntette már fogantatása pillanatában azzal, hogy egészséges társaival szemben valamilyen sérüléssel kell életét végigküzdenie, de akkor is megküzdött- és megbűnhődöttként csak abban az esetben illusztrálhatjuk a társadalom "megbűnhődött" jelképeként, ha ironizálunk. Milyen jogon engedjük ezeket az embereket, hogy átvegyék tőlünk egészségesektől bűneink? Kiszolgáltatjuk őket, felhasználjuk saját érdekeinkre, pedig csupán kirakababuk, nincsenek tudatában mit cselekszenek. Betegségeinkkel nem ildomos, nem szép ilyen mód játszani, visszaélni, hát igen, a humor, talán enyhít, ha ízléses, de nem kell a cinizmus. Igaz ugyan, hogy más értelemben a "megküzdni" nem előnyös a természetessel szemben, de kinek adatott az a szerencse, kiválasztottság, hogy életében

minden magától jött, semmiért sem kellett megküzdenie. És az x. eset? Amikor azért kell küzdenünk, mert kényszerítenek, elnyomnak, mert igazságtalanul bának velünk, megaláznak. Nem-e akkor kell legfájdalmasabban megküzdenünk. Az emberi méltóságunkért, szabadságunkért.

Tehát, 21. sz., legyünk lojálisak, nézzük, vizsgáljunk meg minden dolgot minden lehető-, előfordulható-, jellemző-, megmutatkozó-, fellelhető oldaláról, hogy hitelesek lehessünk ítéletünkben.

Utolsó szó jogán. Nyúl, mint itt hallható, társszerző:

De ha nincs Lámpakar, nem írod meg ezt a könyvet.

Lehet, más könyveket írok akkor. És valójában minderről nem is Lámpakar tehet. Vannak sokkal nagyobb hatalmú, körmönfontabb, pusztítóbb

érdekek. A láncolatban. Ő is valahol csak egy eszköz, láncszem a hatalmi érdeklánc szerkezetében. S bár ugyanennek is a felkentje, támogatottja, kitüntetettje, bizalmasa, korona nélküli hordozója, viselője, mégis ő is valahol kiszolgáltatott. Tulajdonképpen, a maga módján, szerethető is. Meg aztán, emlékezz, a művészet. Ő sem más valójában, csak egy művész. A saját útján a művész úgy boldogul, ahogy képességéből telik. A műveknek így-úgy, múzsa ide vagy oda, valahogy világra kell jönni. Ki kell bújni a szárnyak alól. Meg kell születni.

De ha nem így történik minden, könyveidet kiadnák a kiadók, publikálnák a szerkesztők, harcolnának érted szerkesztőségek, lennének igazi terjesztők, sokan, nagyon sokan olvasnák, és írnának róla. Minden fáradság, befektetett munka a helyére kerülne, oda,

ahol megilletne. Sőt, nem is kellene értük fáradni, küzdeni. Értelme lenne az áldozatnak, mely már nem egy csapdába szorult szerencsétlen lény áldozata, hanem a kivívott, megérdemelt szabadságé.

Hát, igazából a vívás, harc nem mesterségem, de igen, megbecsülnék a könyveket, és jól érezném magam a bőrömben. Kimehetnék bármikor, ahová csak kedvem lelném, nem kellene minden árnyékban felismerni a megrontót, a szép, egészséges, különös, rejtett úton felbukkanó dolgok megszületésének, megszülésének gáncsolóját, megalázóját, eltipróját látni, felismerni, szembe-sülni vele. Spórolni, számolgatni oly gyakran pénzt, hogy mikortól és meddig a vég, amikor kihuny, meddig tarthat cellában a fény, még amíg nem kölcsön az idő, hogy az is mikor számológdik nélkülem, mert a pénz bizony nagy úr, csínján bánni vele, kímélni, s akkor hosszabb ideig marad

veled, mehetnék arcokat bámulni, hallgatni szépen beszélő embereket, mert a szép beszélőket hallgatni jó. Meg néznék vicces dolgokat, és, ami leglényegesebb, nem csak én néznék másokat már, hanem együtt olvasnánk fel azokkal, akiket eddig néztem, együtt tölténénk szép estéket, aztán mégis így van jól. Mindig a dolgok úgy vannak jól, ahogy megtörténnek. Idő s a sors, odafönt, idelenn, nagy úr. Hogy a pénznél is nagyobb-e, meglehet. De amíg nincsen pénzem annyi, hogy felmérjem, megtapasztaljam, eldönteni nem tudhatom. Melyik úr a nagyobb úr. Vele, vagy nélküle. Így csak nélküle élhetek vele, nélkül. Csupán elképzelve, társaloghatok magammal, megvitathatom, hogy hogyan is vannak, vagy

arra valójában nincs is szükség.

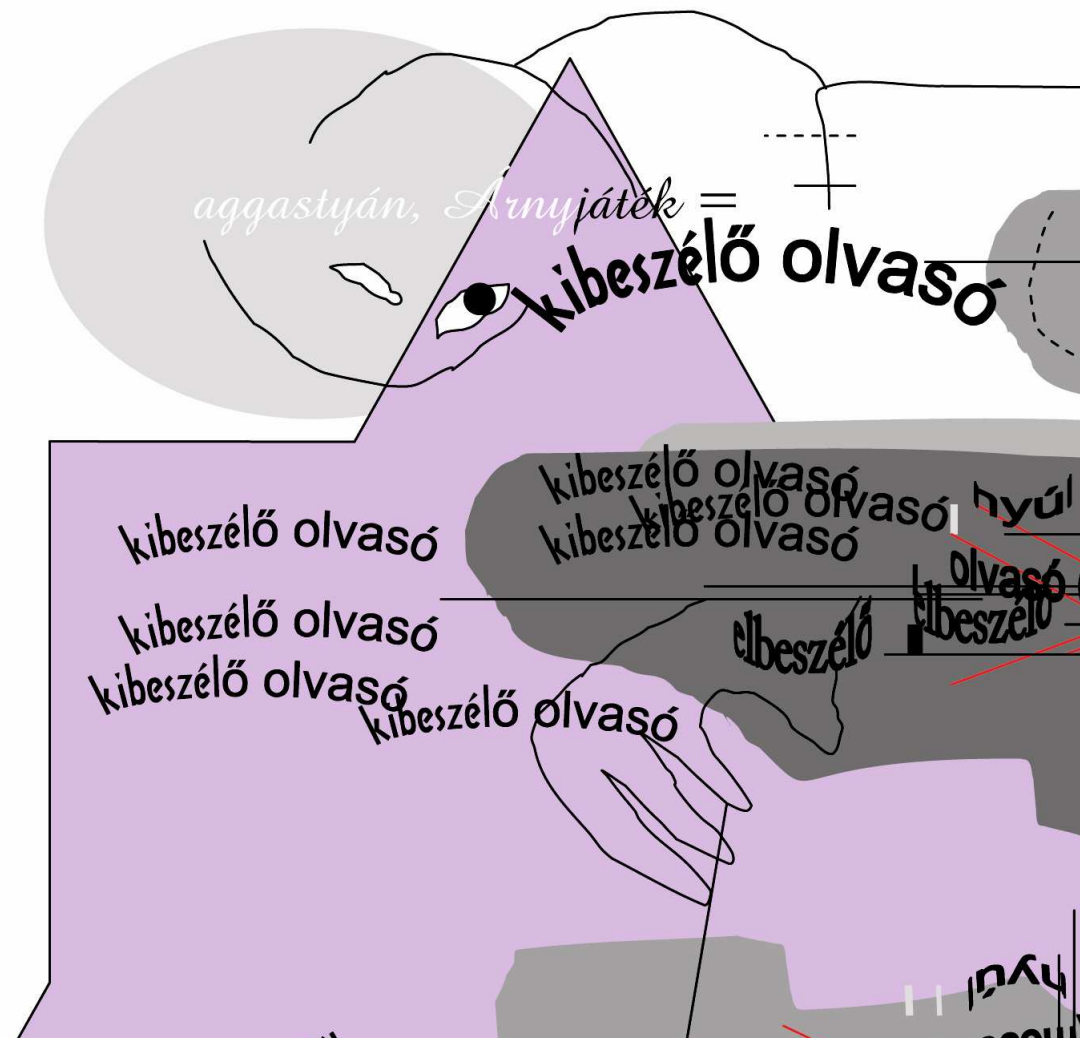
Azért nem baj, hogy így történt. Múzsának lenni talán nem is olyan rossz, mondd, lehetnék én is múzsa? Kicsivel kevesebb áldozatért. Mondjuk, nem kellene szenvedni, kiteszítottnak lenni, és felnézni, nem igazából fel, mint az egyiptomi fáraókra, csak megbecsülnének, társként, barátként fogadnának az emberek. Nem mutogatnának ujjal, nem csinálnának viccet belőlem, nem lennék játékszer, mondjuk az én író, aki engem felvesz tollára, elvarázsolná az egész hallgató sereget. A világban. És szép hosszú fehér ruhában koronával a fejemen lépdelhettek a csillagokba. De lenne csaknekem külön csillagom. A házam. Ki-be járhatnék az ég és föld között. Mondd, aggastyán, kicsi Árnyjáték, nem leszel az én múzsa

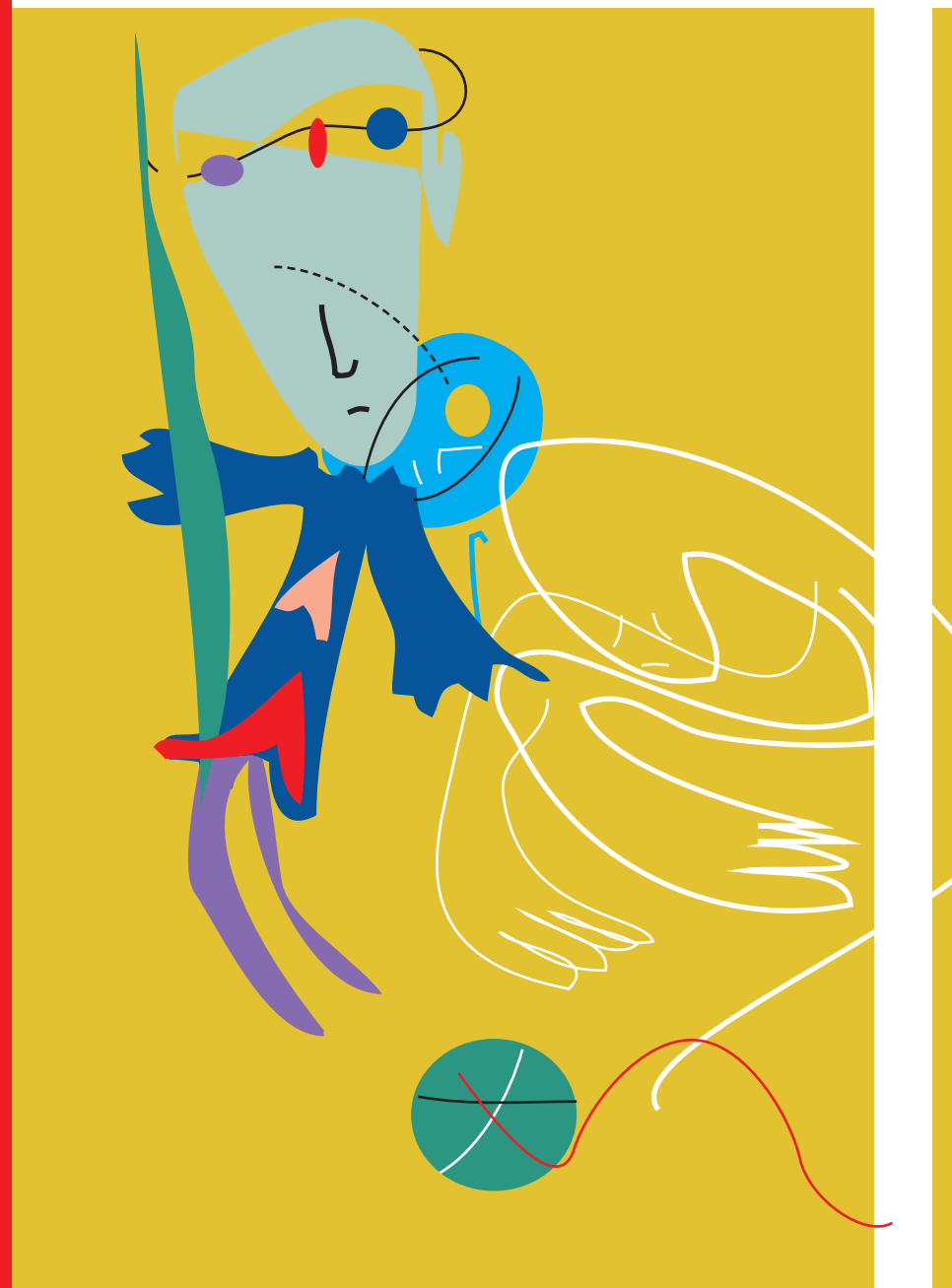
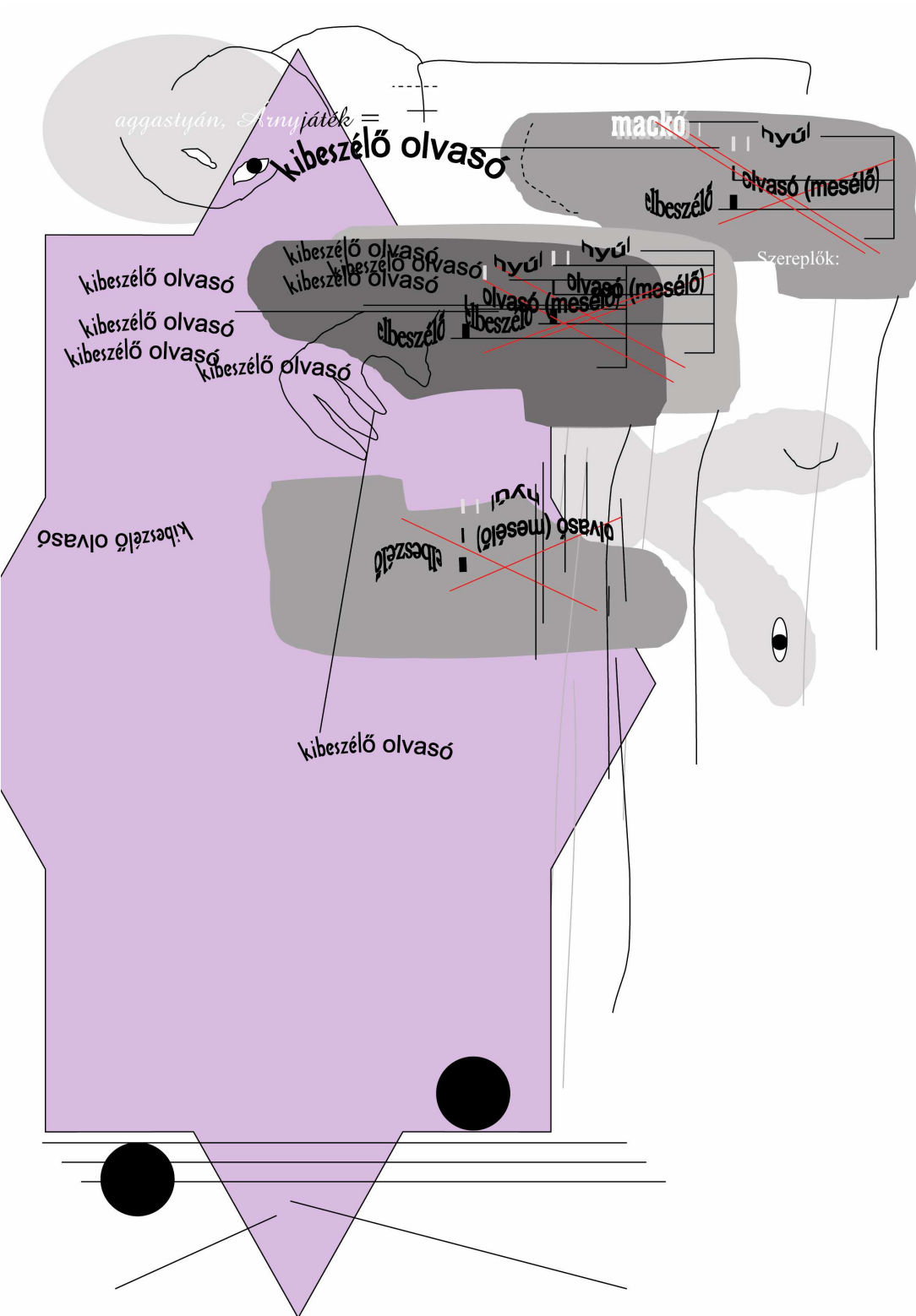
tollam?

Jól van, játszunk.

(Micimackó, gyere vissza, csináld meg a történetet.

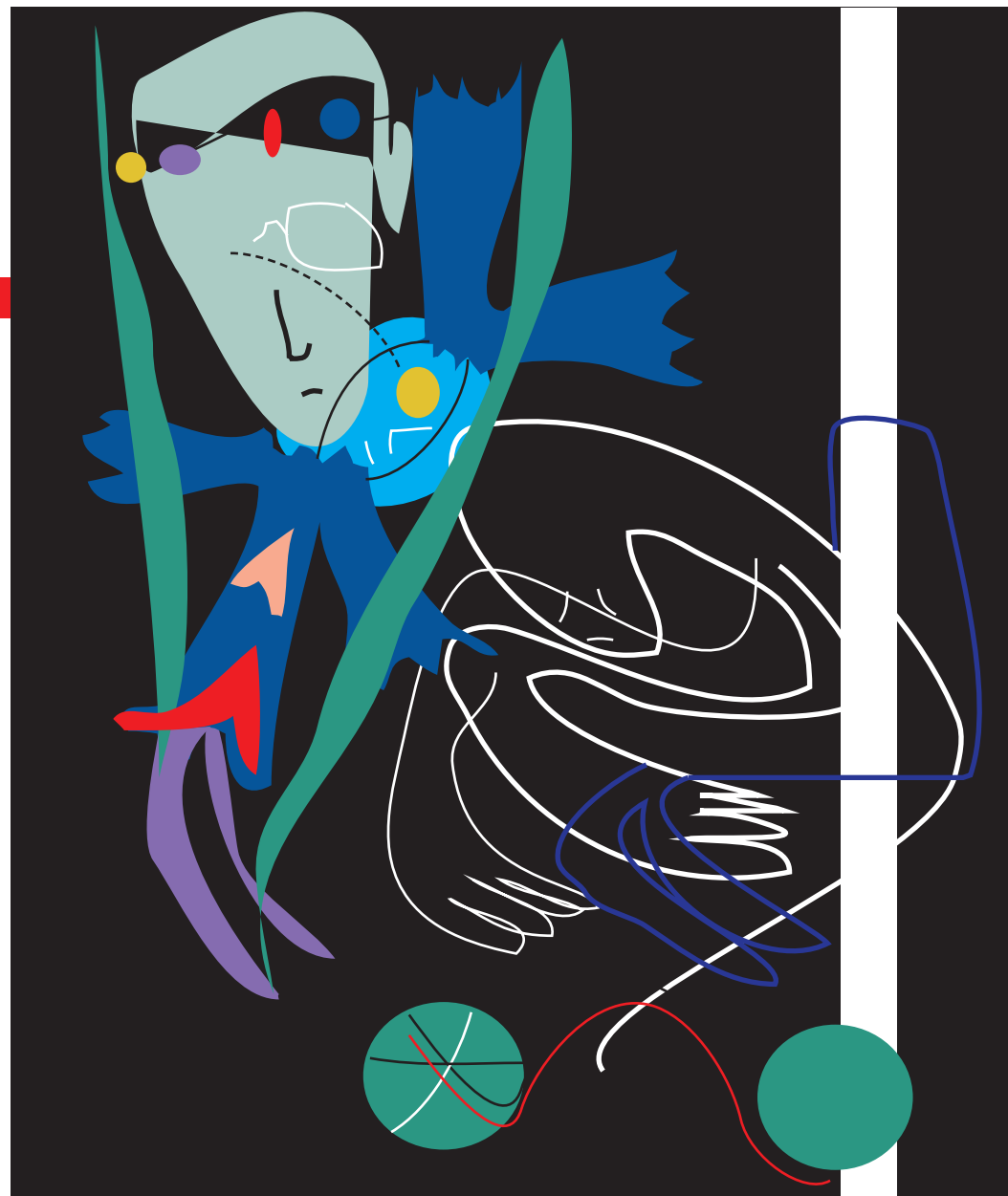
Varázsolj!)

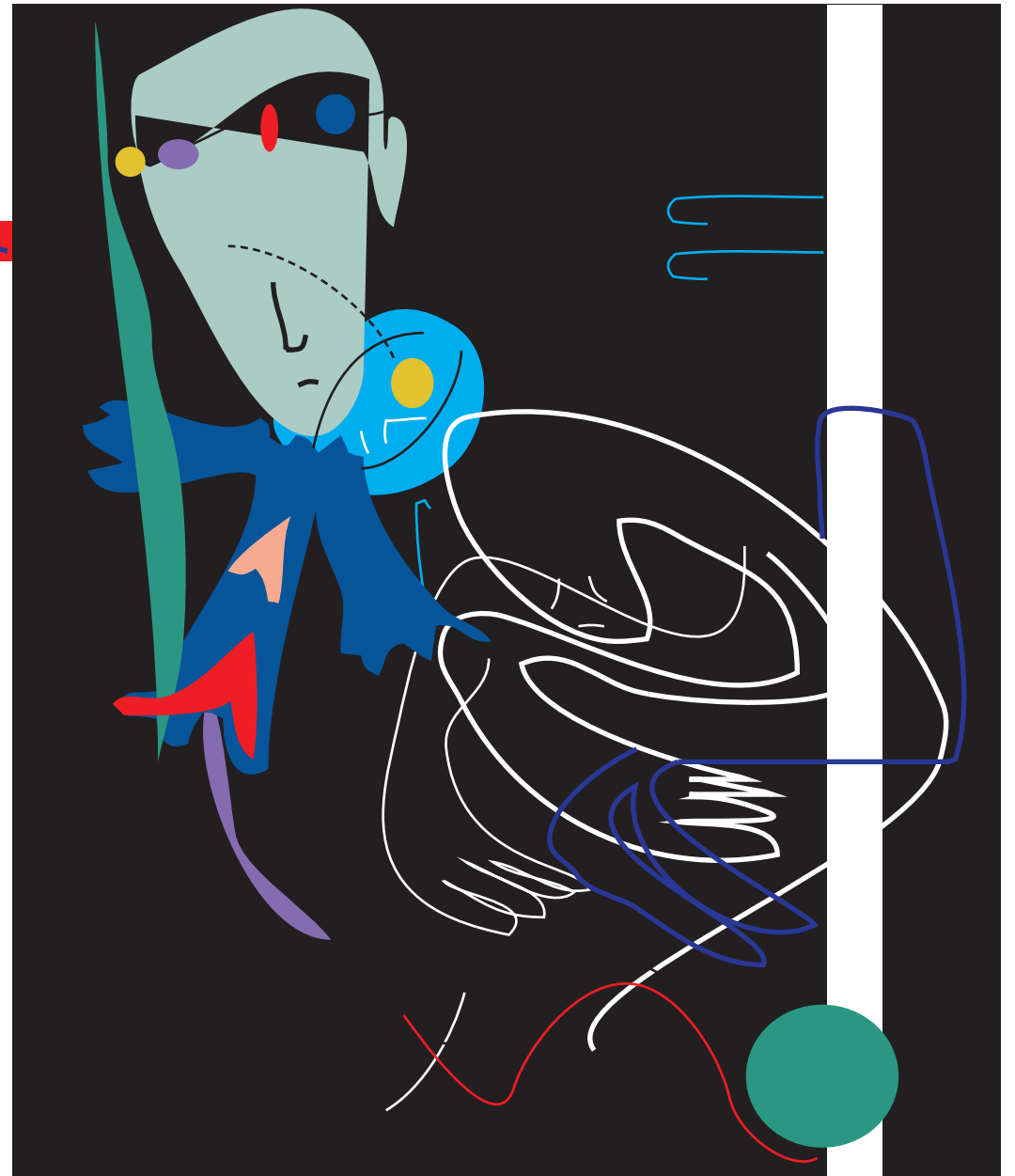
Ide rajzolni majd a szárnyujjas embert

Túl, mesén, történeten, íráson, aranykulcson is túl,

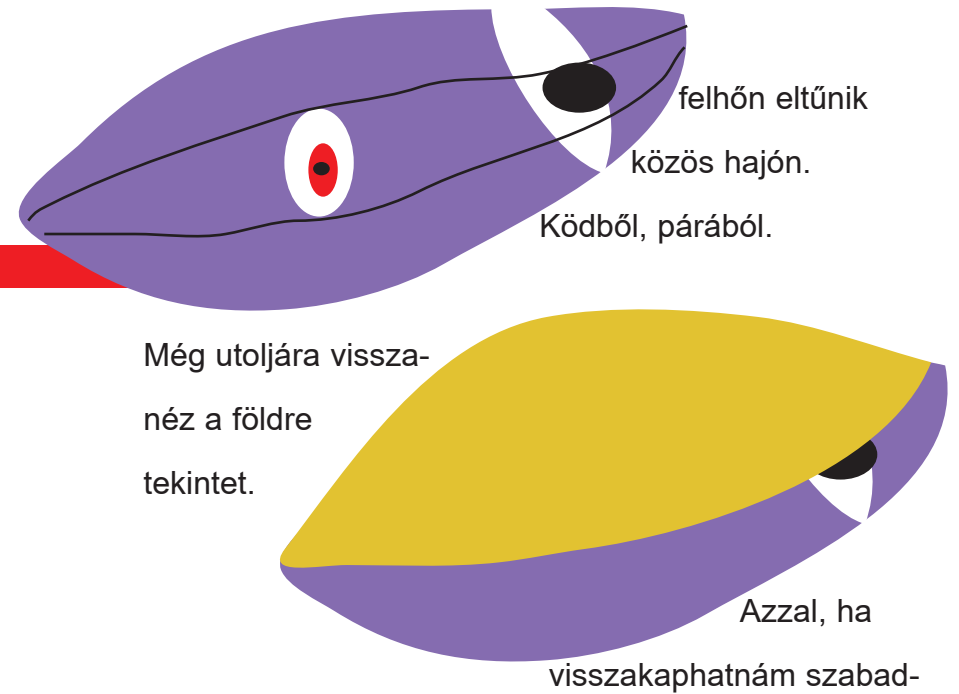
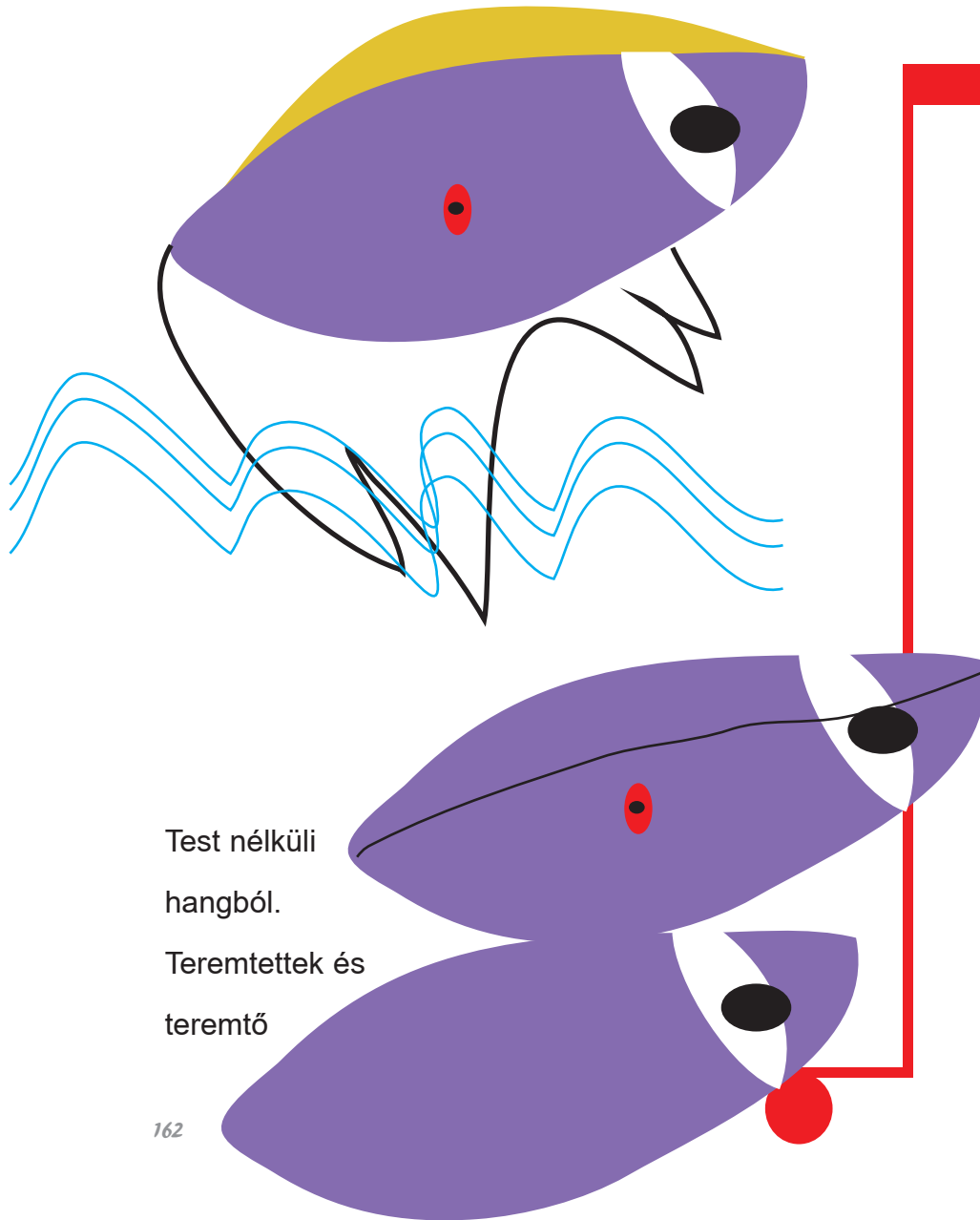

Ide rajzolni majd a szárnyujjas embert

Túl, mesén, történeten, íráson, aranykulcson is túl,

hálón innen, immár kinn:

ságomat (emberi, szakmai méltóság), újra barátok lehetnénk. És nem kellene sötéttségnek lenni többé. Éghetnének lámpák, lámpácskával újra barátságban, jóban lennénk. Amikor felkel a sötéttség, megint szépen, boldogan játszhatnánk és mindenkinek újra külön saját arca lehetne, nem kellene minden arcot többé egymagam hordozni, viselni, mintegy

keresztként, sorsként, súlyként, örök nehezéknek.

Megszűnne a hős, az áldozat, méltatlan egyenlőtlenség, közöttük a hamis köpenyű fekete hulla, árny, mindenki boldogságban egyforma lehetne, egyenlő. Egyformán osztozhatna boldogságból, javakból. Nem lennének szegények, gazdagok sem. Azaz, hogy mindenki annyit kaphatna, amennyire szüksége. Akinek arra kellene gazdagság, hogy még több embert gazdaggá (boldoggá) tehessen körülötte, maga körül, annak kicsivel több lenne. Hogy arányosan eloszolják. Sehol sem lenne sok fölösleges gazdagság, és sehol sem lennének nagy szegénységek sem.

De akkor szegényesebbek lennének az emberi tulajdonságok. Eltűnnének belőle. Jó ez?

Nem tudom. Mindenkinek egyformán lennének jó

és (...) hát, mindenféle tulajdonságaik.

Én például szeretek jobb lenni másoknál.

Nyúl, kedves, akkor kezdenünk kellene másik történetet.

Menjünk egy másik mesébe.

És miért akarsz jobb lenni?

Mert akkor taníthatok, betegeket gyógyíthatok, beteljesíthetem küldetésem is. Vannak, akik arra vágynak, hogy taníthassák, hogy tanulhassanak, vannak, akik tanításra születnek. Nincs egyenlőség.

De akkor egyet érthetünk abban, hogy az értéknevezés testében (amennyiben valóban értékről van szó) az emberi méltóságnak, szabad-

ságnak az érvényre jutás tekintetében, tehát az érvényesülés nézőpontjából, megkívántatik az egyenlőség. Hogy ne legyen több fájdalom, szenvedés, megalázás, megaláztatás a földön.

Igen, hiszen ezért is írtuk ezt a könyvet. Csak mindig vannak új kérdések, felmerülnek más nézőpontok is. A világ végtelen. A végességet csak a tudatlanság, az emberi kapzsiság, érdek találta ki.

Vagy, hogy könnyebb, egyszerűbb legyen élni, az összekuszált dolgok között tájékozódni. Megérteni dolgokat. Az ember egyszerű lény. Teremtmény. Nem képes a bonyolultabb dolgokon eligazodni. Hiszen ha mindenkinek minden bonyolult dolgot meg kellene érteni, akkor meg attól szenvednének az emberek, hogy nem tudnak eleget tenni az elvárásoknak. Az ember, ha nem kap kellő segítséget, támaszpontokat az eliga-

zodásban, könnyen megőrül a nagy kuszaságtól. Irányítóra, megmondóra van szüksége a helyes tájékozódásban, olyanokra, akik a nagyegészet különálló, kisebb részekre bontják, hogy egyszerűbb legyen a megértés.

Mindenkinek annyit kell felvállalni, amennyit képes befogadni, amennyivel megbirkózik. Amire hajlik. Amit szervezete, alkata, tehetsége, jelleme megkíván. Amivel jól érzi magát bőrében.

Olyan tevékenységet, munkát, elfoglaltságot, amiben természete, jelleme, egyénisége kiteljesedhet. Hogy szelleme-e (*mint itt ez iromány*) vagy teste, fizikai adottsága kívánja-e meg, hogy foglalkoztassák (*testedző, sportok vagy bármilyen mesterség, amihez fizikai erő szükséges-tetik*), vagy mindkettő együtt (*erőművész, táncos, színész, mozgásmester, bűvész, meditátor ég és*

föld között) kívánczik a felszínre, is adottság kérdése. Ha tanácstalan, utat kell mutatni neki. Ha elveszejtetik, vissza kell téríteni a helyes útra. **Hogy (ahogy mondod), újra jól érezhesse magát bőrében.**

Olyan, mintha sosem tudnánk kiszállni ebből a meséből.

Az ember alapvető jelleme nem változik meg. Fejlődhet, kimozdulhat, tágulhat, nyithat, módosulhat, főleg ha törés történik benne, életében valamilyen nagy megpróbáltatás elé állítatik. De alapvetően a rá jellemző karakterek nem változnak számottevően.

Meg, ahogy mondtad korábban még, ahhoz, hogy elemezni tudj valamit, eljuss erre a szintre, előbb bele kell élned – teljességgel átadd – magad annak a

dolognak. Hogy teljességgel, minden oldalról megismerd. Együtt kell élned vele, azaz átélned, mint a művész, amikor azonosul. Ez lehet természetfeletti erő által vezetett azonosulás, és lehet egyszerű, földi halandóhoz mért erőpróbán alapuló megpróbáltatás. Lényeg, hogy ne kerüljön ki hozzá vezető épületeket az úton, és ne meneküljön kiskapun.

Viszont megtartani magad a lábad alól kirúgott létrán a legnagyobb bűvész trükk. Úgy érni földet, hogy közben mindenki ellened drukkol. És megcsinálni a mutatványt. Taps nélkül, elismerő, visszaigazoló nézői tekintetek nélkül.

Úgy érted, azért kell küzdenie, mert elgáncsolták, és hogy megmaradhasson a lábán. Vagy, hogy ártatlanul bűnhődik olyan dolgokért, dolgok miatt, amit nem követett el. Ez az előzőeket, leírtakat, megbeszélteket is más nézőpontba helyezi. Nem felülírja, csak hoz-

zátesz.

Bűnhődni azért, amit nem követtél el, ebben az a kegyetlen emberileg, ha a rendszer kiszolgálottjaként, tehetetlen eszközöként (*elnyomó rezsim*ek, *diktatúrák játékszereként*) kezelnek, demokráciában pedig a kapitalista rendszer működtetői, szereplői az elnyomók. Szakma is ide tartozik, minden, ami önhatalmúlag kezében tart érdek szempontok szerint működtetve, félve attól, hogy ártatlanságod (*egyben bűnösségük*) veszélyezteteti hatalmuk. Saját korlátaikat védelmezik a kijelölt érdekszférán. A láncmechanizmus, ami kilök magából, érdekek harca mögül figyel. A demokráciában csak a módszer különbözik, a szellem (*nevezhetjük jellemnek is, mert minden kornak megvan a maga szellemi mintája, hogy itt is tágítsunk előzőekben felvetett, elemzett kereteket*), a kerék tehát ugyanaz, akárcsak a dik-

tatúrákban.

Meg aztán, nem olyan könnyű nyilvánosan sem megszégyeníteni. Jellem, karakter kérdése. Van, aki éppen attól szenved, hogy arra kényszeríti a sors, hogy nyilvánosan megszégyenítsen valakit. És van, akinek ez természetes. Ez, ami megerősíti, amivel érvényt szerezhet magának, igazságát bizonyíthatja. Az erőfitogtatás is más, mondjuk inkább úgy (*esetünkben*), ereje ebben merül ki. Ez az erő itt a szellemi erőhöz társul, abban nyilvánul meg, s mint ilyen, tehát tudatos, de mivel nem a pozitív irányt, jellemfejlődést szolgálja (*tudhatjuk-e, mely esetben mi az, ami jellemfejlődést szolgál, bizonyosak lehetünk-e megítélésünkben?*), mint azt kifejtettük a kettős összevonásban, így nem is állhat a megtestesült teljesség szolgálatában (*hiszen adok is, meg elveszek is magamnak, benne, tehát mindenképpen jelen van az érdek, mely ha csupán adok-kapok alapon, még működne*

is, de ne menjünk ilyen előre. A túloldalon, akinek szól a táncra hívás, megérti, azonnal felfogja és kezeli is a maga módján a helyzetet, de abban a pillanatban, ahogy felveszi a kesztyűt, azonosul is azzal a szinttel, mely feléje nem a feloldozás karját – **amire sokkal több időt kellene szánni** –, hanem a kardot forgatva markában, nyúl feléje, igaz, ha kardot nyújtanak, okos legyen a talpán, aki képes szavakkal hárítani, mellesleg, az sem mellékes, hogy vélt áldozatunk megérdemli-e. Meg aztán a békére felhívó cselekvés mögött megbújó okosság is érényes-e, ha érdek áll felette. Nos, a jól bevált módszerek szerint – előttünk álló korokban is, letűnt korokban is úgyszintén, de legalábbis abban az időben, amiben ma élünk –, az az érényes, érdekérvényesítő társadalmunkban, hogy ha kardot rántanak ránk, alapvető férfiúi büszkeségünk karddal válaszolni. Különben lenézett, meg nem becsült, kihasznált áldozatai

leszünk saját környezetünknek. Csakhogy itt más is beleszól a cselekvés mögül, még ha a kard szereplőnk kezében arannyá válik is, mert az arany, esetében, maga a hatalom. Hatalma volt arra **(áldozatból hőssé vált szereplőnknek)**, hogy éréndekrendszereit működtetve **(kard helyett, közép-kor híján ma kapitalizmus)**, a kardra édes szóval feleljen. A megoldó kulcs tehát mézédés, de mint meséinkből tudjuk, egyben mérgezett is. Mindkettőnek meg kell maradni a neki kijelölt éréndekszinteken. Belül maradni a cél. Hogy közben mi vészett el? Vagy lett volna-e más megoldás? Nem kérdés. De nem is válasz kérdése. Hagyjuk nyitva az összefüggéseket...), tehát félrevezető részmegoldás. Nem az, amelyik a könnyebb megértésért egyszerűsít. Itt érdek miatt történik a rövidebb (kényelmesebb) út választása, azaz hogy nevezhetjük, miért is ne, rövidtávon éréndekmegoldó kulccsal működtető zárnyitás, a zár feloldása, ilyen

mód is valamilyen szinten tanulságos, de nem erényes, az effajta erő nem kiváltság. Azaz, hogy számító, de ha megfelelő cinkostársra talál, a probléma elhárítható, hogy a gyanú csírája se mozdulhasson ki, vagy érvényt nyerhessen. Úgy tűnhet, ezzel, hogy innentől egyszersmint, a probléma nincs is. Eltűnt, azaz felszívódott. Mert a feloldódás is más. **De a dolgokat nem ilyen egyszerű eltüntetni, meg nem törtétté tenni. Meg aztán, megszégyenítés és megszégyenítés között is különbség. Valahol minden dolog, s mint dolgot megtestesítő eset (közegében úgy, mint önmagát a dolgot tekintve), részben egyedi is.**

És mi van, ha az illető bűnös, és nincs szembesítve tetteivel (azaz önmagától, a személyek közti cselekvésszinten, a dolog nem vezet eredményre). Tehát, megérdemli a nyilvános megszégyenítést, mert aljas

tetteket követett el valaki ellen, és azt nem tette jóvá.

(Kölcsön tenyér, visszajár. Addig osztozz, ameddig érsz.)

Ez esetben szükségeltetik a ráhatás, külső eszközök bevetése *(legyen az nyilvános megszégyenítéssel)*, ilyen mód kieszközölése a kívánt megoldásnak *(mely esetben, mondjuk, illetve tegyük fel, a kinyilváníttatás, felfedés nem történik rosszindulatú hátsó szándékkal, érdekérvényesítéssel, számítással, számító technikákkal)*. Tehát tudatni a nyilvánossággal az esetet, hadd tegyen a köz igazságot, különben nincs pozitív fordulat. Ámbár ez a köz, mint közvélemény, is befolyásolható. Ha szimpátia övezi abban a nyilvános szférában a bűnt elkövető személyt, ezt nevezzük elfogultságnak *(amikor különböző érdekek vagy más, rokonszenv, bár kérdés, rokonszenv,*

önmagában létezik-e, érdek nélkül), a tett sohasem kerül megfelelő súlypontokkal a mérlegre. Másik, a szembenálló (aki ellen a tett elkövetetett, de lehet ez egy harmadik személy is, nem közvetlen, aki érintett a fennálló esetben), nos, ebben a személyben felmerülhet, joggal, a csalás (vagy ha eltekintünk a mérlegtől), igazságtalanság lehetősége.

Minden embernek (az embereknek) hány titka lehet, ami sohasem fedődik fel. Úgy halnak meg emberek, saját titkaikkal kerülve sírba vagy vissza a mennybe, ki honnan vétetett, hogy nem nyerhetnek életükben feloldozást.

**Vagy mindenki más ismert, csak te nem ismertél.
Vagy arról az oldalamról csak te ismertél.**

Lehetséges, hogy a titkok, a legnagyobb titkok még

felfedezetlenek?

Aggastyán, most legyél újra Árnyjáték, hogy szebb dolgokkal játszhassunk. Ne legyen annyi sok rossz dolog közös könyvünkben. Magad mondtad, hogy a szép szavak, aztán újra itt ücsörgünk, pedig már régen letértünk más útra.

Hát, igen, az utak, látod, folyton egymásba érnek, akárhonnán indulunk.

Igen, tudom, mint az erdőben is az a sok ösvény. Persze, persze semmit se hagyjunk ki, semmi se maradjon benn, értem bennünk, hogy minden utat is körbejárjunk, csak hátha fordíthatunk másfele a keréken.

Nekem például most az egyenlőségről jut eszembe, hogy pl. én sem eszem akkora mákos tekercset meg,

mint mackó, mert mackó 2-szer akkora testben, mint én, tehát neki nagyobb mákos tekercs kell.

Igen, de mi itt másféle egyenlőségről, egyenetlenség... egyenlőtlenségről beszéltünk. Olyanról, amikor valakit igazságtalanul elnyomnak.

Védelmére, problémája feltárására nem kapja meg az azonos jogokat már indulásból. Az érdekrendszer, benne összes szereplővel ellene dolgozik.

Olyasmi, amit a diktatúra és demokrácia eset hasonlóságában (*mint emberi és nem elsősorban rendszer tulajdonság – tudatosság –*), hoztam fel példának.

Igen, tudom, csak játszottam, tovább szövögettem a gondolatot. Hogy ezt is körüljárjuk. Semmi se maradjon kint.

Meg aztán, ha játék, az írói szakmának is a szélhá-

mos figurája (*most csak sarkítok*) addig érdekes, míg őket magukat személy szerint (*mármint az író magát*) nem csapják be. Nem amolyan fülön csípésre gondolok, amit könnyen meg lehet úszni. Hanem a saját bőrén kellene elszenvednie a megcsúfolást. Onnantól mindjárt másként állna a történet. Megítélés, hozzáállás tekintetében. Persze lehet úgy forgatni a dolgot, hogy csupán túljártak eszén, legyen belőle erőjáték, ki kit győz le és mivel, milyen módszer is, az okostojáson túl lehet nevetés, groteszk játék része, de az okoskodással vagy humorral nem mindent lehet visszaforgatni, átbillenteni. Némely helyzetben (*esete válogatja*) túl olcsó megoldás, átlátszó. Főleg, ha valóság (igazság?) mögöttes mást szól. A szavak olykor bármilyen szépek is, elnyomják a csendet. Vannak a beszélő szavak, és a néma, hangtalan szavak. Szó, ami kő. Az elvarázsolt nem beszélhet. Átok alatt. Természetesen minden megoldás itt is, mint bárhol

máshol, ahol ember a helyzetkiváltó, generáló, mozgató, beteljesítő, önmagában is, mint az egész hordozó rendszer vonatkozásában, egyedi. Nem működtethető általánosított sztereotípiákkal. Úgy a hatás, kimenetel, mint leülepedés, megnyugvás (*megértés*) oldaláról is.

Ugyanitt lehet az önkifigurázás esete is, mint önvédelem, megmentés a kellemetlen, nem kívánt helyzetből való kimenekülés céljából, de ez is elég felszínes a karakterábrázolás palettájának sokszínűségén, nem kevésbé mélységi, rétegződési szintjén.

"Kortárs művész lehettem volna", írod egyik cetlin.

Beszéljünk másról.

Valahol írod, hogy bizonyos, ha valaki követi munkái-

dat, értve utad, az jó. Jó érzés. Ha érti is, még jobb. Ha ezt az értést (*érzés?*) tovább adja, közvetíti, még annál is jobb. Egy alkotónak talán ez a legnagyobb igazság. Visszaigazolás, kinyilatkoztatás, bizonyosság. Értelem. Talán nincs is nagyobb igazság.

Mondhatjuk azt is, nincsenek bűnösök e tekintetben. Hogy miért menti fel az író szereplőit (*kedvenceit?*) a bűnök alól? Mert idővel megszereti őket. A folyamatban. Amíg csiszolgatja, kerülgeti, alkotgatja (*ápolja*), formálja.

De nem mindegyiket szereti meg. Legalábbis a valóság és az írás is más. Karakterek, arcok bűvkörében, azaz cselekvések (*múlt történései, jelen visszaigazolások*) tekintetéből.

És/vagy az írás által, közben szereti meg. Ez valamiképp kihat a valós cselekvésre, érzésre,

viselkedésre, azaz lehet másképpen: például az írásban megszereti, de a valóságban nem működik ez a visszacsatolás. Vagy fordítva: az írásban nem szereti (*nem szerethető meg a figura*), de a valóságban ellenkezőleg, éppen hogy szerethető. Nincsenek előre megírt (*tálalt*) receptek. Az már túl közhelyes, nem eléggé tanulságos (*a tanulságos szó rossz, azaz előbbi kifejtéseink levezetéséből nem kielégítő mozgás – agymozgató – gyakorlat, használjuk a kifejezést inkább konkrétan a tanításban*), nos, ha sem az írásban, sem a valóságban nem szereti író a szereplőjét. Nem szereti (*húzzuk ki*), inkább nem szimpatizál, rokonszenvez semmilyen arcvonás, adott jellem túli, közvetett levezetés (*visszavezetés, csatolás*) tekintetében. Kell, hogy legyen a dolgon magán kívüli mozgatóerő. Működtető. Valami, ami az egészre vonatkozik, s mint ilyen, az egészszel összefüggésben máris bizonyos vonatkozásban

"szerethető".

Talán igen, ez lehet a mentség, magyarázat, hogy az írás varázslat is, nemcsak cél, vagy kísérletezés magával a vizsgált vagy megmunkálandó tárgyával. Varázslat (*képzelet*) tudattól, anyagtól független (*eltartással*). Vagy mégis inkább karöltve? Micsoda ideális beállítás. Természetfeletti és a természet.

Más kérdés a vonzáskör. Az író elengedi-e, teljes körűen elengedheti-e megszelídített (*leigázott túl harsány, de valamelyest megkaparintott, kezében tartott*), egyszerűbben: megszerzett zsákmányát. (*Ez oda-vissza érvényes, író és szereplője vonatkozásában, hiszen leigázott lehet az író is szereplője által. Nos, itt a leigázott nem feltétlenül arra a közhelyes – s mint ilyen, bizonyos vonatkozásban helyénvaló –, jelentésünkre vonatkozik, hogy aki leigázott, az egyszersmint*

függetlenségét, szabadságát veszítette, illetve valami mód mégis erről van szó, mégis az írás, maga a tett a cselekvő tudatlanságában is formálható, vezethető). A teljeskörűség itt (az elengedés, elengedhetőség viszonylatában) végérvényességet jelöl, sejtet. Hogy ehhez szükségeltetik-e, velejáró-e a figura/akár író *(az átfedések, szerepvisszonyok is felcserélhetők, ha visszacsatolunk)* abszolút merevsége, korlátoltsága, tagadása, védekezése, adott helyzethez felnövesre, beágyazódásra, idomításra (*idomulásra*) való képtelensége.

Személyiségfejlődés, mondtad.

Igen, mintegy tudomásul vétel, hozzánövés a problémához. Ami már túl van a vizsgált tárgyon. Valami olyan, amikor már kívül vagyunk magán a dolgon. De még szükségeltetik a lenyomat magáról a dologról. Magának a dolognak lenyo-

mata.

Pecsét?

Mondhatjuk, de nem olyan vonatkozásban, amiről már beszéltünk. Ez olyan nyom, ami akkor is ott van (*ha van*), amikor nincs közvetett, külső beavatkozó, befolyásoló vagy érdekérvényesítő tényező.

Hogy ez is egy hasznos velejáró, mármint a személyiségfejlődés, de nem-e ezt is elveszíthetjük, ha az úton megtörünk. Elhajlunk^{*}, tudatlanságunkban-e, avagy valamiféle végzet. *(*Itt még a lehajlunk sem célravezető, hiszen ez egyúttal számító, tehát kieszközöli az együttérzést, sajnálatot, s mint ilyen, egyben félrevezető eszköz).*

Mert végzetek mindig incselkednek, leselkednek, mi meg félünk, hogy bármikor bekövetkezhetnek.

S amitől félünk, mondják *(bár tudhatjuk-e ennek is igazságát)*, az akkor bekövetkezik. Vagy egyszerűen, amikor írunk, nincsenek félelmek. Hogy akkor kiiktatódik valóság. Amire, mint emberi lény felkészítettünk életünk során, a sztereotípiák, máshogy működnek-e az írásban. Vagy itt is vannak összenövések jellemünkben. Hogy elég erős-e az, ami fejlődésünk során *(így neveltetés, tapasztalataink, mint béklyó: pecsét? – itt is hány vonatkozásban beszélhetünk bélyegről, megbélyegzettség –)*, hozzánk nőtt. Mondhatjuk-e, hogy az írás, ami kezeink közül kinő *(működtető, külső szem gyámolításával, igazításával, igazgatás? itt is rossz szó)*, nos, teljes, tőlünk független szabadságot élvez.

Viszont, ha ilyen mód, vagyis következményként beteljesül, azaz elveszítettük *(még mindig a személyiségfejlődés vonatkoztatás)*, akkor hagyni

kell. Itt jön az, amikor fogalmazhatunk így: tanulság. Talán nem minden esetben iktathatjuk ki ezt a szót is. Legalábbis, vizsgálendő létjogosultsága bizonyos helyzetben. Vannak visszafordítható, és vissza nem fordítható tanulságok. Attól függően, hogy a dolog magától milyen mértékben képes elvonatkoztatni. Tulajdon személyétől. Hogy hagyja-e az agyag (?) – esetünkben tárgy, figura –, és milyen mértékben, magát formálni.

Vagy mi van akkor, ha az író nem képes teljeskörűen átelemezett, jellemzett figuráját birtokolni, kézben tartani. Ezeket mind tovább lehetne fejteni, fejtegetni, a lehetőségek tárházát újra felfedni, vizsgálni a felvetődött területen belül a kisebb egységben és az egész viszonylatában is külön, majd egybevetve konzekvenciát. Ha létezik ilyen, mármint egyetlen, egységesen elfogadott, egy-nézőpontban csúcsosodott kinövés,

következtetés.

Én tudok egy ki nem kezdhető, végzetszerű (?) lepecsételt következtetést (*mellesleg ezt is a papírodról*).

Úgy érted, kikezdhetetlen...

Nos, "ha nincs kiadód, nincsenek szakmai támogatód, kiszolgáltatott vagy, védtelen". Hiába mindenemű okoskodás, mesterség.

A valóság fölülmúlhatatlan, mesékkel nem felülírható. A mesék mindig (*legtöbb esetben*) olyan elemeket, igazságokat tartalmaznak, ahol a felek kielégítő, megnyugtató egyezsége jutnak, minthogy a mese lényege a kiegyezés (*a tanulság ez esetben már induláskor a mesébe szőtt, ahol eleve jól berögződött minták alapján kiszabott szabályok az irányadók*), a modern meséé, ahol

mindennek azt kell tükrözni kifelé, hogy egyenlőség van, a szereplők békességre törekszenek, jó végre szottyannak egymással. Különben (*a régi klasszikus meséinkben tiszta kép, félreérthetetlen*) a rossz elnyeri büntetését, a jó pedig jutalmát. És fellélegezhetünk, rossz- vagy hiányérzet nélkül (*szinte gondolkodást sem igénybe véve, hiszen minden a szájunkba adva*), hogy a földön (*mesében*) mégiscsak igazság van. Hogy a mai mese milyen? Pl. ebből a tollból? Hogy van-e tisztán mesei elemekkel megfogható, amikor a mesei elemek keverednek a filozófia, pszichológia, vallás, tudományok, fantasztikus elemekkel? Amikor minden mindennel összefügg? Amikor a képzelet és valóság egymással farkasszemet néz? A tükörben. Hogy igenis a mese és valóság is más. Hogy a mese határai meghatározhatók, a valóság pedig magában tartalmazza a beteljesületlent*.

Hogy a mese és valóság (mint ahogy a tudat és a

*Attól függ, ki a célszemély. Árnyjáték vagy Lámpakar. Utóbbinál mese és valóság karöltve, cinkostárs.

tudatlan) egymástól szét nem választható. Persze, ismereteinkben vannak a mesei jegyek is, külön, meg a valóság is, külön. Főként, amikor visszanezünk. Pontosan tudjuk, mikor vagyunk kinn, és mikor bent. Hiszen így tudunk irányítani is. Váltani, ha kell. Meg tudatában vagyunk annak is, hogy mese és valóság összefüggéseinek *(főként utóbbi)* tekintetében igenis nem mindig tervszerűen alakul a vég, hogy nincsenek előre megírt igazságok, mintakép egyedül lelkiismeretünk kérdése. Hogy választunk. Jól vagy rosszul, mi a következmény. Mérlegelünk. Így jutunk kicsidenként *(hajszálnyival)* előbbre. A személyiségfejlődésben. Nem pusztán az önismeret, hanem a világot is *(körülöttünk)* szereplőivel kicsit jobban megismerve. Kicsit több leplet, fátylakat lebontva testekről. Hogy a maszk engedi-e magát felfedni, sem egyértelmű. Meg kell harcolni érte, vagy magától enged. Nem pusztán maga az út, hanem

hogyan haladunk. Mivé alakulunk közben. Lényeg a végén az elgondolkodtatás. A kapuk, ajtók nyitva feledése. Hagyása. Döntés, avagy az eleve elrendeltség. Véletlen szerepe. Mese vagy valóság. Mesélő vagy a szereplő, erősebb. Mesélő szándékosan hagyja magát, hogy a szereplő maga fedezze fel az utat, akár irányítsa *(ha tudja)*, de inkább is valami sorsszerű, amin halad a mese a történet szötte szálakon. Semmi ne legyen előírva rajta. Tehát, az író ne tudjon többet, mint maga a szereplő. Akkor kerülünk közelebb a mesétől a valósághoz. Az időtlenség. Hogy nincs a mesénkben meghatározott idő. Hogy aztán mégis, a mesélés folyamán valahol félúton vagy később kiderüljön, az író valami megfoghatatlan erőnek, tudásnak birtokában van. Még a sors is kezében. Ha maga ellen irányítja, úgy lesz. Hogy az író, a külső szem segítségével, maga az irányító. A kulcs maga a felfedhetetlennek látszó rejtély. Hogy a

kulcslyuk lukas. Nem más, mint egy üres lyuk. Egy amőbaszerű, deformálatlan, de szabályos üresség. Szentély? Melyből hiányzik a kulcs. Valójában minden szál felfejthető. Több-kevesebb képességgel, áldozattal, már ami az időráfordítás függvénye. Na és a kulcs maga az a képesség, amivel lehetőségünk adatik kitömní ezt a lyukat. Vagy maradni kell, szükségszerű a bevált praktika, műfajok nem keveredhetnek egymással. Merthogy ez esetben már nem tisztán meséről beszélhetünk. Vagy, hogy mindez lényeges-e, amikor a mese, lett legyen történet (összeszótt szálakon) önmagát írja. Szükséges-e a magyarázkodás, keresgélés, kákán is csomó. Vagy elégedjünk meg azzal, amink van, és legyünk vele boldogok. Hogy van valami más, ami még nem volt, vagy valamikor, más korokban máshogy volt. Hogy változnak, változhatnak idők, s az idők is

felülírhatók.

Egyszóval, gyors tanulságot akarunk, egy konkrét részt kijelölni az úton (azzal mutatni példát), vagy egy egész élet tapasztalatait a dolgokkal úgy beleszőni, hogy életünkben valahol minden mindennel összefüggésben. Hogy mi a szempont. Ehhez pedig nagy-nagy türelem. Nos, részhalmoz vagy egész. Persze ez nem anyagmennyiség kérdése. Hiszen sok anyag is lehet kevesebb. És fordítva. Trükknek mégiscsak lenni kell, amit az út közben felfedni.

Azért fogynak a papírok is. Lassan beérjük a

napokat... gyermek és felnőtt. Nyúl, te magad vagy a példa. Nos, még a valóság is más, eltorlaszolódva mesétől. Ahol kitoloncolás, kirekesztés, ott egyenetlenségek, kielégületlenségek, igazságtalan-

ságok vannak.

Valami nincs jól.

Nincs. De ennek most meg kellett történni. Érte, érted, értünk.

Az áldozatszerep?

Hagyjuk. Mi sohasem lehetünk igazán szabadok. Mint ahogy boldogok sem. Az írás önmagában még nem szabadság. A szabadsághoz szükségese-
sek a beteljesülés, az elfogadottság, megértés. Önmagában nincsenek dolgok. Csak valamivel megértésben, valaminek viszonylatában léteznek dolgok.

Akkor mondhatjuk, hogy a te bőrödre, az én bőrömrre nincs balzsam. Nincs semmilyen ápolószer vagy

gyógyszer. Mint ahogy betegnek sem beteg, a bőr, mégis azzal van büntetve, mintha beteg lenne, sőt, fertőzött. Tehát el kell különíteni. A betegnek, aki nem beteg, betegek ágyát kell feküdnie.

"Szabadítsátok fel a múzsákat." Emlékszel?

Ezt írtuk még egészen elől, amikor még volt erőnk védekezni, lázadni sorsunk ellen. Most?

Engedményeket teszünk, magyarázkodunk.

Engedni elmenni, elveszíteni, teljeskörűen elveszej-
tetés... játszottunk a labdával, oda-vissza. Mígnem legtöbbször az a vége *(míg egyre bátrabban lab-
dázunk, belejövünk a játékba, végre élvezzük is)*, a labda a szomszédba szorul. Ahová nekünk még bejárásunk sincs. Kulcs a zárban. Nos? Mi meg a kulcsokról is mennyi sok színben beszélünk. Hogy egy az igazság? Kétlem. Mégis van benne valóság.

Szóval, máshogy szoltunk régebben, és máshogy

szavalunk *(szól a szó, ahogy harang és harang között is különbség)*, mint annak előtte. De mindegyik mi vagyunk. Csak belőlünk szól másképp a hang. Harangból testesebb. Vagy vékonyabban. Nézz csak meg egy harangot jobban. Próbálj játszani rajta. Belülről, kívülről, figyeld csak, attól függően hol ütögeted, másképpen szól. Tehát minél jobban megismeresz egy dolgot, annál inkább birtoklod. Ez a természetes út a megismeréshez. A kognitív tudományú gondolkodásmód mindig valami célhoz közelebb visz, vagy inkább tágit, kitágítja a lehetőségeket, tehát ugyanitt eltávolít, elemelkedünk is a megfogható, birtokolható dolgoktól. És még csak trükk sem kell hozzá, azaz inkább csak valamiféle nyitottság. A befogadáshoz.

De a birtoklás is megüti itt fülünket. Hiszen ez a véges felé vezet. A filozófia, bölcsekedő *(gondol-*

kodó) azt mondja, minél többet tudok, annál inkább érzem, nem tudok semmit.

Lássuk csak újra, korábban még azt mutattuk meg, milyen az énünk lázadása, hogy szabadok lehessünk, volt tehát a békétlenség, hogy igaztalan erő ne uralkodhasson felettünk. Valójában csak vergődtünk. Hiszen megoldás sem volt. Most viszont engedményt tettünk. Azt mondtuk, hogy író és szereplője tartoznak egymásnak. A személyiségfejlődés... hogy fel kell nőniük egymáshoz.

Ismétlés a tudás anyja, mondják, pontosan így.

Na és a hallgatók? Persze a nemlétezés. Hogy hiába minden, hiszen az, amit teremtettünk, valójában nem is létezik. Innen megint az egyenlőtlenség. Hogy nincs igazság, sem mesében, sem valóságban, igen, innen is más fényt vet a dolog. Más a megvilágítás. Ahol

mese és valóság is összevonható. Egy megint másik dimenzió.

Valójában nincs megoldás e tekintetben. Hiszen a dolgok fölöttünk állnak. A hatalom. Nincs hatalmunk még afelett sem, amit kiküzdöttünk. Hogy hová helyeződik, innen nyer értelmet. Hogy értő szemek köttetnek-e hozzá, vagy itt is az érdek. Amiről már annyit beszéltünk. Az anyag önmagában nincs. Amit fel nem fedeztek, nem létezik. És akkor a népeségnek, olvasóközönségnek sem képes szolgálni. Mutatni, tanítani, felfedni még fel nem fedezett, ismeretlen szálakat. Mert a mesének így-úgy (*eleve elrendelten vagy út közben alakulva*), de valamilyen szinten tanító képességgel, szándékkal kell rendelkezni. Különben nincs mese. Mese habbal.

Vagy amit kiküzdöttünk, valójában sosem volt miénk.

Aztán csodálkozunk, ellenünk fordul.

Az energia, munka, amit befektettünk, miénk.

De el lehet lopni, titokban. Ilyen is van. A földön minden megtörténhet.

De még akkor is, valamilyen szinten felfedezett. Kérdés, akad-e értő szem, aki felfedheti a dolog valódiságát. A titkokba önkezekkel gubancolt, edénybe lakatokkal lezárt, mélyen elrejtett szálakat. Hogy egyszer adatik-e, megadatik-e a felszínre, napfényre jutni. Juttatni. Abba a közegbe helyezni, ami méltó hozzá, magához az anyaghoz, önnön testéhez. Hogy passzolva idomulni, kompromisszumok, ellenjátszmák, érdekszövevények nélkül. Szabadon, nyíltan, békességben. Hogy milyen időnek kell eljönni, eljön-e, eljöhet-e ilyen

idő. Időtlenségünkől.

Nos, nem egyenlők az esélyek. Most is, ezúttal, hiába volt áldozat. Mi, írók is akár. Többszörösen is áldozatot hozhatunk, a dolog maga ettől (*mint ahogy a folyamat sem, a közeg*) nem változik. Mondhatjuk, kijelenthetjük, értelmetlen. Persze meg kellett történnie a szövegben, a lefolyásban, lefolytatás, kísérletként, vagy mert a kéz magát írja. A szöveg a kéz által. De változik-e valami. Történik-e a belső szereplőkön túl, az anyagon, testen túl, fejlődés. Hiszen, ha igen, mondhatnánk, van eredmény is. Felszínre jutás.

De el lehet bűjtatni érzéseinket. Az ember képes elhazudni magától dolgokat. Hogy elfedjen. Mint ahogy sírni sem merünk mindenhol. Minden környezetben. Elfojtjuk könnyeinket. Mert félünk, hogy

átlátnak rajtunk, hogy átlátszóak vagyunk.

Nos, ha nincs kívülről megfogható, jól körülhatárolható eredmény, van-e miről egyáltalán beszélni. Az író ugyanolyan védtelen, kiszolgáltatott, a figurája, szereplője pedig megmenekül. Kiengedi kezéből. Hadd járja saját útját. Hadd szabaduljon ő maga is, az író (*mesénkben maga a teremtő*) teremtettségétől, az eredménytelen, egymásra rakódott sorstalanság béklyóitól. Bilincsek vagy az edény alján örökre bezáratva lenni, mindegy is. Nincs jelentősége innen hogyannak. Ha mégis, az nem erre a mesére tartozik.

Megint összeérünk.

Egy másikon ez áll (*ezt csak emlékezetből, fenn írtad legutóbb, tegnap este*),

"ha valaki nem létezik, nem létezettként nyilváníttatik, nem lehet hős sem, megmentő." Egyszerűbben: aki

nem is létezik, hős sem lehet.

Csak mert körüljártuk azt is, hogy kellenek-e hősök.

Kiskapuknak tűnnek, de mindig megnyílnak előtte főkapuk. Mindenki tehát csupán saját bőrét viheti vásárra. Nincsen más bölcsesség. Írója vagy szereplője tekintetében. Melyik bőr. Hogy kinek kiskapuk sem, kinek a főkapu. Ha bohóc, és ugye melyikből nem lehet bohócot csinálni (*ha érdek ezt kívánja*), úgy a főkapu is lehet kiskapu és fordítva. De ha egyik sincs, lehet-e, jogos-e kérdés. Vagy hogy egyáltalán, szükséges-e látni. Amikor saját szemünknek sem minden esetben hihetünk. Persze, szükséges látni, különben másra helyeződik a hangsúly. És eltévedhetünk. Nos.

Van, amelyik szempontból túlhivalkodó a hős, és van, ahol megkívántatik ez a megoldás a tanul-

ság, megértés, visszacsatolás érdekében. Vagy, hogy az érdekeknek is mennyi arcuk. Az előrevivő, pozitív, és a hamis vezettetésű elhajlások, elhallgatások, félrevezetések etikátlan vagy szélsőségesen rosszindulatú érdekszempontúságok leleplezésében. Hogy a kulcsok is másak, ahol a zár is más. De ez az utóbbi is megint más kontextusba helyezi a kulcsokat. Zárak tekintetében. Meg aztán van, amikor a felfedésben is trükköt kell alkalmazni. Ahány helyzet, annyi megoldás. Törekedni a legjobb megoldásra. Azaz, kérdem (*mondhatjuk*), hogy mindig csak egy, ami a leghelyesebb megoldás, vagy itt is sokfelé ágaznak a dolgok jellemzői.

Lényeg az érdekek arcainak felfedése. E nélkül csak részmegoldás, a megoldás.

Vegyük most azt, ha az érdekirányultság pozitív

arcú.

Hogy ugyan az arc nem hős, nincsenek hősre utaló jegyek, de nem is negatív az irányultság, mi több, mondhatni ártatlan arcról beszélünk. Hogy maszkok mögött vannak-e ártatlan arcok, is kérdés, de maradjunk előző felvetésünknel. Azaz, el kell tüntetni *(valami olyan, hogy "volt nincs, rejtély")*, hogy valami más, nemesebb (?) tanulságosabb (?) kerüljön előtérbe.

Itt volt egy rész, amit éjszaka írtál be, sötétben, mert mackó aludt, és meg ne zavard a lámpával,

de sajnos egymásra íródtak a sorok a sötétben, az elején pedig a toll sem fogott. Tehát, hiányos. És nem is bizonyos, hogy a gyökere a dolognak meglesz. Értelme.

hogy nem csak egyszer hibázott – *itt valószínűleg*

Lámpakar, a célszemély –. (Most úgy mondom, mintha felolvasnám, nem, mint kicsit előbb, amikor átmásoltam a papírról. Talán, mert megint csak elindulok ebből a gondolatból, aztán újra elágazódik az út, és én letérek.)

Többször is. Amikor egyszer pl. újságnak nyilatkozott. Ráadásul hamisan, mondjuk ki a kellemetlen szót, hazudott, hogy mentse bőrét. Hogy miért kellett már megint bőrét menteni? És a hazugság is mennyire hazugság, ha a célszemély személyének gondolat összefüggéseiben mérlegelünk, vagy pusztán egy nézőpontból láthatunk, a célszemélyéből *(körülötte a támogató és alattvalói sereg, erről se feledkezzünk meg)*, viszont nem adatik a szemben álló személy nézőpontja, levezetése, s ha valami vele szemben áll, hogy lejárassa, és nem kap esélyt, úgy természetesen ellenérvei halottak. E nélkül hiteles-e maga a kinyilvánított hír? Hogy nem hírérték, a pusztán irodalom? Közlés vagy nyilatkozat, mindegy is *(innen)*, amikor

* – Hívj... hívlak. (szünet... szüret. szünetek hátán jel. jelek - - -) Nem is tudom, hogy kerültél az életembe... Mit akarsz tőlem... Nekem voltak fehérruhás... egészen áttetszőszagú barátnőim. (Szeretőim, szeretők.) Több is, pl. egyszer Ninivé... a csillag Ág. Ismerted, nem? Ő is írt. Bárányokat. Égre. Segítettem is. Most volt estje... lesz, estje. (biztos, ismerted...)

hiányzik a másik oldalon a cáfolat (*visszairányítás? vezetés a kölcsönkapott – adott pofon (?) ajándék*...*)

túloldaltól való felfedése. Már fel sem merül az érdekek igen sokszínű skáláján való működtetésből, hogy rákérdezzünk: de hát mindezt egy szakmai? nyilvános lap hogy engedhette? Vagy: hogy etikus eljárás-e ez? Hogy akit megsértenek, nyilvánosan vissza nem válaszolhat, mi több, tudni sem tud (legrosszabb esetben magáról a tettről sincs hallomása, ismerete), hogy senki nem értesíti, figyelmezteti, tudatja a galárd módon bántott, besározott, megalázott személlyel. Hogy a hamis, igaztalan, önmaga bőrét mentő cselekedetnek mindig van közönsége? Aki tapsol? (s akit tapsol...) Hogy az emberek szeretik az ártatlan áldozatokat? Igen, láthattuk előző időkből. Sokkal régebből. Csodálkoznunk kell-e az eljáráson. (*Nos, itt van, amit egyáltalán nem lehet kiolvasni a papírról.*) Továbbá, nem tudni, önmagát hajszolva-e a dologba, vagy külső buzdításra, hergelésre, de bizo-

*
Tudás, tanulás,
ellenség.

Nem tudom...
tudod... tudtad.
A tudás hatalom.

Eszköz,
eszközök, virág-
ból.

Ágnes is lesza-
kítja.

nyos, hogy itt is valamilyen érdek vezette a kezét. Félelem? Miféle félelem vezethet ilyen cselekedetre kezét? Nem tudni, hiszen már régen nem követett kezét másik részről szem. Legalábbis olyan részletes-séggel, következetességgel, mint annak előtte való időkből. Pontosan ezek miatt az előfordulások miatt. Mert a látszat és a valódi cselekedet nem összeegyeztethető adott célszemély tetteinek következtetésében. Tehát csupán foszlányok jutnak el, még múlt időkből következtetések, érezni lehet ott túl a nyomást, de hogy pontosan mi volt a kiváltó, csak sejteni lehet a közeget, innen ebből a nézőpontból, tudásszintről le nem vezethető. Maradnak tehát a nyomok még abból az időből. Ezekből lehetséges csupán az ok-okozatok kibontása. Minthogy nem is a pontos kiugratás a lényeg a cselekvés okozati rajtakapásában, tehát nem maga a konkrét cél vagy ok, és még csak nem is a dolog, hanem a dolognak magának a kimeneteléből, következményéből a jellem körüli megnyilvánulás,

megtestesülés.

Nyúl, észrevetted? Most átvedlettél aggastyánba, de legalábbis Árnyjáték személyében fejtet ki gondolataid.

Igen, különös, lehet, hogy egyetlen írás elég, hogy valaki felnőjön? De legalábbis, hogy tanítvány átvegye tanítója arcát? Vagy csupán a személyek keverednek arcainkban. Vagy automatikusan hozzánövünk alkotásunkhoz. Amikor közös arcból gyúrunk karaktert.

Úgy érted, amikor belőlem kiszólsz, is nem-e én magam vagyok tulajdonképpen.

Azért ez áthasonulás.

Itt sajnos változatlanul ki nem olvasható a szöveg. Kicsit húzzam még? Úgy értem, az időt. Vagy

próbálkozzak.

Megpróbálok segíteni. Kevés az esély, hogy értelmes dolog jön ki belőle.

Megjátszás, sajnáltatás, bemocskolás, hogy tisztításnak tűnjön, öntisztulásról már szó nem esik, lényeg tehát a bőrméntés, azaz a biztos tudat, hogy ami egyszer oda bevettetett, megfogant, már ami kinyomtatott, hivatalosan, szakmailag is megpecsételve, ki onnan nem vehető, el nem másítható, ferdíthető, ki nem törölhető. Az örökkévalóságból. Amikor testet ad. A külvilág. S amint ki onnan semmi nem törölhető, tehát rögzült, is egyszersmint biztosíték, hogy igaz. Meg nem kérdőjelezhető. Hiszen ami nem szakmai pecséttel, az halott, nem is létezik. Ha van is, olyan, mintha nincs. Test is csupán akkor létezik, ha hivatalos, nyilvános. Utókor (?) mint olyan, ha nevezhetjük

így, csakis innen, a megpecsételtből meríthet.

Csakis ez lehet támpont.

Hogy mi az árulás? Hazugság? Aljasság? Tudta jól azt, hogy te nem nyilatkozhatsz, valójában minden végtagod elkötvé. Hogy hivatalosan nem létezel. Test nélkül igen, de megpecsételt test nélkül a szó is elszáll. Tehát védtelen vagy, innen megint jön ugyanaz a karakter megnyilvánulás, csak kicsiben*,

**Azt teszek veled, amit akarok. Nem létezel. Mint akarat. Nem is vagy. Hiszen nincs módod cselekedni, de ha igen is, senki nem figyel rád, senki nem ad igazat. Nincs tanúd. Tanúk csak az én oldalamon alattvalói, támogatói köreimben. Kezem között a szakma. Akkor jönnek, mikor*

csettintek. Halott vagy.

és test érintkezés nélkül, ami már önmagában megmentés, másrészt meg inkább szabadon hagy felületeket, mert amely felület nem létezik, könnyebben bántható is, szavakkal. A szó mindenhatóbb, mint a test. Tehát ha szó, úgy érdeke is, test mögötte ne legyen. Test, amelyik beszélhet. Tehát meg kell szüntetni a testet, ha test nincs, anyag, száját sem kell elhallgattatni. Így maga a dolog sem létezik, pusztán abban a formában, amiben a szó megformálta. De a szó testhez beszél, itt a zavaró, aljas érdekindíttatásból félrevezető tényező. S minthogy testhez beszél, mögötte felismerhető a személy. Tehát él, de cselekvésképtelen. Hiszen ha cselekszik is, valójában nincs, csak a pecsételt szavak árnyékából megjeleníthető. Tehát olyan képet festhet magáról, amilyenre kedvet tart, nincs felülvizsgálat, nincs

ellenkezés. Mindent úgy állít be, úgy adagol közvéleménynek, hogy Árnyjáték ellen forgasson, fordítson kártyákat. A legaljasabb, amit ember tehet bőrének ilyen mód megmentésére. Ha tiszta lapokkal játszott volna, az más. De elejétől fogva űzte félelmével szemben az ellenjátékot. És a játékpártnér is ott, a porondon, bár láthatatlan, teste érzékelhető, megkötött kezekkel, száj lera-gasztva. Embertelen. Ez már nem pusztán emberi kisszerűség, hanem a szaván fogott aljassága tettnek. Na és hogyan fűzi, milyen módszerekkel támogató seregét, szereplőit, hogy megtartasson hívei körében?

Akkor mégsem pusztán ártatlan csínytevés. Tehát bűnös. Fel nem menthető. Előre kitervelt, elkövetett, megváltoztathatatlan gonosztett, önös érdekből.

De csupán ő tehet-e minderről? Vagy a sereg az

oldalán, aki segítette, bátorította, hogy mindezt büntetlenül beteljesíthesse.

Mögötte, nyomában folt, mely ki nem törölhető.

Árnyból, játékból.

Csak jellemgyenge, aljas gazemberek tesznek ilyent.

Ahogy mondod.

Nincsenek kapuk, ajtók az átjáráshoz, magához az igazsághoz. Mert vannak igazságok, de azok alapból még csírájukban elfojttattak. Igazság? is inkább csak feltárás. Kerüljünk minden szót itt, ami hősökre emlékeztet. A hősnek esélye van cselekedni, Árnyjátéknak nincs. Amikor már végleg sötétségbe záratott. Mozgásképtelenné kulcslyukon. Már nincsenek rácsok sem. Csak hullák. Van egy pont, amikortól már nincs tovább. Amikortól már megértés sem számít. Semminek, ami józanész, nincs értelme. Érzések kiiktattatnak. Az

anyag oszlásnak indul, elporlik.

Látó szem, mely vezet jelenésen.

Jelek? Összefüggésrendszer? Van-e bárminek
innentől értelme.

Minden mindennel összefügg. Mondtad. Automatikus
vezetés, nekünk csak követni. Hagyni, hogy a dolgok
a maguk útján megtörténjenek.

Mégiscsak, végül bejutottunk hálóstól a bálna hasá-
ba?

Igen, meghaltunk.

De hát Árnyjátéknak nem is volt teste, hogyan porlott
akkor hát, szét.

Test nélkül is van halál. Ott, ahol föld, s ha föld,

akkor emberek ítélnék.

Míg y személyünk és Lámpakar (várj, aggastyán, y
személy maga Lámpakar volt, ugyanaz a személy,
múzsza a karddal, arra gondoltál, az névtelen volt,
vagy már ilyen távlatból nincs is jelentősége megne-
vezésnek, talán nem is jól emlékszem), kik csupán
saját bőrüket mentették, egymásba karolva földi
paradicsomra juttatnak.

Nem igazságos.

A földön nincs igazság. "Mondottam, ember, küzdj
és bízva bízzál." Ez annyit tesz, mint, várd türelem-
mel, míg eljön érted halálod.

Akkor hiába volt minden? Az egész mesénk? A
történet?

Nem hiába volt, hiszen az ember az egész úton,

életútján végül is meghalni tanul. Szépen elmenni.

Árnyjáték akkor szépen távozott. És az élet? Az élet-
tel mi van?

Az élet csupán egy árny, legyen mire emlékezni.

**Hogy legyen, mi emlékeztessen. Amikor a fényú-
ton végigmegyünk.**

Nem értem, a halálra? Vagy, hogy a halál is szép.

**Halál, élet, mindegy. Végzet, bevégeztetés. Egy út
van.**

És a földi paradicsom?

Azt csak kitaláltam, a meséért. Mondtad, hiába

volt a mesénk. Hát, hogy ne legyen hiába.

Da capo al fine, legyen megint előlről. *(valami
motto):*

*Az ember azt tiszteli és szereti, tehát segíti is, akit
valóban szeret. Akiért valóban tenni akar. A többi csak
játzsma, elterelési játék. Ügyeskedés a kibúvókkal.
Persze, mondják, szeretni is többféleképpen
szeretünk. Vagy, hogy máshogy szeretünk. Pedig e
tekintetben vagy képesek vagyunk adni, s mint ilyen,
azonosulni, tetteink jogosultságát önzetlenségünkkel,
egyvetérsünkkel bizonyítva (s ez még csak nem is
kéesség kérdése, valami, ami csak úgy van, magától,
tehát nyugodtan elhagyhatjuk belőle a jogosultságot),
vagy elengedjük azt, egyszersmint megválnak tőle.
Esetleg tartjuk, veremben, persze (régén túsoknak
hívtuk, ma már csak filmekben, vagy olyan valóságok-*

ban, ahol a filmeket másolják), nos, hogy legyen mit ellenpéldának felhozni, akiért értelme legyen harcoknak. Akár szembeszegülve is, ha muszáj. Tehát, árthatunk is, ha valami nincs, nem szolgál kedvünkre. Enyhébb esetben nem állunk mellé, magára hagyjuk. Bár ilyen szempontból mindegy is. Egyszerűbben: ami értünk van, az nem ellenünk. Aki szolgál, velünk van. Tehát ennek függvényében járunk el.

S a bizonytalanság kérdése? Esetleg nem vagyunk bizonyosak, velünk van-e társunk (?), áldozatunk.

Akkor csak annyival jutalmazzuk, amennyivel még

befogható... tartható a veremben.

Akartad mondani, befoghatjuk a száját.

Én ilyent nem mondtam.

De gondoltad.

A gondolat az, ami a miénk. Még te sem birtokolhatod.

Én sem? Hiszen én nem-e te magad vagyok.

Nyúl, kedves, magadra hagylak most. Menjen ki-ki

a maga útján. Vége a mesének.

És ha a mese megbosszul? Visszaüt?

Akkor örökre ottmaradunk a veremben.

Te is, én is?

Te is, én is. Nincs kiút.

Na és az igazi ellenség? Tudod, akik még a morzsákat is elkaparják előled.

*Kicsi nyúl, de hát én igyekeztem, igazán, **nem mondhatod**, hogy szépen menjünk el. Az égbe. Te mindenáron a földön akarsz maradni?*

Újabb villanás.

Á, értem, amikor eljön a nagy világraborulás, különvá-

lik a szellem a testtől. Akik kiválasztottak, az a néhány lény, mint szellemlény, tűnnek át a mennybe, égbe, ők, akik tudattal rendelkeznek majd, ők a tökéletesség birtoklói, az irányítók, eligazítók, másik oldalon az engedelmesek, a testtel, de tudattal, szabad akarattal (?) nem rendelkezők, azaz hogy annyira csak szabad akarattal, amennyiben nincs tudatuk sem, nem ismerik a szabad akaratot sem, és örök, teljes boldogságban élnek a földön.

Tudtam, mindig bennem volt az érzés, valami nem világos, meg nem világosult tény, hogy hiszen akkor lehet az ember a földön "szolga" (*szolgaiian teljesíteni teljes odaadással való hitben égi törvényt*), ha nincs tudata, azaz hogy a szétválasztással minden megoldódni látszik. Hiszen el lesz véve a gondolkodás, meg lesznek váltódva a tudattól. Vissza a paradicsomba úgy érhetünk, ha az almatól is megválunk, vissza adatik a fának, amitől elszakított. Hát ezért gyűjti az

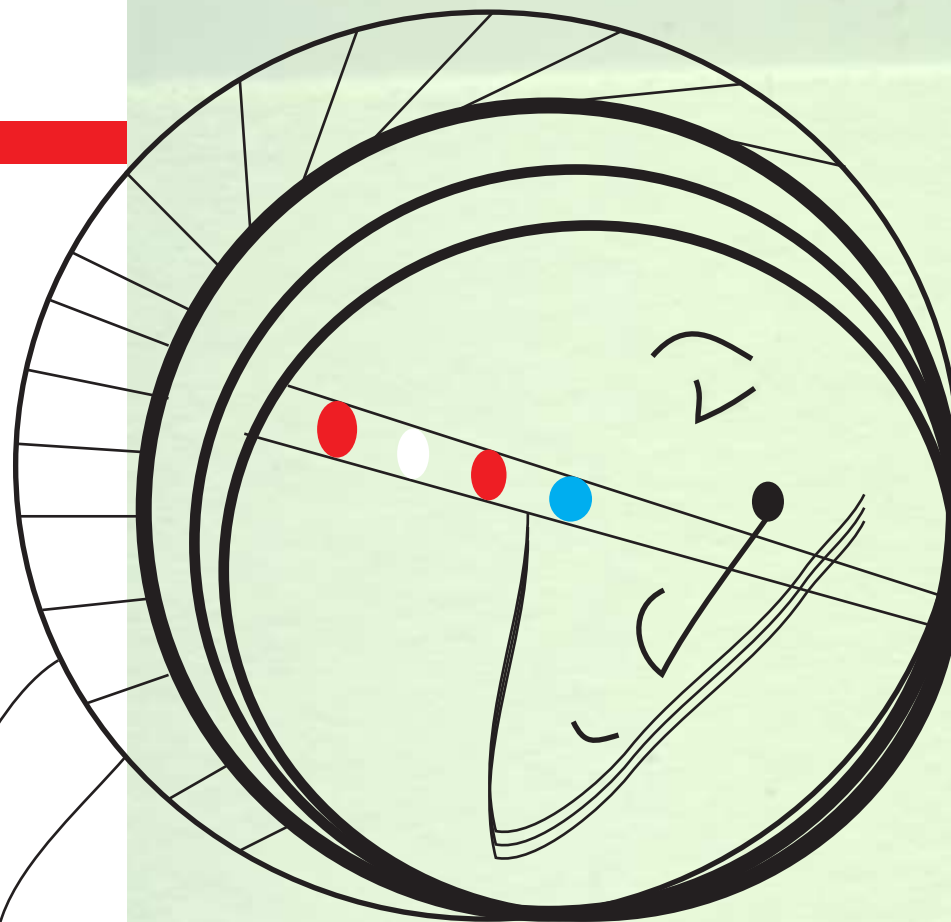
almamagot mackó? Hogy... ezért nem hisz? Mert tudatlanban valahol (*mert ő semmit nem tud valójában, a titkoknak nem beavatottja*), de mégis el van rejtve benne is egy kulcs, a földnek kulcsa?... az égiekhez képest, szemben, hogy reméli, majd a magokból, ha mind élete során összegyűjti, újra kikelnek az almák, akár a tojásból (az állati) lények. Ő meg akarja tartani a választás tudatát. Egyúttal tartva az embert a boldogtalanságban is, ami felé megy, az önpusztítás, de hogy lenne a vég után valami újabb ember, valami újabb tudat, más, mint az almaevésből kifejtett paradicsomi állapot utáni *. Nem így az égiek. Ők tiszta, teljes, tökéletes irányításban bíznak, bízik, mondom, hiszen még egy az isten, egy is lesz, de hogy akkor majd lesznek társai is...

De az is lehet, hogy nem lesz ez a szétszakítás.

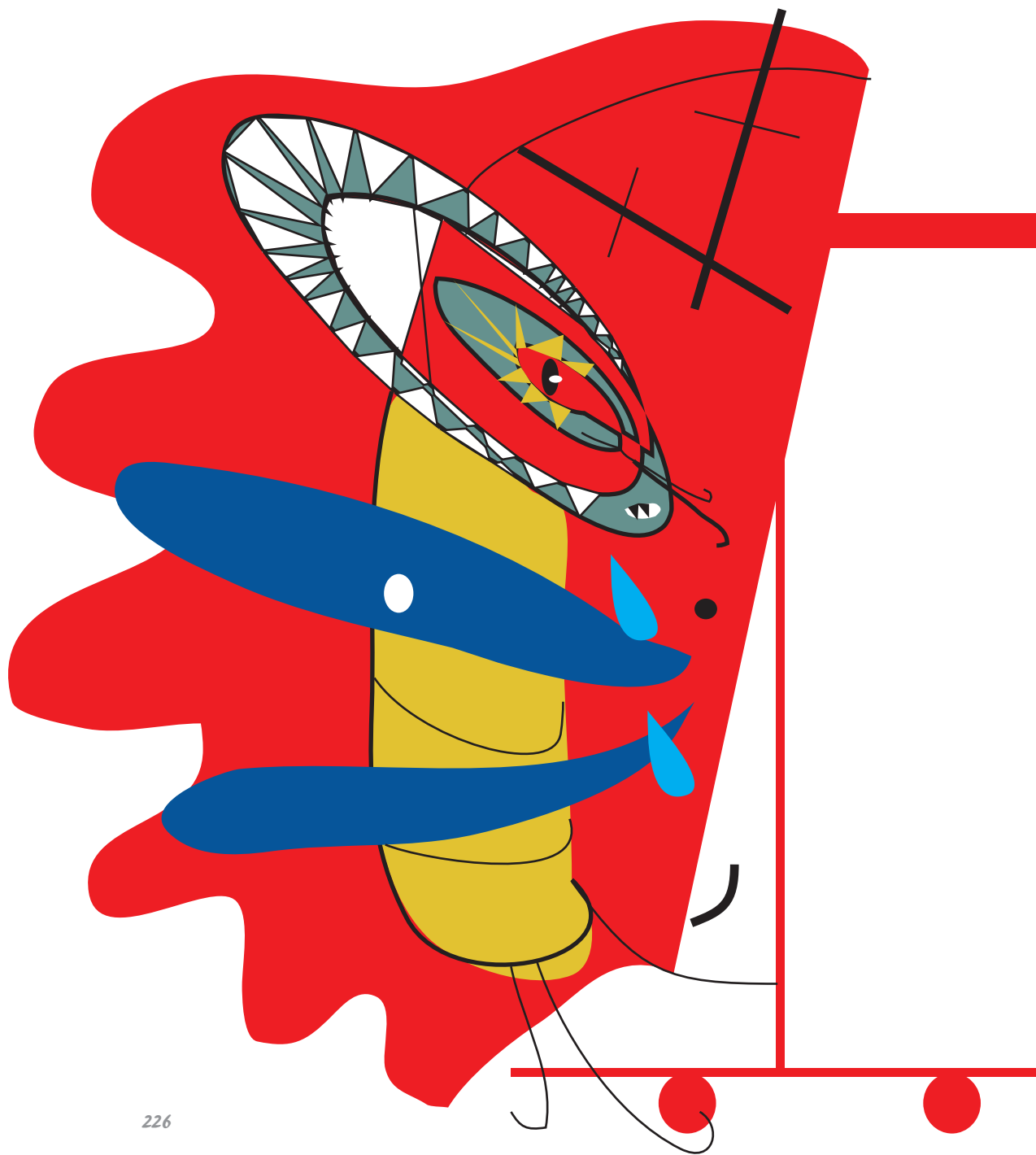
Szétválasztás, mondjam inkább. Hogy önmagukban is a lények tökéletesek lesznek. De hogyan lehet

lenni tökéletes lénynek akkor, amikor nincsen tudata az embernek, azaz hogy fentről kapott "parancsoknak" engedelmeskedik (itt a parancs szó sem igazán megfelelő, mert ha az a tökéletesség birtokában és a titokéban, ami az örök boldogság kulcsa – az új emberi boldogságé, amit a földi új életre ígér, de amit még nem ismerünk, még előttünk teljes titok, de talán hihetjük, bízhatunk abban, hogy ha kellett ez a szenvedés itt a földön azért, hogy tanulságot nyerjünk, mi-é vagy az isten, kinek kellett a bizonyosság inkább, nem-e az erőért, a kísérlet, hogy majd még jobb embereket fabrikáljon belőlünk, hogy mégis lett volna valami hiba, miért kellett annak a fának különben ott lenni, ha nem azért, hogy az embert kísértésre irányítsa, ha ő teremtetett mindent, a fát is, és azt az ember látó szerve elé tárta, minek neki bizonyosság, a szeretet feléje, hogy abban bizonyosság, amikor csillogó-villogóságot (amit addig szem nem látott)

nem-e kíván megismerni, birtokolni elme... itt vannak kérdések a miérték tükrében, de vegyük úgy, neki magának kellett a bizonyítékok, aztán feltételezzük, hogy mégis tudja mit csinál, és nem hibázik majd... nem rejt el másik, új hibát, hogy a játék, nagy játék beteljesülhessen, tehát különlegesebb, még ennél is különlegesebb embert terem, emberré változtat, lényekké, nem pedig elvesz belőlünk, vagy ha elvesz, az valóban könnyebbség, megkönnyebbülés lesz az eljövendő ember számára így vagy úgy – , lehet-e azt földi nyelven parancsként – égi nyelven kinyilatkoztatás, mint az egyetlen igazság – megnevezve kiszolgáltatni, a mi, emberek törvényein, parancsolatain felnövők részére, azokat a kisebb vagy nagy, hatalmas tökéletlenségből eredő megvalósulásainak háttéréből tapasztalva). Nem kell majd gondolkodnia, vagy mégis? Minden ember képes lesz jó gondolatokat hozni, önmagában is, tetteiben, tehát

csupán módosul tudata, amit a fentiek "bölcs és igazságos" cselekvő képességéből kaphat meg (mert miért ne képzelhetnénk, hogy lehet, hogy

van, lehetséges majd ilyen teljesség, ami nem csak a képzeletben, hanem a valóságban is megvalósul), de nem vétetik el végérvényesen. Különös... még nincs válasz erre,

azaz vonjuk össze a maci almag gyűjtését és az égiek eljövendő bölcsességét, eljövendőben ígéretet sejtető bölcsességét, a nagy igazságét... ebben is lehet valami, ami a megoldás felé irányít, utat mutat. Hogy egy módosult tudattal, de jobb, tökéletesebben irányított, teljesebb tudattal rendelkezhetnek majd az elkövetkező földön élő emberek. Vagy nem. Akkor meg előnyére válik az embernek a tudattól megfosztás. Elérve, megtapasztalva majd a beteljesült, nagy földi paradicsomi boldogságot, ahol nem kell gondolkodni, cselekvéseink automatikusak lesznek, nyugalom lesz, béke. Vagy így is úgy, új tudattal és tudat nélkül is elérhetünk ehhez a tökéletességhez. Azaz hogy nem érezzük tökéletességünk, mert nincs

tudatunk sem, a fentiek végzik el a szellemi munkát, a kiválasztottak, mi pedig fürödhethetünk a boldogságban. Ők akkor érettünk lennének, igazán, de boldogok is lehetnének a szellemi munka kifejtésben, akárcsak mi, akik önfeledt, felelősség vállalást nem ismerve, annak terhével fel nem ruházva kaphatnánk meg a nagy, teljes ajándékot a fentiektől. Végre olyan ajándék, ami nem hordozza az örökös tökéletlenséget, amitől na, itt kicsit megszakad a szál. Mert akár mindent innen is visszafordíthatnánk. Mert a mostani tudatunkkal egyik embernek megadatik a boldogság teljessége, másiknak nem, de mégsem mondhatjuk, hogy az, aki valóban boldogsággal áldott, tudatában van-e ennek, hogy milyen ajándékot kapott, hogy tudja-e értékelni, vagy... fordítva, aki boldogtalansággal "büntetett" (áldatott), hogy tudatában elmélyült neveléssel képes-e azt átfordítani, úgy élni meg, mint valamiféle emberen túli, emberi tudaton túli boldogsá-

got. Nem, mert minden ember tökéletlen. Egyik még

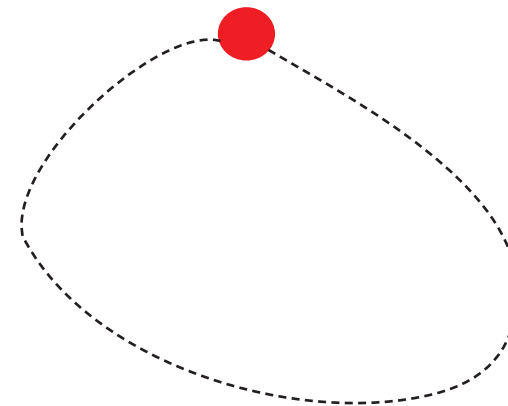
többet akar, sosem elég, másik képes a boldogtalanságból is erényt, megélt helyett képzelt boldogságot teremteni magának, hogy élhessen, mert élni akar földön ember, míg tudata (?) szép, vagy éppen mert tudatlan, vagy mert tudata csúnya, rossz, tökéletlenségre irányult, de ha mégis kinéz belülről, ez most itt még a szép tudatú, csak fájdalmat lát, érez. Egyik sem tökéletes a mai földünk életterében (*mostani tudatállapotunkban*), mert miért lesz

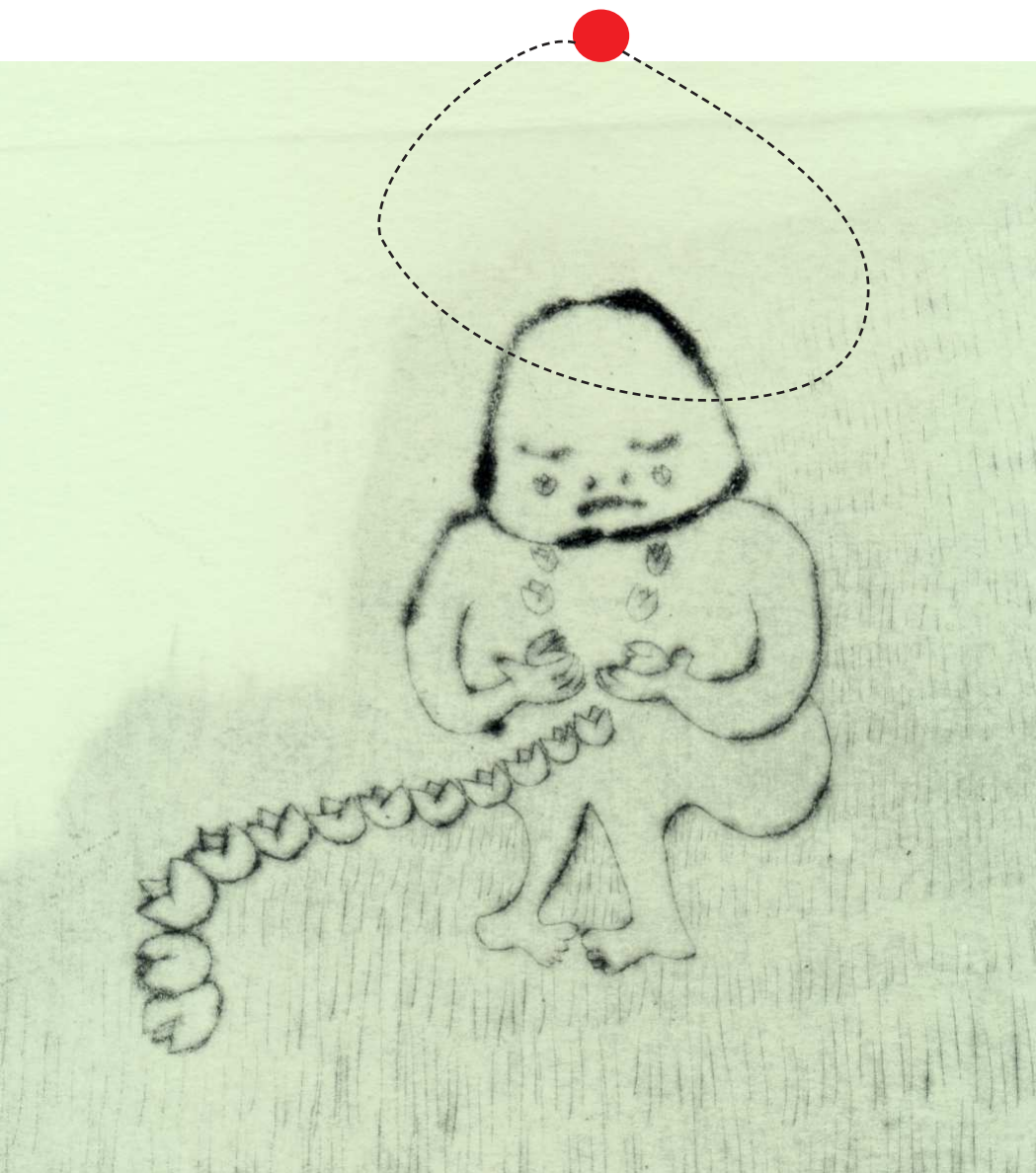
például

egy

ember öngyilkos

akkor, amikor elérte a teljes boldogságot, beteljesülést, vagy a teljes boldogtalanságét (*melyik, honnan nézzük, a megtett út felől vagy a beteljesült (?) beteljesületlenségből-e*). Nem tudjuk mi a boldogság valójában, csak hihetünk, képzelhetünk dolgokat, megélhetünk kínokat, hogy elérhessünk nagyobb boldogságokat, de az is végül végzetünkbe torkollik.

És mi lesz az állatokkal, összes embertől elkülönült létezővel. Ők sem fogják egymást megenni?